

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2025 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ЭРҮҮГИЙН БОЛОН ЗӨРЧЛИЙН ХЭРГИЙН ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭР ГҮЙЦЭТГЭХ ТУХАЙ

I ХЭСЭГ ЕРӨНХИЙ ҮНДЭСЛЭЛ

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь эрүүгийн болон зөрчлийн хэргийн талаарх шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны үндэслэл, журмыг тогтоохтой холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх хууль тогтоомж

2.1.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх хууль тогтоомж нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Эрүүгийн хууль, Зөрчлийн тухай хууль, Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хууль, Төрийн албаны тухай хууль, энэ хууль, эдгээр хуультай нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжоос бүрдэнэ.

2.2.Монгол Улсын олон улсын гэрээнд энэ хуульд зааснаас өөрөөр заасан бол олон улсын гэрээний заалтыг дагаж мөрдөнө.

3 дугаар зүйл.Хуулийн үйлчлэх хүрээ

3.1.Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт хуулийн хүчин төгөлдөр эрүүгийн болон зөрчлийн хэргийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг энэ хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу явуулна.

4 дүгээр зүйл.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны зарчим

4.1.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаанд хууль дээдлэх, хүний эрх, эрх чөлөө, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хүндэтгэх, хүний эрх, эрх чөлөөг зөвхөн хуульд зааснаар хязгаарлах, энэрэнгүй байх зарчмыг баримтална.

5 дугаар зүйл.Шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх үндэслэл

5.1.Шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх үндэслэл нь хуулийн хүчин төгөлдөр шүүхийн шийдвэр, хуульд заасан тохиолдолд бусад байгууллага, албан тушаалтны шүүхээр баталгаажуулсан шийдвэр байна.

6 дугаар зүйл.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа

6.1.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаанд дараах ажиллагаа хамаарна:

6.1.1.зөрчлийн хэргийн талаарх шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа /цаашид "зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа" гэх/;

6.1.2.эрүүгийн хэргийн талаарх шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа /цаашид "эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа" гэх/.

6.2.Зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг дараах шийдвэрийг үндэслэн явуулна:

6.2.1.торгох шийтгэл оногдуулсан шүүгчийн шийтгэвэр;

6.2.2.зөрчил үйлдэж олсон хөрөнгө, орлого, зөрчил үйлдэхэд ашигласан эд зүйл, тээврийн хэрэгсэл, уналгыг хураах, эсхүл түүний үнийг гаргуулан хураан авах тухай шийдвэр;

6.2.3.хохирол, нөхөн төлбөр гаргуулах тухай шийдвэр;

6.2.4.албадан эмчилгээ, албадан сургалтад хамруулах тухай шүүхийн шийдвэр;

6.2.5.баривчлах шийтгэл оногдуулсан шүүхийн шийдвэр;

6.2.6.гадаадын иргэнийг саатуулах тухай шүүхийн шийдвэр;

6.2.7.шүүхээс гүйцэтгэх хуудас олгосон бусад байгууллага, албан тушаалтны зөрчлийн хэргийн талаарх шийдвэр;

6.2.8.нийтэд тустай ажил хийлгэх шийтгэл оногдуулсан шүүхийн шийдвэр.

6.3.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг дараах шийдвэрийг үндэслэн явуулна:

6.3.1.хорих болон хорихоос өөр төрлийн ял оногдуулсан шүүхийн шийдвэр;

6.3.2.Эрүүгийн хуульд заасан албадлагын арга хэмжээ авсан шүүхийн шийдвэр;

6.3.3.сэжигтнийг баривчлах, яллагдагчийг цагдан хорих, хязгаарлалт тогтоох тухай шүүгчийн захирамж.

7 дугаар зүйл.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаанд тавигдах нийтлэг шаардлага

7.1.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага, алба хаагч нь шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаанд хүний эрх, эрх чөлөөг хүндэтгэж, үндэс, угсаа, хэл, арьсны өнгө, нас, хүйс, нийгмийн гарал, байдал, хөрөнгө чинээ, эрхэлсэн ажил, албан тушаал, шашин шүтлэг, бэлгийн болон хүйсийн чиг баримжаа, илэрхийлэл, үзэл бодол, боловсролоор нь ялгаварлахгүйгээр хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу хүний эрх, эрх чөлөөнд хязгаарлалт тогтоож болно.

7.2.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын алба хаагч шүүхийн шийдвэрийг албадан гүйцэтгэх тохиолдолд үндэслэлийг тухайн хүн, хуулийн этгээдэд мэдэгдэх, уг ажиллагаатай холбогдон үүсэх эрх, үүргийг тайлбарлах, хүндэтгэлтэй харьцах, өөрийн шаардлагыг үндэслэлтэй, ойлгомжтой хэлбэрээр илэрхийлэх үүрэгтэй.

7.3.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага, алба хаагч бусдад эрүү шүүлт тулгах, хүнлэг бус, хэрцгий хандах, нэр төрийг нь доромжлох, албан үүргээ гүйцэтгэх явцад олж мэдсэн байгууллагын нууц, хүний эмзэг мэдээллийг хууль бусаар ашиглах, зохих зөвшөөрөлгүйгээр бусдад дамжуулахыг хориглоно.

8 дугаар зүйл.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаанд хориглох үйлдэл, эс үйлдэхүй

8.1.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаанд дараахь үйлдэл, эс үйлдэхүйг хориглоно:

8.1.1.хуульд заасан бүрэн эрхээ хэтрүүлэх, эсхүл хувийн ашиг сонирхлоор шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа явуулах;

8.1.2.шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа явуулахаас зайлсхийх;

8.1.3.дур мэдэн, эсхүл хууль бусаар шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг зогсоох, түдгэлзүүлэх;

8.1.4.хууль тогтоомжид зааснаас бусад үндэслэлээр шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа явуулах;

8.1.5.шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны явцад бусдад хувийн ашиг сонирхлын үүднээс дарамт, шахалт үзүүлэх;

8.1.6.шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа явуулахдаа бусдад ялгавартай хандах, хууль бусаар давуу эрх олгох.

9 дүгээр зүйл.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын алба хаагчийн шаардлагыг биелүүлэх

9.1.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын алба хаагчийн хууль ёсны шаардлагыг хүн, хуулийн этгээд биелүүлэх үүрэгтэй.

9.2.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын алба хаагчийн хууль ёсны шаардлагыг үл биелүүлсэн, эсхүл хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу явуулж байгаа шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаанд саад учруулсан хүн, хуулийн этгээдэд хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

10 дугаар зүйл.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны шуурхай байдлыг хангахад мэдээллийн сүлжээ ашиглах

10.1.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны шуурхай байдлыг хангах зорилгоор энэ хуульд заасан ажиллагааг гүйцэтгэхэд цахим мэдээллийн сүлжээ ашиглаж болно.

10.2.Энэ хуулийн 10.1-д заасан цахим мэдээллийн сүлжээг ашиглан ирүүлсэн зохих баталгаа бүхий шийдвэр /баримт бичиг/ болон албаны хэрэгцээнд ашиглаж байгаа төрийн байгууллагын төвлөрсөн мэдээллийн сангийн лавлагааг үндэслэн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх зорилгоор хуульд заасан арга хэмжээг гүйцэтгэж болно.

10.3.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллага энэ хуулийн 10.1, 10.2-д заасан мэдээллийн сүлжээний аюулгүй байдлыг хангах үүрэгтэй.

10.4.Эрүү, зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаанд энэ хуулийн 10.1-д зааснаас гадна дэвшилтэт техник технологи, сүлжээний дэд бүтцийг ашиглаж болно.

11 дүгээр зүйл.Шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх байгууллага, албан тушаалтан

11.1.Хуулийн хүчин төгөлдөр шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх ажиллагааг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага хэрэгжүүлнэ.

11.2.Хуульд заасан тохиолдолд шүүхийн шийдвэрийг хуулиар эрх олгогдсон, эсхүл тухайн шийдвэрийг гаргасан байгууллага, албан тушаалтан гүйцэтгэнэ.

11.3.Шүүхийн зарим төрлийн шийдвэрийг гүйцэтгэхэд гэрээний үндсэн дээр хувийн өмчит хуулийн этгээдийн техник, тоног төхөөрөмжийг ашиглаж болно.

12 дугаар зүйл.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэгчийн шийдвэрийн хэлбэр

12.1.Шийдвэр гүйцэтгэгчийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны явцад гаргах шийдвэр нь тогтоол хэлбэртэй байна.

12.2.Тогтоол нь доор дурдсан шаардлагыг хангасан байна:

- 12.2.1.шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын нэр, байршил;
- 12.2.2.тогтоолын гарчиг, он, сар, өдөр;
- 12.2.3.тогтоол гаргасан алба хаагчийн нэр, албан тушаал, цол;
- 12.2.4.шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны хэргийн дугаар;
- 12.2.5.тогтоол гаргах хууль зүйн үндэслэл;
- 12.2.6.тогтоол гаргах асуудлын агуулга;
- 12.2.7.тогтоолыг гүйцэтгэх хугацаа;
- 12.2.8.тогтоолд гомдол гаргах журам, хугацаа.

12.3.Тогтоолыг түүнд заасан хугацаанд, хугацаа заагаагүй тохиолдолд даруй биелүүлнэ.

13 дугаар зүйл.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны тэмдэглэл

13.1.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны үйл явц, үр дүнг баталгаажуулах зорилгоор тэмдэглэл /цаашид "тэмдэглэл" гэх/ үйлдэнэ.

13.2.Тэмдэглэл нь доор дурдсан шаардлагыг хангасан байна:

- 13.2.1.тэмдэглэл үйлдсэн газар, он, сар, өдөр;
- 13.2.2.шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны товч утга;

13.2.3.шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг гүйцэтгэж байгаа шийдвэр гүйцэтгэгчийн овог, нэр, албан тушаал, цол, уг ажиллагаанд оролцогчийн эцэг /эх/-ийн нэр, өөрийн нэр, хуулийн этгээдийн оноосон нэр;

13.2.4.шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны үйл явц, үр дүн;

13.2.5.шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаанд оролцогч болон шийдвэр гүйцэтгэгчийн гарын үсэг.

13.3.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаанд оролцогч тэмдэглэлд гарын үсэг зурахаас татгалзсан бол үндэслэлийг зааж, тусгайлан тэмдэглэнэ.

13.4.Шийдвэр гүйцэтгэгч шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тодорхой ажиллагаа, албадлагын арга хэмжээний үйл явц, үр дүнг дууны, дүрсний, дуу-дүрсний бичлэг хийж, бэхжүүлж болно.

14 дүгээр зүйл. Гүйцэтгэх баримт бичиг

14.1.Гүйцэтгэх баримт бичигт энэ хуулийн 6.2.1, 6.2.2, 6.2.3, 6.2.7, 6.3.1, 6.3.2-т заасан шийдвэрийг үндэслэн шүүхээс олгосон гүйцэтгэх хуудас, энэ хуулийн 6.3.3-т заасан шүүгчийн захирамж хамаарна.

14.2.Гүйцэтгэх баримт бичгийг үрэгдүүлсэн тохиолдолд түүнийг дахин олгуулахаар шүүхэд хандана.

14.3.Энэ хуулийн 34.1-д зааснаас бусад тохиолдолд гүйцэтгэх баримт бичиггүйгээр эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа явуулна.

15 дугаар зүйл. Гүйцэтгэх баримт бичгийн агуулга, түүнд тавигдах шаардлага

15.1.Гүйцэтгэх баримт бичиг дараах шаардлагыг хангасан байна:

15.1.1.гүйцэтгэх баримт бичиг олгосон шүүх, шүүгчийн овог, нэр, он, сар, өдөр, дугаар;

15.1.2.гүйцэтгэх баримт бичгийн үндэслэл болох шүүхийн шийдвэрийн он, сар, өдөр, дугаар;

15.1.3.тухайн гүйцэтгэх баримт бичгийг олгосон үндэслэл;

15.1.4.шийтгүүлсэн хуулийн этгээдийн оноосон нэр, регистр, улсын бүртгэлийн дугаар, оршин байгаа хаяг, шийтгүүлсэн хүний эцэг /эх/-ийн нэр, өөрийн нэр, оршин суугаа газрын болон ажлын газрын хаяг, утасны дугаар, регистр, иргэний бүртгэлийн дугаар;

15.1.5.гүйцэтгэх хуудасны үндэслэл болох шүүхийн шийдвэрийн тогтоох хэсэг буюу ял шийтгүүлсэн хүн, хуулийн этгээдэд оногдуулсан ял, албадлагын арга хэмжээ, хязгаарлалт тогтоох таслан сэргийлэх арга хэмжээ, түүний хэмжээ, хугацаа, тодорхой үйлдэл хийх, эсхүл үйлдэл хийхээс татгалзах үүрэг хүлээлгэсэн, хязгаарлалт тогтоосон хэсэг;

15.1.6.гүйцэтгэх хуудасны үндэслэл болох шүүхийн шийдвэрийн дагуу битүүмжлэгдсэн, хураагдсан хөрөнгө, тэдгээрийн байгаа газар;

15.1.7.шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх арга, журам.

15.2.Гүйцэтгэх хуудсанд түүнийг олгосон шүүгч гарын үсэг зурж, тамга дарж баталгаажуулсан байна.

15.3.Гүйцэтгэх хуудас энэ хуулийн 15.1-д заасан шаардлагыг хангаагүй тохиолдолд эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч түүнийг хүлээн авснаас хойш ажлын 3 өдрийн дотор тогтоол гарган, олгосон шүүхэд буцаана.

16 дугаар зүйл.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны мэдэгдэх хуудас

16.1.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны явцад төлбөр төлөгч, төлбөр авагч, ялтан, бусад этгээдийг мэдэгдэх хуудсаар дуудан ирүүлж, тайлбар авах, холбогдох баримт бичиг гаргуулан авах, эсхүл гаргасан шийдвэр болон түүнийг зөрчсөн тохиолдолд хүлээлгэх хариуцлагын талаар танилцуулна.

16.2.Энэ хуулийн 16.1-д зааснаас гадна төлбөр төлөхийг шаардах, эсхүл тодорхой ажиллагаа гүйцэтгэх, эсхүл тодорхой ажиллагаа гүйцэтгэхгүй байхыг төлбөр төлөгч, төлбөр авагч, ялтан, бусад этгээдэд даалгах, цалин хөлс, бусад орлогоос суутгал хийх тухай хугацаатай мэдэгдэх хуудас өгнө.

16.3.Шийдвэр гүйцэтгэгч мэдэгдэх хуудсыг дуудан ирүүлж гардуулах бөгөөд боломжгүй тохиолдолд биечлэн, эсхүл баталгаат шуудангаар хүргүүлнэ.

16.4.Шаардлагатай тохиолдолд энэ хуулийн 16.1-д заасан мэдэгдэх хуудсыг утас, факс, цахилгаан, эсхүл олон нийтийн хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслээр дамжуулан мэдэгдэж болно.

16.5.Мэдэгдэх хуудсыг түүнд заасан хүлээн авагчид гардуулан өгч, гарын үсэг зуруулж, гардуулсан он, сар, өдөр, цагийг тэмдэглэнэ. Хуулийн этгээдэд өгөх мэдэгдэх хуудсыг тухайн хуулийн этгээдийн удирдах албан тушаалтан, эсхүл түүнийг төлөөлөх эрх бүхий ажилтанд гардуулан өгч, гарын үсэг зуруулж, гардуулсан он, сар, өдөр, цагийг тэмдэглэнэ.

16.6.Мэдэгдэх хуудсыг гардуулан өгвөл зохих хүн оршин суугаа газар, эсхүл ажлын байрандаа байхгүй бол мэдэгдэх хуудсыг түүний хамт амьдардаг арван найман насанд хүрсэн хүн, эсхүл сум, баг, хорооны Засаг дарга, түүний ажлын албанд, эсхүл ажлын газрын захиргаанд хүлээлгэн өгч, тэмдэглэл үйлдэн гарын үсэг зуруулна.

16.7.Мэдэгдэх хуудсыг хүлээн авахаас татгалзсан тохиолдолд энэ тухай мэдэгдэх хуудсанд тэмдэглэж, мэдэгдэх хуудсаар хүлээлгэж байгаа үүргийг биелүүлээгүй тохиолдолд хүлээлгэх хариуцлагыг тайлбарлан өгнө.

17 дугаар зүйл.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны хугацаа тоолох

17.1.Энэ хуульд заасан хугацааг минут, цаг, ажлын өдөр, хоног, сар, жилээр тоолно.

17.2.Хугацааг тоолж эхэлсэн минут, цаг, хоногийг хугацаа тоолоход оруулахгүй.

17.3.Хугацааг тоолоход уг хугацаа нь дуусах хугацааны сүүлийн цаг, минутад дуусна.

17.4.Хугацааг хоногоор тоолоход уг хугацаа нь хугацаа дуусах сүүлийн хоногийн 24 цагт дуусна.

17.5.Хугацааг сараар тоолоход уг хугацааг дуусах сүүлийн сарын мөн өдөр уг хугацаа дуусна. Хэрэв энэ сард тухайн өдөр байхгүй бол мөн сарын эцсийн өдөр хугацаа дуусна.

17.6.Хугацааг жилээр тоолоход хугацаа нь дараа оны тухайн сарын тухайн өдөр дуусна. Хэрэв хугацааны төгсгөл ажлын бус өдөр тохиолдвол хугацааны сүүлийн өдрийг түүний дараагийн ажлын эхний өдрөөр тоолно.

17.7.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны баримт бичгийг тогтоосон хугацааны сүүлийн өдрийн 24 цагийн дотор шуудан, харилцаа холбооны байгууллагад шилжүүлсэн бол түүнийг хугацаанд нь хүргүүлсэнд тооцно.

18 дугаар зүйл.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага, цагдаагийн байгууллагын хамтын ажиллагаа

18.1.Цагдаагийн байгууллага, алба хаагч хууль тогтоомжид заасан бүрэн эрхийнхээ хүрээнд шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага, алба хаагчаас хэрэгжүүлж байгаа шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаанд саад учруулсан, шүүхийн шийдвэрийг биелүүлэхээс зайлсхийсэн этгээд, түүний эд хөрөнгийг эрэн сурвалжлах, олж тогтоох болон шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын алба хаагчийн албаны үйл ажиллагаатай нь холбогдуулан түүний амь бие, эрүүл мэндэд заналхийлсэн тохиолдолд туслалцаа үзүүлж, харилцан мэдээлэл солилцоно.

18.2.Энэ хуулийн 18.1-д заасан чиглэлээр туслалцаа үзүүлэх, мэдээлэл солилцох, энэ хуулийн 27.4, 55.6, 71.4, 74.3, 81.2, 83.6, 84.4, 134.5, 145.1-д заасны дагуу хамтран ажиллах журмыг цагдаагийн байгууллага, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллагын дарга хамтран батална.

II ХЭСЭГ

ЗӨРЧЛИЙН ХЭРГИЙН ТАЛААРХ ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭРИЙГ ГҮЙЦЭТГЭХ

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ

ЗӨРЧЛИЙН ХЭРГИЙН ТАЛААРХ ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭРИЙГ ГҮЙЦЭТГЭХ

19 дүгээр зүйл.Зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа явуулах үндэслэл

19.1.Зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг явуулах үндэслэл нь шүүхээс гүйцэтгэх хуудас олгосон энэ хуулийн 6.2.2, 6.2.3, 6.2.4, 6.2.6-д заасан шийдвэр, энэ хуулийн 6.2.1, 6.2.5-д заасан шийдвэр байна.

19.2.Шийтгүүлсэн этгээд зөрчлийн хэргийн талаарх шийдвэрийг тогтоосон хугацаанд үл биелүүлсэн, эсхүл оргон зайлсан бол шийтгэл оногдуулсан албан тушаалтан шийдвэрийг албадан гүйцэтгүүлэхээр шүүхэд хандана.

19.3.Шүүх хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу гүйцэтгэх хуудас олгосон тохиолдолд 7 хоногийн дотор шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагад хүргүүлнэ.

19.4.Энэ хуулийн 19.1-д заасныг гүйцэтгэх баримт бичигт тооцох бөгөөд энэ хуульд заасан шаардлагад нийцсэн байна.

19.5.Гүйцэтгэх баримт бичиг нь энэ хуульд заасан шаардлагыг хангаагүй тохиолдолд ахлах шийдвэр гүйцэтгэгч хүлээн авснаас хойш ажлын 3 өдрийн дотор тогтоол гарган гүйцэтгэх баримт бичиг олгосон шүүхэд буцаана.

20 дугаар зүйл.Зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг үүсгэх хугацаа

20.1.Энэ хуулийн 6.2-т заасан шийдвэр хуулийн хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс хойш 3 жилийн хугацаа өнгөрсөн тохиолдолд зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа үүсгэхгүй.

20.2.Шийтгүүлсэн, албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээд шийдвэрийг биелүүлэхээс зайлсхийсэн, оргон зайлсан хугацааг энэ хуулийн 20.1-д заасан хугацаанд оруулан тооцохгүй.

20.3.Энэ хуулийн 20.1-д заасан хугацааг гүйцэтгэх баримт бичгийг буцааснаас эхлэн шинээр тоолно.

21 дүгээр зүйл.Зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны хувийн хэрэг нээх

21.1.Энэ хуулийн 15.3-т заасан буцаах үндэслэл байхгүй бол ахлах шийдвэр гүйцэтгэгч гүйцэтгэх баримт бичгийг хүлээн авснаас хойш ажлын 3 өдрийн дотор зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны хувийн хэрэг нээж, зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг үүсгэх тухай тогтоол гарган зохих тойргийн шийдвэр гүйцэтгэгчид хуваарилна.

21.2.Хуулийн хүчин төгөлдөр болсон шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх ажиллагааг үүсгэх тухай тогтоолын талаар шүүхэд гомдол гаргахгүй.

22 дугаар зүйл.Зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг түдгэлзүүлэх, сэргээх

22.1.Шүүгч шийтгүүлсэн, албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээдтэй холбогдуулан дампуурлын хэрэг үүсгэсэн бол шүүхийн шийдвэр гарч, хуулийн хүчин төгөлдөр болтол зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг бүхэлд нь, эсхүл хэсэгчлэн түдгэлзүүлж болно.

22.2.Ахлах шийдвэр гүйцэтгэгч зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг бүхэлд нь, эсхүл хэсэгчлэн дараахь үндэслэл, хугацаагаар түдгэлзүүлнэ:

22.2.1.шийтгүүлсэн, албадлагын арга хэмжээ авагдсан иргэн нас барсан гэж зарлагдсан, сураггүй алга болсонд, эсхүл иргэний эрх зүйн чадамжгүйд тооцогдсон, шийтгүүлсэн, албадлагын арга хэмжээ авагдсан хуулийн этгээд татан буугдсан, өөрчлөн байгуулагдсан бол тэдгээрийн эрх, үүрэг эрх залгамжлагчид шилжих, эсхүл сураггүй алга болсонд тооцогдсон иргэний эд хөрөнгийг эрхлэн хамгаалагчийг, эсхүл иргэний эрх зүйн чадамжгүй иргэнд асран хамгаалагчийг тогтоох хүртэл;

22.2.2. тухайн шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх ажиллагаатай холбогдуулан эрүүгийн хэрэг үүсгэн шалгаж байгаа тохиолдолд түүнийг шийдвэрлэх хүртэл;

22.2.3. энэ хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны талаар шүүхэд, эсхүл дээд шатны албан тушаалтанд гаргасан гомдлыг шүүх, эсхүл дээд шатны албан тушаалтан үндэслэлтэй гэж үзэн гомдлыг хянан шийдвэрлэх ажиллагааг эхлүүлсэн бол гомдлыг хянан шийдвэрлэх хүртэл;

22.2.4. шийтгүүлсэн, албадлагын арга хэмжээ авагдсан хуулийн этгээдийн үүсгэн байгуулагч, төлөөлөгч, тэдгээрийн эд хөрөнгийг эрэн сурвалжилж, олж тогтоох хүртэл.

22.3. Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг түдгэлзүүлсэн тухай шийтгүүлсэн, албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээдэд даруй мэдэгдэнэ.

22.4. Шүүх энэ хуулийн 22.1-д заасан үндэслэл арилмагц албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээдэд, эсхүл эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчийн хүсэлтийг үндэслэн захирамж, ахлах шийдвэр гүйцэтгэгч энэ хуулийн 21.2-т заасан үндэслэл арилмагц шийтгүүлсэн, албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээдэд, эсхүл эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчийн хүсэлтийг үндэслэн тогтоол гарган зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг сэргээнэ.

22.5. Зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг түдгэлзүүлсэн хугацаанд ахлах шийдвэр гүйцэтгэгч зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг түдгэлзүүлсэн үндэслэл арилсан эсэхэд хяналт тавина.

23 дугаар зүйл. Зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг дуусгавар болгох

23.1. Ахлах шийдвэр гүйцэтгэгч дараах үндэслэлээр зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг бүхэлд нь, эсхүл хэсэгчлэн дуусгавар болсонд тооцож, зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны хувийн хэргийг хаана:

23.1.1. гүйцэтгэх баримт бичиг, эсхүл түүний үндэслэл болсон шийдвэрийг хүчингүй болсонд тооцох тухай шүүх, бусад байгууллага, албан тушаалтны шийдвэр гарсан;

23.1.2. шийтгүүлсэн, албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээд гүйцэтгэх баримт бичигт заасан шийтгэл, албадлагын арга хэмжээг биелүүлсэн;

23.1.3. шийтгүүлсэн, албадлагын арга хэмжээ авагдсан иргэн нас барсан гэж зарлагдсан, сураггүй алга болсонд тооцогдсон, эсхүл шийтгүүлсэн, албадлагын арга хэмжээ авагдсан хуулийн этгээд татан буугдсан, өөрчлөн байгуулагдсан тохиолдолд гүйцэтгэх баримт бичигт заасан шаардлага, тэдгээрийн эрх, үүрэг эрх залгамжлагчид шилжих боломжгүй, эсхүл шаардлагыг эрх залгамжлагчаар гүйцэтгүүлэх боломжгүй.

23.2. Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч төлбөр авагч, төлбөр төлөгчид зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг дуусгавар болсон тухай мэдэгдэнэ.

24 дүгээр зүйл. Торгох шийтгэл оногдуулсан шийдвэрийг гүйцэтгэх

24.1.Шийтгүүлсэн этгээд хууль, эсхүл торгох шийтгэл оногдуулсан шийдвэрт өөрөөр заагаагүй бол тухайн шийдвэр хуулийн хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс хойш 90 хоногийн дотор, хэрэв хуульд зааснаар торгуулийг хэсэгчлэн төлж барагдуулахаар тогтоосон бол тогтоосон хугацаанд торгуулийг бүрэн төлж барагдуулах үүрэгтэй.

24.2.Зөрчлийн тухай хуульд заасан торгох шийтгэлийг дангаар нь оногдуулахаар заасан зөрчилд шийтгүүлсэн этгээд энэ хуулийн 24.1-д заасан хугацаанд торгуулийг төлж барагдуулаагүй бол энэ хуулийн 19.3, 19.4-т заасны дагуу гүйцэтгэх хуудас олгуулж, албадан гүйцэтгүүлэхээр шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагад шилжүүлнэ.

24.3.Өсвөр насны хүнд оногдуулсан торгох шийтгэлийг Иргэний хуулийн 503.5, 503.6-д заасны дагуу түүний эцэг, эх, харгалзан дэмжигч төлж, барагдуулах үүрэгтэй.

25 дугаар зүйл.Баривчлах шийтгэл оногдуулсан шийдвэрийг гүйцэтгэх нийтлэг үндэслэл

25.1.Зөрчлийн тухай хуульд заасны дагуу шүүхийн шийдвэрээр оногдуулсан баривчлах шийтгэлийг гүйцэтгэх ажиллагааг энэ хуулийн 6.2.5-т заасан шүүхийн шийдвэрийг үндэслэн зохион байгуулна.

25.2.Шүүхийн шийдвэрээр баривчлагдсан хүний шийтгэлийг баривчлах төв болон байранд эдлүүлэх бөгөөд баривчлах байгууллага нь хуулийн этгээдийн эрх эдэлнэ.

25.3.Баривчлах төв болон баривчлах байр /цаашид "баривчлах байр" гэх/ нь баривчлах шийтгэлийг эдлүүлэх зориулалтын өрөө, тасалгаа, харуул хамгаалалт бүхий барилга байгууламжтай байна.

25.4.Баривчлах байр, өрөө нь агааржуулах төхөөрөмжтэй байх бөгөөд байгалийн болон ердийн гэрэлтүүлэг, салхивчтай, нэг хүнд ноогдох зай талбайн хэмжээ нь 2.5 кв.м-ээс багагүй, эрүүл ахуйн шаардлага хангасан байна.

25.6.Баривчлах байрны нөхцөл болон бусдын эрүүл мэндэд учирч болзошгүй аюулаас урьдчилан сэргийлэхээс бусад тохиолдолд баривчлагдсан хүнийг ганцаарчлан хорихыг хориглоно.

25.7.Баривчлах байр нь тусгаарлах тасалгаатай байх бөгөөд түүнд баривчлах байрны дотоод журмыг зөрчсөн, эсхүл эрүүл мэндийн байдлаас шалтгаалан баривчлагдсан хүнийг тусгаарлаж болно.

25.8.Гадаадын иргэнийг саатуулах тухай шүүхийн шийдвэрийг Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 36 дугаар зүйлд заасны дагуу гүйцэтгэнэ.

25.9.Прокурор Прокурорын байгууллагын тухай хуулийн 22.1.4 дэх заалтад заасан бүрэн эрхийн хүрээнд баривчлах төв /байр/-ийн ахуй нөхцөл, үйл ажиллагаанд хяналт тавина.

26 дугаар зүйл.Баривчлагдсан хүний эрх зүйн байдал

26.1.Баривчлагдсан хүн нь баривчлах шийтгэл эдлэх хугацаандаа баривчлах байгууллагын захиргаа, түүний алба хаагчийн хяналтад байна.

26.2.Баривчлагдсан хүн энэ хуулиар хязгаарласнаас бусад Монгол Улсын иргэний эрх, эрх чөлөө эдэлж, үүрэг хүлээнэ.

26.3.Баривчлагдсан гадаад улсын иргэн, харьяалалгүй хүн Монгол Улсын хууль тогтоомж болон олон улсын гэрээнд тусгайлан зааснаас бусад тохиолдолд Монгол Улсын иргэний адил эрх, эрх чөлөө эдэлж, үүрэг хүлээнэ.

26.4.Баривчлагдсан хүн энэ хуулийн 101, 102 дугаар зүйлд заасан эрх эдэлж, үүрэг хүлээнэ.

27 дугаар зүйл.Баривчлагдсан хүний эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ

27.1.Баривчлах байр нь эмнэлгийн анхан шатны тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх өрөө тасалгаатай байх ба анхан шатны тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх зориулалтын тоног төхөөрөмжтэй байна.

27.2.Баривчлагдсан хүн хүссэн үедээ эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ авч болох бөгөөд баривчлах байрны эмч, сувилагч урьдчилан сэргийлэх үзлэгийг 7 хоногт 1 удаа хийнэ.

27.3.Баривчлагдсан хүн нарийн мэргэжлийн эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлэх бол түүний гэр бүлийн гишүүнд болон прокурорт мэдэгдэж, энэ тухай бүртгэнэ. Баривчлагдсан этгээдийн эмнэлэгт хэвтсэн болон чөлөөтэй байсан хугацааг шийтгэл эдэлсэн хоногт тооцохгүй бөгөөд баривчлагдсан этгээд нь баривчлах байранд өөрийн зардлаар ирэх үүрэгтэй.

27.4.Баривчлагдсан хүн баривчлах байранд өөрөө хүрэлцэн ирээгүй тохиолдолд цагдаагийн байгууллагатай хамтран албадан ирүүлж, гарсан зардлыг тухайн хүн, түүний батлан даагчаар төлүүлнэ.

27.5.Баривчлах байрны эмч нь баривчлагдсан хүний эмчилгээнд шаардлагатай эмийг зөвхөн нэг өдөр хэрэглэх хэмжээгээр зөвшөөрөх бөгөөд хэрэглэж байгаа эсэхэд болон өвчний явц, эмийн үйлчлэлд хяналт тавина. Мансууруулах болон хүчтэй цочролд оруулж болзошгүй эм хэрэглэхийг хориглоно.

28 дугаар зүйл.Баривчлагдсан хүнийг хүлээн авах

28.1.Баривчлагдсан хүнийг хүлээн авах ажлыг хариуцан гүйцэтгэх үүрэгтэй алба хаагч 09.00-21.00 цагийн хооронд шүүхийн шийдвэрийг үндэслэн хүлээн авна.

28.2.Энэ хуулийн 28.1-д зааснаас бусад хугацаанд баривчлагдсан хүнийг хүлээн авах асуудлыг хүлээн авах ажлыг хариуцан гүйцэтгэх үүрэгтэй алба хаагч шийдвэрлэж, баривчлах байрны эрх бүхий албан тушаалтанд мэдэгдэнэ.

28.3.Баривчлагдсан хүнийг хүлээн авахдаа хүргэж ирсэн албан тушаалтныг байлцуулан шүүхийн шийдвэрт заагдсан хүн мөн эсэхийг тодорхойлох баримт бичигтэй тулган, шүүгчийн гарын үсэг, шүүхийн тамга, тэмдэг, шийдвэрийн огноо, дугаар зэрэг бүрдлийг шалган бүртгэл хөтөлнө.

28.4.Энэ хуулийн 28.3-т заасан баримт бичиг, шийдвэрийн бүрдэл дутуу тохиолдолд тухайн хүнийг хүлээн авахгүй.

28.5.Баривчлагдсан хүнийг хүлээн авахад эмчийн үзлэг заавал хийнэ.

28.6.Баривчлагдсан хүнийг хүлээн авах, бүртгэл хөтлөх, эмчийн үзлэг хийх ажиллагааг баривчлах байрны дотоод журмаар зохицуулна.

28.7.Баривчлагдсан хүнийг хүлээн авахгүй нөхцөл үүссэн үед хүлээн авах ажлыг хариуцан гүйцэтгэх үүрэгтэй алба хаагч, эмч энэ талаар тэмдэглэл үйлдэж, хувийг хүргэж ирсэн албан хаагчид өгч, прокурорт даруй мэдэгдэнэ. Хүлээн авч болохгүй нөхцөл арилсан үед тухайн хүнийг хүлээн авна.

28.8.Баривчлагдсан хүнд баривчлах байрны дотоод журам, цагийн хуваарь, эрх, үүргийг нийгмийн ажилтан, эсхүл хүлээн авах ажлыг хариуцан гүйцэтгэх үүрэгтэй алба хаагч 24 цагийн дотор танилцуулж, тэмдэглэлд гарын үсэг зуруулна.

28.9.Баривчлагдсан гадаад улсын иргэн, харьяалалгүй хүнд өөрийнх нь мэдэх хэлээр баривчлах байрны дотоод журам, цагийн хуваарийг танилцуулна.

28.10.Баривчлах шийтгэлтэй этгээд нь сэтгэцийн эмгэгтэй, эмнэлгийн хяналтад байдаг, жирэмсэн, 0-3 насны хүүхэдтэй эх, ганц бие эцэг болох нь тогтоогдсон, эсхүл цэргийн албанд татагдах зарлан дуудах хуудас ирсэн тохиолдолд байрны захиргаа энэ тухай прокурорт даруй мэдэгдэж, прокурор чөлөөлүүлэх эсэх асуудлыг 72 цагийн дотор шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

29 дүгээр зүйл. Баривчлагдсан хүний бие, эд зүйлд үзлэг, нэгжлэг хийх

29.1.Баривчлах байрын харуул хамгаалалтын ажилтан баривчлагдсан хүний бие, өрөөнд үзлэг, нэгжлэгийг ямар ч үед хийж болно.

29.2.Баривчлагдсан хүний эргэлтээр оруулж байгаа эд зүйлд тухай бүр үзлэг, нэгжлэг хийнэ.

29.3.Баривчлагдсан хүний биед ижил хүйсний алба хаагч үзлэг, нэгжлэг хийнэ.

29.4.Үзлэг, нэгжлэгээр илэрсэн хориотой эд зүйлсийг хураан авч тэмдэглэл үйлдэнэ.

29.5.Хураан авсан эд зүйлсийн талаар баривчлах даргад танилцуулж дараах байдлаар шийдвэрлэнэ:

29.5.1.түргэн гэмтэж муудах болон орчин тойронд аюул учруулж болох эд зүйлийг баривчлах байгууллагын даргын тушаалаар байгуулагдсан комисс устгах ба энэ тухай тэмдэглэл хөтөлж, тухайн хүнээр гарын үсэг зуруулна;

29.5.2.бусад эд зүйлсийг хураан авч суллагдах үед нь буцаан олгох, эсхүл ар гэрт нь хүлээлгэн өгнө.

29.6.Хураагдсан эд зүйлийг ар гэрт нь хүлээлгэн өгөхдөө хүлээн авч буй хүний биеийн байцаалт, ажлын болон гэрийн хаяг, хүлээлгэн өгсөн эд зүйлийн нэр, тоо, хэмжээг хүлээлгэн өгсөн тухай тэмдэглэлд тодорхой тусгаж, гарын үсэг зуруулан

материалд хавсаргана.

30 дугаар зүйл.Баривчлагдсан этгээдийг хуваарилах

30.1.Баривчлагдсан хүнийг баривчлах байрны эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэрээр өрөөнд хуваарилж, хөнжил, гудас, цагаан хэрэглэл олгоно.

30.2.Баривчлагдсан хүний өрөөг дараах үндэслэлээр солих буюу дахин хуваарилж болно:

30.2.1.эрүүл мэндийн шаардлагаар;

30.2.2.гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор;

30.2.3.баривчлагдсан хүний, эсхүл өмгөөлөгчийн үндэслэл бүхий хүсэлтээр.

31 дүгээр зүйл.Баривчлагдсан хүний ахуй хангамж

31.1.Баривчлагдсан хүний бие, өрөөнд баривчлах байрны дотоод журамд заасан эд зүйл байлгахыг зөвшөөрнө.

31.2.Энэ хуулийн 31.1-д зааснаас бусад эд зүйлсийг баривчлагдсан хүний бие болон өрөөнд байлгахыг хориглоно.

31.3.Баривчлах байрны болон баривчлагдсан хүний эрүүл ахуйн шаардлагыг хангах эд зүйл, арга хэмжээг баривчлах байрны дотоод журмаар зохицуулна.

31.4.Баривчлагдсан хүнийг батлагдсан хуваарийн дагуу өдөрт 1 цагаас багагүй хугацаагаар гадаалуулна.

31.5.Баривчлагдсан хүн өдөрт 2 удаа нэг хүнд ногдох хоногийн хоолны илчлэг нь 2800 килокалориос багагүй, хэрэгцээт үедээ уух ундны усаар хангагдана.

32 дугаар зүйл.Баривчлагдсан этгээд бусадтай уулзах, утсаар ярих

32.1.Баривчлагдсан хүн ажлын өдөр 1 удаа, нэг цагаас ихгүй хугацаагаар бусадтай уулзах, 1 удаа илгээмж авах, захидал илгээж болно.

32.2.Нийгмийн ажилтны зөвшөөрлөөр 7 хоногт 1 удаа 5 минутаас ихгүй хугацаагаар утсаар ярьж болно.

32.3.Баривчлагдсан хүн энэ хуулийн 32.1, 32.2-т заасан үйлчилгээнээс гарах зардлыг өөрөө хариуцна.

32.4.Баривчлагдсан хүний уулзалтыг баривчлах байрны эрх бүхий албан тушаалтны зөвшөөрлийн дагуу зохион байгуулж, бүртгэл хөтөлнө.

33 дугаар зүйл.Баривчлагдсан хүний аюулгүй байдлыг хангах, хууль зүйн туслалцаа үзүүлэх

33.1.Баривчлагдсан хүний амь нас, эрүүл мэнд, эрх чөлөөнд аюул заналхийлэл учирч болзошгүй тохиолдолд алба хаагч аюулгүй байдлыг хангах арга хэмжээг авна.

33.2.Баривчлагдсан хүнийг хууль зүйн туслалцаа авах, өмгөөлөгчтэй ганцаарчлан уулзах нөхцөл боломжоор хангана.

33.3.Баривчлагдсан хүн төлбөрийн чадваргүй бол хууль зүйн туслалцааны төвд түүний хүсэлтийг хүргүүлж, өмгөөлөгчөөр хангах арга хэмжээг авна.

34 дүгээр зүйл.Баривчлагдсан хүний гомдол, хүсэлтийг хянан шийдвэрлэх

34.1.Баривчлагдсан хүн баривчлах байрны нөхцөл байдал болон алба хаагчдын зан, харилцааны талаар гомдол, хүсэлт гаргаж болно.

34.2.Баривчлах байгууллагын нийгмийн ажилтан гомдол, хүсэлт гаргасан хүнтэй биечлэн уулзаж, энэ талаар эрх бүхий албан тушаалтанд танилцуулж, шийдвэрлүүлнэ.

35 дугаар зүйл.Баривчлагдсан хүнийг хөдөлмөрлүүлэх

35.1.Баривчлагдсан хүнийг хорих байрны үйлчилгээ болон хуулийн этгээдэд гэрээний үндсэн дээр харуул хамгаалалттай ажиллуулж болно.

35.2.Баривчлагдсан хүнийг гэрээний үндсэн дээр ажиллуулж байгаа хуулийн этгээд ажлын хөлсийг хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс багагүйгээр тооцон олгох ба гэрээнд хийж гүйцэтгэх ажил, ажлын хөлс, цаг хугацаа, тээврийн зардал, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн зааварчилгаа өгөх, ажлын багаж, хувцсаар хангах зэргийг тусгана.

35.3.Баривчлагдсан хүний хөдөлмөрийн хөлсийг баривчлах байрны дансанд төвлөрүүлж, суллагдах үед зохих суутгалыг хийн, үлдэгдлийг өөрт нь олгоно.

35.4.Харуул хамгаалалтын зохих шаардлага хангагдаагүй, хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны журам биелэгдээгүй, эмчийн тодорхойлолтоор баривчлагдсан хүний эрүүл мэндийн байдал тэнцэхгүй, хөдөлмөрийн хортой нөхцөлд ажил хийлгэхийг хориглоно.

36 дугаар зүйл.Баривчлагдсан хүнд чөлөө олгох

36.1.Баривчлагдсан хүн, түүний ар гэрт нь гачигдал, хүндэтгэн үзэх шалтгаан гарсан тохиолдолд холбогдох баримтыг үндэслэн баривчлах байгууллагын даргын тушаалаар 7 хүртэл хоногийн чөлөө олгож болох бөгөөд энэ тухай прокурорт даруй мэдэгдэнэ.

36.2.Энэ хуулийн 36.1-д заасны дагуу чөлөө авсан баривчлагдсан хүнийг 2-оос доошгүй батлан даагчид хүлээлгэн өгнө.

36.3.Батлан даагч чөлөөний хугацаа дууссаны дараа баривчлагдсан хүнийг баривчлах байранд хүргэх бөгөөд чөлөөний хугацаанд ирээгүй, баривчлах шийтгэл эдлэхээс зайлсхийсэн хүнийг эрэн сурвалжлахад гарсан зардлыг батлан даагч хариуцна.

37 дугаар зүйл.Баривчлагдсан хүнийг суллах үндэслэл, журам

37.1.Баривчлагдсан хүнийг дараах үндэслэлээр суллана:

37.1.1.Шүүхийн шийдвэрт заасан хугацаа дууссан;
37.1.2.хугацаанаас өмнө суллах тухай шүүгчийн захирамж гарсан;
37.1.3.шүүхийн шийдвэрт заасан хугацаа хэтэрсэн тохиолдолд
прокурорын тогтоол гарсан.

37.2.Баривчлах байрны алба хаагч баривчлагдсан хүнийг суллах тухай энэ хуулийн 37.1.2, 37.1.3-т заасан тогтоол, захирамжийг хүлээн авмагц даруй суллана.

37.3.Баривчлагдсан хүнийг суллахын өмнө байрнаас хүлээлгэн өгсөн эд зүйлийг буцаан авч, холбогдох тооцоог хийнэ.

37.4.Суллагдсан хүнд баривчлагдах үед хураагдсан эд зүйлийг бүртгэлийн дагуу хүлээлгэн өгч, гарын үсэг зуруулна.

38 дугаар зүйл.Баривчлах байгууллагын үүрэг

38.1.Баривчлах байгууллага нь дараах үүргийг хэрэгжүүлнэ:

38.1.1.Баривчлагдсан хүнд түүний эрх, үүрэг, баривчлах шийтгэл эдлүүлэх нөхцөл, журмын талаар тайлбарлах;

38.1.2.баривчлагдсан хүн болон бусад хүмүүсээс баривчлах байрны талаар гаргасан өргөдөл, гомдлыг хуульд заасан хугацаанд хянан шийдвэрлэх;

38.1.3.баривчлагдсан хүн нэг бүрд хувийн хэрэг нээж, бүртгэл хөтлөх;

38.1.4.баривчлагдсан хүний аюулгүй байдлыг хангаж өөртөө болон бусдад хохирол учруулахаас урьдчилан сэргийлэх;

38.1.5.энэ хуульд заасан бусад үүрэг.

38.2.Баривчлах байрны дотоод журмыг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллагын дарга батална.

39 дүгээр зүйл.Баривчлах байгууллагад байсан хугацааны шууд зардлыг тооцох

39.1.Баривчлагдсан хүний баривчлах байранд байсан хугацааны шууд зардлын хэмжээг хууль зүйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн санхүүгийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүнтэй хамтран батална.

39.2.Баривчлагдсан хүний баривчлах байранд байсан хугацааны шууд зардлыг энэ хуулийн 39.1-д заасны дагуу баталсан хэмжээгээр тооцож төлүүлнэ.

39.3.Баривчлагдсан хүний хуулийн этгээдтэй гэрээ байгуулан ажилласан хөдөлмөрийн хөлсийг энэ хуулийн 35.3-т заасны дагуу шийдвэрлэнэ.

40 дүгээр зүйл.Зөрчил үйлдэхэд ашигласан эд зүйл, хэрэгсэл, зөрчил үйлдэж олсон хөрөнгө, орлогыг хураах

40.1.Энэ хуулийн 19.2-т заасны дагуу гүйцэтгэх хуудас олгосон зөрчил үйлдэхэд ашигласан эд зүйл, хэрэгслийг хураах, зөрчил үйлдэж олсон хөрөнгө, орлогыг хураах, хохирол, нөхөн төлбөр гаргуулах шийдвэрийг шийдвэр гүйцэтгэгч Иргэний болон захиргааны хэргийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуульд заасан журмын дагуу гүйцэтгэнэ.

40.2.Зөрчил үйлдэхэд ашигласан хураагдсан эд зүйл, хэрэгсэл, зөрчил үйлдэж олсон хураагдсан хөрөнгө, орлогыг худалдан борлуулах, шилжүүлэх журмыг Засгийн газар батална.

41 дүгээр зүйл.Торгох шийтгэл, зөрчил үйлдэж олсон хөрөнгө, орлогыг хураах албадлагын арга хэмжээ оногдуулсан шийдвэрийг гүйцэтгэх хөрөнгө, орлого, хохирол, нөхөн төлбөр гаргуулах

41.1.Шийтгүүлсэн этгээд энэ хуулийн 6.2.1, 6.2.2, 6.2.3, 6.2.7-д заасан шийдвэрийг хуульд заасан хугацаанд сайн дураар биелүүлээгүй тохиолдолд Иргэний болон захиргааны хэргийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуульд заасан журмын дагуу албадан гүйцэтгэнэ.

42 дугаар зүйл.Эрх хасах шийтгэлийг гүйцэтгэх

42.1.Эрх хасах шийтгэлийг энэ хуулийн Зургадугаар бүлэгт заасан журмын дагуу гүйцэтгэнэ.

42.2.Эрх хасах шийтгэл оногдуулсан хугацаа дуусгавар болоход шаардлага, шалгуурыг хангасан эсэхийг дахин шалгахаар хууль тогтоомжид тусгайлан зааснаас бусад тохиолдолд эрх олгосон баримт бичиг, зөвшөөрлийг шийтгэл хүлээсэн этгээдэд буцаан олгоно.

42.3.Эрх хасах шийтгэлийн хугацааг шийтгэх тогтоол хуулийн хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн тоолно.

42.4.Эрх хасах шийтгэлийг биелүүлэх журмыг зөрчсөн, эсхүл хориглосон үйлдэл, үйл ажиллагаа явуулсан хугацааг шийтгэл биелүүлсэн хугацаанд оруулан тооцохгүй.

43 дугаар зүйл.Нийтэд тустай ажил хийлгэх шийтгэлийг гүйцэтгэх

43.1.Нийтэд тустай ажил хийлгэх шийтгэлийг гүйцэтгэх ажиллагааг эхлүүлэх, зохион байгуулах ажиллагааг гүйцэтгэхэд энэ хуулийн 55, 56, 57, 59 дүгээр зүйлд заасан журмыг баримтална.

44 дүгээр зүйл.Албадан эмчлэх албадлагын арга хэмжээг гүйцэтгэх

44.1.Шүүхийн шийдвэрээр оногдуулсан албадан эмчлэх албадлагын арга хэмжээг гүйцэтгэх харилцааг хуулиар зохицуулна.

III ХЭСЭГ ЭРҮҮГИЙН ХЭРГИЙН ТАЛААРХ ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭРИЙГ ГҮЙЦЭТГЭХ АЖИЛЛАГАА

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ

ХОРИХООС ӨӨР ТӨРЛИЙН ЯЛ ОНОГДУУЛСАН ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭРИЙГ ГҮЙЦЭТГЭХ НИЙТЛЭГ ЖУРАМ

45 дугаар зүйл.Шүүхийн шийдвэрийг хүлээн авах, эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны хэрэг үүсгэх

45.1.Ахлах шийдвэр гүйцэтгэгч хорихоос өөр төрлийн ял шийтгүүлсэн этгээдийг хуулийн хүчин төгөлдөр шүүхийн шийдвэрийн хамт хүлээж авна.Хорихоос өөр төрлийн ял шийтгүүлсэн этгээд шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагад хүрэлцэн ирээгүй нь шүүхийн шийдвэрийг хүлээн авах, эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны хэрэг үүсгэхэд саад болохгүй.

45.2.Ахлах шийдвэр гүйцэтгэгч шүүхийн тогтоол, магадлалыг тоо бүртгэлд оруулан эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа үүсгэх тухай тогтоол гаргаж, ажлын 3 өдрийн дотор тойрог хариуцсан эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчид хуваарилж, энэ тухай прокурорт мэдэгдэнэ.

45.3.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч энэ хуулийн 45.2-т заасан тогтоолыг хүлээн авсан даруйд ял эдлүүлэх ажиллагааг эхлүүлэх бөгөөд ялтан тус бүрд эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны хувийн хэрэг нээж, ялтанд ял эдлүүлэх журам, эрх, үүргийг нь тайлбарлаж, тэмдэглэл үйлдэн гарын үсэг зуруулна.

46 дугаар зүйл.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг түдгэлзүүлэх

46.1.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг дараах тохиолдолд түдгэлзүүлж, түдгэлзүүлэх үндэслэл арилмагц үргэлжлүүлэн гүйцэтгэнэ:

46.1.1.эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч зорчих эрхийг хязгаарлах ялаас бусад хорихоос өөр төрлийн ялыг хорих ялаар солих тухай саналаа прокурорт гаргасан, эсхүл прокурор энэ тухай дүгнэлтээ шүүхэд хүргүүлсэн;

46.1.2.ялтан ял эдлүүлэх ажиллагаанаас оргон зайлсан, нас барсан гэж зарлагдсан, эсхүл сураггүй алга болсонд тооцогдсон;

46.1.3.ял шийтгүүлсэн хуулийн этгээд татан буугдах, эсхүл өөрчлөн байгуулагдах ажиллагааны үед;

46.1.4.ял шийтгүүлсэн хуулийн этгээдэд холбогдуулан дамбуурлын хэрэг үүсгэсэн;

46.1.5.нийтэд тустай ажил хийлгэх ял шийтгүүлсэн ялтан хөдөлмөрийн чадвараа түр хугацаагаар алдсаныг нотлох эмч нарын комиссын дүгнэлт гарсан;

46.1.6.нийтэд тустай ажил хийх, зорчих эрхийг хязгаарлах ял шийтгүүлсэн ялтан жирэмсэлсэн бол төрөхөөс өмнөх 60 хоног, төрснөөс хойш 1 жил хүртэл хугацаагаар;

46.1.7.гамшиг, аюулт үзэгдэл, ослын улмаас ял эдлүүлэх боломжгүй болсон;

46.1.8.нийтэд тустай ажил хийх ял шийтгүүлсэн ялтны гэр бүлийн хөдөлмөрийн чадвартай ганц хүн нь хүндээр өвчилсөн, эсхүл бусад хүндэтгэх шалтгаанаар ял эдлүүлэх боломжгүй бол 3 сар хүртэл хугацаагаар;

46.1.9.зорчих эрхийг хязгаарлах ял шийтгүүлсэн ялтан байнга оршин суугаа газраас бусад газарт 3 сараас дээш хугацаанд эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ авах шаардлагатай болсон;

46.1.10.хорихоос өөр төрлийн ялаар шийтгүүлсэн ялтан баривчлагдсан, цагдан хоригдсон, хорих ялаар шийтгүүлсэн тохиолдолд баривчлах, цагдан хоригдсон хугацааг дуусах хүртэл, хорих ялыг эдэлж дуусах хүртэл.

46.2.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч энэ хуулийн 46.1-д заасан үндэслэл тогтоогдсон тохиолдолд эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг түдгэлзүүлэх саналаа ахлах эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчээр хянуулан 5 хоногийн дотор хувийн хэргийн хамт прокурорт хүргүүлнэ.

46.3.Прокурор энэ хуулийн 46.2-т заасан эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчийн саналыг хүлээн авмагц түдгэлзүүлэх үндэслэлийг хянаж, эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг түдгэлзүүлэх эсэхийг шийдвэрлэж, тогтоол гаргана.

46.4.Энэ хуулийн 46.1.8-д заасан эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг түдгэлзүүлэх үндэслэл арилаагүй тохиолдолд дахин нэг удаа 3 сар хүртэл хугацаагаар сунгах эсэхийг эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчийн саналыг үндэслэн прокурор шийдвэрлэнэ.

46.5.Энэ хуулийн 46.1.1-д заасан нь зорчих эрхийг хязгаарлах ял шийтгүүлсэн ялтанд хамаарахгүй.

46.6.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч энэ хуулийн 46.1-д заасан үндэслэл арилсан тохиолдолд эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг сэргээх саналаа ахлах эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчээр хянуулан 3 хоногийн дотор хувийн хэргийн хамт прокурорт хүргүүлнэ.

46.7.Прокурор энэ хуулийн 46.6-д заасан эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчийн саналыг хүлээн авмагц сэргээх үндэслэлийг хянаж, 3 хоногийн дотор эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг сэргээх эсэхийг шийдвэрлэж тогтоол гаргана.

47 дугаар зүйл.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг дуусгавар болгох

47.1.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч дараах үндэслэлээр эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг дуусгавар болсонд тооцож, хэргийг хаана:

47.1.1.ялтан шүүхийн шийдвэрээр оногдуулсан ялыг бүрэн эдэлж дууссан;

47.1.2.ялтныг өвчний учир хугацаанаас өмнө ялаас чөлөөлсөн;

47.1.3.шүүхийн шийдвэрээр оногдуулсан ялыг өөр төрлийн ял, албадлагын арга хэмжээгээр солих тухай шүүхийн шийдвэр гарсан;

47.1.4.ял оногдуулсан шүүхийн шийдвэрийг хүчингүй болгосон;

47.1.5.ялтанд өршөөл, уучлал үзүүлсэн;

47.1.6.ялтан нас барсан, сураггүй алга болсонд тооцогдсоноос хойш 2 жилийн хугацаа өнгөрсөн;

47.1.7.ял шийтгүүлсэн хуулийн этгээд татан буугдсан, эсхүл түүнд холбогдуулан дампуурлын хэрэг үүсгэсэн, эсхүл өөрчлөн байгуулагдах үед тэдгээрийн эрх, үүрэг эрх залгамжлагчид шилжээгүй;

47.1.8.ялтан хэрэг хариуцах чадваргүй болсон.

47.2.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч энэ хуулийн 50.2-т заасны дагуу прокуророор хянуулсан эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа дуусгавар болсон тухай шийдвэрийг ажлын 3 өдрийн дотор цагдаагийн байгууллагад хүргүүлнэ.

47.3.Торгох ял оногдуулсан шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх ажиллагааг энэ хуулийн 43.1.4-т заасан үндэслэлээр дуусгавар болгосон бол суутгасан төлбөрийг ялтанд буцаан олгоно.

47.4.Гүйцэтгэгдсэн шийдвэрийг хүчингүй болгосон бол гүйцэтгэсэн ажиллагааг цуцална.

48 дугаар зүйл.Хорихоос өөр төрлийн ялыг хорих ялаар солих

48.1.Ялтан төлбөл зохих торгуулийг хугацаанд нь бүрэн төлж барагдуулаагүй, эсхүл хорихоос өөр төрлийн ялыг хорих ялаар солих энэ хуульд заасан зөрчил гаргасан тохиолдолд эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч зөрчил гаргасан, эсхүл торгуулийг төлж барагдуулбал зохих өдрөөс хойш ажлын 3 дотор хорихоос өөр төрлийн ялыг хорих ялаар солих тухай саналаа эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны хувийн хэргийн хамт прокурорт хүргүүлнэ.

48.2.Прокурор эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчийн саналыг хүлээн авснаас хойш 5 хоногийн дотор үндэслэлийг хянаж, хорихоос өөр төрлийн ялыг хорих ялаар солих тухай дүгнэлт үйлдэн эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны хувийн хэргийн хамт шүүхэд хүргүүлж шийдвэрлүүлнэ.

48.3.Энэ хуулийн 48.1-д заасан эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчийн санал нь үндэслэлгүй, шүүхийн шийдвэрийг биелүүлэхээс зайлсхийсэн нь хангалттай нотлогдоогүй бол прокурор саналыг хүчингүй болгож, ажлын 3 өдрийн дотор санал гаргасан шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэст буцаан хүргүүлнэ.

49 дүгээр зүйл.Хорихоос өөр төрлийн ялаас чөлөөлөх

49.1.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч зорчих эрхийг хязгаарлах, эсхүл нийтэд тустай ажил хийлгэх ял шийтгүүлсэн ялтан ял эдлүүлэхэд саад болохуйц өвчнөөр өвчилсөн нь тогтоогдсон бол ажлын 3 өдрийн дотор ялтныг ялаас чөлөөлүүлэх, ялыг хөнгөрүүлэх, ялаас чөлөөлж албадлагын арга хэмжээ хэрэглэх тухай саналаа ял эдлүүлэх ажиллагаанд хяналт тавьж байгаа прокурорт, прокурор үндэслэлтэй гэж үзвэл ажлын 3 өдрийн дотор дүгнэлт үйлдэн эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны хувийн хэргийн хамт шүүхэд хүргүүлж шийдвэрлүүлнэ.

49.2.Энэ хуулийн 49.1-д заасан өвчний жагсаалтыг хууль зүйн болон эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн хамтран батална.

50 дугаар зүйл.Хорихоос өөр төрлийн ялыг эдэлж дууссанд тооцох

50.1.Ялтан оногдуулсан ялыг шүүхийн шийдвэр, энэ хуульд заасан журмын дагуу эдэлж дууссан, оногдуулсан торгуулийг тогтоосон хугацаанд бүрэн төлж барагдуулсан бол эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч ялтныг ял эдэлж дууссанд тооцох тухай тогтоол гаргаж, ажлын 3 өдрийн дотор эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны хувийн хэргийн хамт прокурорт хүргүүлнэ.

50.2.Прокурор энэ хуулийн 50.1-д заасан тогтоолын үндэслэлийг хянах бөгөөд уг тогтоол үндэслэлгүй нь тогтоогдсон бол түүнийг хүчингүй болгож, эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны хувийн хэргийг үндэслэл бүхий шийдвэрийн хамт ажлын 3 өдрийн дотор тогтоол гаргасан шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэст буцаан хүргүүлнэ.

51 дүгээр зүйл.Хорихоос өөр төрлийн ял эдлүүлэх ажиллагаанд техник, хэрэгсэл ашиглах, хяналт тавих, гомдол гаргах

51.1.Хорихоос өөр төрлийн ял оногдуулсан шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх ажиллагаанд хяналт тавих, мэдээллийн сан бүрдүүлэх, ашиглах журмыг хууль зүйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн Улсын ерөнхий прокурортой хамтран батална.

51.2.Зорчих эрхийг хязгаарлах ял эдлүүлэх ажиллагаанд хяналт тавих тоног төхөөрөмжийн жагсаалт, тэдгээрийг ашиглах журмыг хууль зүйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

51.3.Ялтан хорихоос өөр төрлийн ял эдлүүлэх ажиллагааны талаарх гомдлоо шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын удирдах албан тушаалтан, эсхүл прокурорт гаргана.

51.4.Энэ хуулийн 51.3-т заасан гомдлыг хүлээн авсан албан тушаалтан хууль тогтоомжид заасан хугацаанд хянан шийдвэрлэж, хариу мэдэгдэнэ.

52 дугаар зүйл.Хорихоос өөр төрлийн ял шийтгүүлсэн, албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээдийн гадаадад зорчих эрхийг түдгэлзүүлэх

52.1.Хорихоос өөр төрлийн ял шийтгүүлсэн ялтан, албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээд, хуулийн этгээдийн удирдах албан тушаалтны гадаадад зорчих эрхийг шүүхийн шийдвэрт заасан ял, албадлагын арга хэмжээг биелүүлэх хүртэл түдгэлзүүлнэ.

52.2.Энэ хуулийн 47, 87 дугаар зүйлд заасан үндэслэл, эсхүл Монгол Улсын олон улсын гэрээний дагуу гадаадын иргэнийг харьяалах улсад шилжүүлэх талаар эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтны шийдвэр гарсан тохиолдолд гадаадад зорчих эрхийг түдгэлзүүлснийг цуцална.

52.3.Энэ хуулийн 52.1-д заасан этгээд албан ажлаар гадаад улсад зорчих, өөрөө болон гэр бүлийн гишүүд нь гадаад улсад эмчилгээ хийлгэх шаардлагатай болсон, гадаад улсад амьдарч буй гэр бүлийн гишүүн, төрсөн эцэг эх, ах, эгч, дүү нас барсан, хүндээр өвчилсөн зэрэг зайлшгүй шаардлага гарсан тохиолдолд түүний хүсэлт, гэр бүлийн лавлагаа, нас барсны гэрчилгээ, эмнэлгийн байгууллагын шийдвэр,

магадлагаа, дүгнэлт зэрэг нотлох баримтыг үндэслэн гадаадад зорчих эрхийг түр хугацаагаар хорихоос өөр төрлийн ял эдлүүлэх албаны дарга сэргээж болно.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ ТОРГОХ, НИЙТЭД ТУСТАЙ АЖИЛ ХИЙЛГЭХ ЯЛ ОНОГДУУЛСАН ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭРИЙГ ГҮЙЦЭТГЭХ ЖУРАМ

53 дугаар зүйл. Торгох ял оногдуулсан шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх

53.1. Ялтан торгох ял оногдуулсан шийдвэрт өөрөөр заагаагүй бол тухайн шийдвэрийг хуулийн хүчин төгөлдөр болсноос хойш 90 хоногийн дотор, хэрэв хэсэгчлэн төлөхөөр тогтоосон бол тогтоосон хугацаанд биелүүлэх үүрэгтэй.

53.2. Энэ хуулийн 53.1-д заасан хугацаа дуусгавар болоход ялтан торгуулийг төлөөгүй бол эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч торгуулийг төлж барагдуулаагүй шалтгаан нөхцөлийг судалж, ахлах шийдвэр гүйцэтгэгчийн зөвшөөрснөөр шийдвэрийг сайн дураар биелүүлэх хугацааг 30 хүртэл хоногоор сунгаж, ялтны саналыг харгалзан уг хугацаанд торгуулийг төлж барагдуулах хуваарь тогтоож болно.

53.3. Энэ хуулийн 53.2-т заасан дагуу тогтоосон хуваарийг ялтан тогтоосон хугацаанд биелүүлээгүй тохиолдолд торгох ялыг хорих ялаар солих тухай сануулж, тэмдэглэл үйлдэн гарын үсэг зуруулна. Сунгасан хугацаа дуусмагц торгох ялыг хорих ялаар солиулах саналаа прокурорт даруй хүргүүлнэ.

54 дүгээр зүйл. Хуулийн этгээдэд торгох ял оногдуулсан шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх

54.1. Торгох ял шийтгүүлсэн хуулийн этгээд энэ хуулийн 49.1-д заасан хугацаанд шүүхээс оногдуулсан торгуулийг төлөөгүй тохиолдолд Иргэний болон захиргааны хэргийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуульд заасан журмын дагуу хөрөнгөөс албадан гаргуулна.

54.2. Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч торгох ял шийтгүүлсэн хуулийн этгээдийн эд хөрөнгөөс шүүхээс оногдуулсан торгуулийг албадан гаргуулах ажиллагааг Иргэний болон захиргааны хэргийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуульд заасан журмын дагуу гүйцэтгэнэ.

55 дугаар зүйл. Нийтэд тустай ажил хийлгэх ял эдлүүлэх ажиллагааг эхлүүлэх

55.1. Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч нийтэд тустай ажил хийлгэх ял эдлүүлэх ажиллагаанд биечлэн хяналт тавих, ялтны ажлын гүйцэтгэлд хяналт тавих эрх бүхий ажилтан, албан тушаалтнаас тайлбар, тодруулга авах, ажлын цаг ашиглалт, хөдөлмөрийн нөхцөлийг шалгах зэргээр тогтмол хяналт тавина.

55.2. Ялтныг ажиллуулахаар гэрээ байгуулсан байгууллага эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчид бүх талын дэмжлэг үзүүлнэ.

55.3. Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч ялтны ажилласан цагийн бүртгэлийг үндэслэн ялын тооцоог үнэн зөв хийх, ял эдлэхээс зайлсхийсэн нөхцөл байдлыг шалган тогтоох, ялтны хувийн хэргийг хөтлөх үүрэгтэй.

55.4.Нийтэд тустай ажил хийлгэх ял оногдуулсан шүүхийн шийдвэрийг ял шийтгүүлсэн этгээдийг байнга оршин суугаа хаягийн дагуу гүйцэтгэж, тухайн тойргийн эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч хяналт тавина.

55.5.Ялтныг ажиллуулах ажлын байр тухайн тойрогт байхгүй, эсхүл хүндэтгэн үзэх бусад шалтгаан байгаа бол эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч нь ялтныг өөр тойрогт шилжүүлэн ял эдлүүлэх саналаа ахлах эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчид танилцуулж, прокурорт хүргүүлж, шийдвэрлүүлнэ.

55.6.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын харьяа нэгжгүй нутаг дэвсгэрт оршин суух ялтны ял эдлүүлэх ажиллагаанд харьяа нутаг дэвсгэрийн цагдаагийн байгууллага хяналт тавих бөгөөд ял эдлүүлэх ажиллагааны талаар 30 хоног тутам шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагад бичгээр, эсхүл Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн 18.2-т заасан систем, албаны цахим шуудангаар дамжуулан цахим хэлбэрээр мэдэгдэнэ.

56 дугаар зүйл.Нийтэд тустай ажил хийлгэх ял эдлүүлэх ажиллагааг зохион байгуулах

56.1.Шүүхийн шийдвэрт тусгайлан заагаагүй тохиолдолд шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллагаас нийтэд тустай ажлын байрны жагсаалт, ялтныг ажиллуулах байгууллагын жагсаалтыг батална.

56.2.Нийтэд тустай ажил хийлгэх байгууллагыг сонгохдоо ялтны эрүүл мэндийн байдал, эзэмшсэн мэргэжил, ур чадварыг харгалзан ахлах эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч ажиллуулах байгууллагыг тогтооно.

56.3.Шүүх ялтны мэргэжил, ур чадварыг харгалзан ялтанд тодорхой нийтэд тустай ажлыг хийхээр даалгасан тохиолдолд ялыг шүүхийн шийдвэрт заасан журмын дагуу гүйцэтгэнэ.

56.4.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч ялтныг ажиллуулах байгууллагатай ялтны нэг өдөрт ажиллах цаг, гүйцэтгэх үүрэг /хөдөлмөрийн норм/, хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа, ажлын хувцсаар хангах, ажиллах нөхцөлийг урьдчилан тохиролцож, гэрээ байгуулна.

56.5.Гэрээнд ялтны ургийн овог, эцэг, /эх/-ийн нэр, өөрийн нэр, оршин суугаа газрын хаяг, түүнчлэн ажил хийх цаг, ялтны зан байдал, хүмүүжил, ял эдлэлтийн талаарх тодорхойлолтыг батлагдсан загварын дагуу үйлдэж, гэрээнд заасан хугацаанд ирүүлэх үүргийг тусгана.

56.6.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч нь ялтныг шүүхийн шийдвэр, ажил хийлгүүлэх тухай мэдэгдлийн хамт ажил хийлгэхээр тогтоосон байгууллагад биечлэн хүлээлгэж өгнө.

56.7.Ялтны ажлын цагийн бүртгэлийг нийтэд тустай ажил хийлгэхээр гэрээ байгуулсан байгууллага бүртгэж, эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч ажлын цагийн бүртгэл, ажлын гүйцэтгэлийг үндэслэн ялын тооцоо хийнэ.

56.8.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч 7 хоног тутам ялтны ажлыг биечлэн шалгаж, ажлын байрыг шалгасан тэмдэглэлд ялтан болон нийтэд тустай ажлыг хийлгэж байгаа байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтан гарын үсэг зурж, баталгаажуулна.

56.9.Нийтэд тустай ажлыг хийлгэж байгаа байгууллага нь ялтны хөдөлмөр эрхлэлт, ажлын цаг, ял эдлэлтийн талаар эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчид 7 хоног тутам тогтмол мэдээлэх үүрэгтэй.

57 дугаар зүйл.Нийтэд тустай ажил хийлгэх ял эдлэх хугацаа, түүнийг тооцох, ял эдэлж дуусах

57.1.Нийтэд тустай ажил хийлгэх хугацаа нь амралтын өдөр болон үндсэн ажил, хичээлээс чөлөөтэй өдөр 4 цагаас ихгүй, ажлын өдөр ажил болон хичээлээс чөлөөтэй үед 2 цаг, эсхүл ялтан өөрөө зөвшөөрсөн тохиолдолд 8 цагаас ихгүй, 7 хоногт 10 цагаас багагүй байна.

57.2.Нийтэд тустай ажил хийлгэх ял эдэлсэн хугацааг ялтан ажил гүйцэтгэж эхэлсэн цагаас эхлэн тооцож, шүүхийн шийдвэрт заасан хугацаа дуусгавар болтол эдлүүлнэ.

57.3.Ялтан онц байдал, гамшиг, аюулт үзэгдлийн хор уршгийг арилгах нийтийн хөдөлмөрийн дайчилгаанд дайчлагдан ажилласан цагийг нийтэд тустай ажил хийлгэх ял эдэлсэн хугацаанд тооцно.

57.4.Ялтны гэр бүлийн гишүүн хүндээр өвчилсөн, нас барсан, гамшиг, аюулт үзэгдэл, осол тохиолдсон бол 7 хүртэл хоногийн чөлөө олгож болно.

57.5.Чөлөөг энэ хуулийн 57.4-т заасан нөхцөл байдал бий болсныг нотолсон сум, дүүргийн Засаг даргын, эмнэлгийн байгууллагын тодорхойлолтыг үндэслэн ял эдлүүлж байгаа шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтсийн дарга шийдвэрлэнэ.

57.6.Энэ хуулийн 57.4-т заасан чөлөөний хугацаа болон ял эдлэх хугацаандаа ажиллаж байгаа байгууллагаас зохион байгуулсан олон нийтийн хурал, цуглаан, сургалт болон бусад арга хэмжээнд хамрагдсан, түүнчлэн согтууруулах ундаа, мансууруулах бодис хэрэглэсэн, хуурамчаар өвдсөн, бие эрхтэн, эрүүл мэнддээ санаатайгаар гэмтэл учруулсны улмаас ажиллаагүй, ял эдлүүлэх журмыг зөрчсөн хугацааг ял эдэлсэн хугацаанд оруулан тооцохгүй.

58 дугаар зүйл.Нийтэд тустай ажил хийлгэх ялыг хорих ялаар солих үндэслэл

58.1.Ялтан нийтэд тустай ажил хийлгэж байгаа байгууллагын дотоод журмыг зөрчсөн, ял эдлүүлэх нийт хугацаанд ажлаа дур мэдэн орхисон, хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр ажил тасалсан, архи, согтууруулах ундаа хэрэглэсэн үедээ ажилд ирсэн, нийтэд тустай ажил хийхтэй холбоотойгоор хөдөлмөр аюулгүй ажиллагааны дүрэм, заавар, журам, ажил олгогчоос тавьсан хууль ёсны шаардлагыг удаа дараа биелүүлээгүй тохиолдолд нийтэд тусгай ажил хийлгэж байгаа байгууллага энэ тухай эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчид даруй мэдэгдэнэ.

58.2.Ялтан хуурамчаар өвдсөн, эмнэлгийн магадлагаа, зохих баримтыг хуурамчаар бүрдүүлсэн, бие эрхтэн, эрүүл мэнддээ санаатайгаар гэмтэл учруулсан, чөлөөний баримт, материалыг хуурамчаар бүрдүүлсэн, зөрчил гаргаж шийтгүүлсэн, эсхүл энэ хуулийн 58.1-д заасан зөрчил үйлдсэн нь тогтоогдсон тохиолдолд нийтэд тустай ажил хийлгэх ялыг хорих ялаар солино.

59 дүгээр зүйл.Нийтэд тустай ажил хийлгэж байгаа байгууллагын үүрэг, хүлээлгэх хариуцлага

59.1.Нийтэд тустай ажил хийлгэж байгаа байгууллага дараах үүрэгтэй:

59.1.1.энэ хуулийн 56.4-т заасан асуудлаар шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагатай гэрээ байгуулах;

59.1.2.ялтанд хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгөх, ажлын тусгай хувцас, хөдөлмөрийн багаж, хэрэгслээр хангах;

59.1.3.ялтны ажлын цагийг бүртгэж, ажлын гүйцэтгэл, ялтны гаргасан зөрчлийн талаар эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчид тухай бүр мэдээлэх;

59.1.4.ялтны ажлын цагийн бүртгэл, тодорхойлолтыг үнэн зөв гаргах;

59.1.5.гэрээнд заасны дагуу шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагаас тогтоосон ажлын байранд ялтныг ажиллуулах.

59.2.Нийтэд тустай ажил хийлгэж байгаа байгууллагын ажилтан энэ хуульд заасан ялтны гаргасан зөрчлийн талаар эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчид мэдэгдээгүй, нуун дарагдуулсан, ялтны цагийн бүртгэлийг хуурамчаар бүртгэсэн бол хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ ЗОРЧИХ ЭРХИЙГ ХЯЗГААРЛАХ ЯЛ ОНОГДУУЛСАН ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭРИЙГ ГҮЙЦЭТГЭХ

60 дугаар зүйл.Зорчих эрхийг хязгаарлах ял оногдуулсан шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх

60.1.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч зорчих эрхийг хязгаарлах ял шийтгүүлсэн ялтны байнга оршин суугаа болон хөдөлмөр эрхэлж байгаа, эсхүл суралцаж байгаа газрын хаягаар шүүхээс тогтоосон хориглолт, хязгаарлалтыг биелүүлж байгаа эсэхэд техникийн болон биечлэн хяналт тавина.

60.2.Зорчих эрхийг хязгаарлах ял эдэлсэн хугацааг шийтгэх тогтоол хуулийн хүчин төгөлдөр болж, ялтанд цахим бугуйвч зүүлгэсэн өдрөөс эхлэн тоолно.

60.3.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч ялтанд зорчих эрхийг хязгаарлах ял эдлүүлэх нөхцөл, журам, хяналтын техник, хэрэгслийг ашиглах, арчлах заавар, журам, ял эдлэх нөхцөл, журмыг зөрчсөн тохиолдолд хүлээлгэх хариуцлага, авах арга хэмжээний талаар тайлбарлаж, тэмдэглэл үйлдэн гарын үсэг зуруулна.

61 дүгээр зүйл.Зорчих эрхийг хязгаарлах ял шийтгүүлсэн ялтны үүрэг

61.1.Зорчих эрхийг хязгаарлах ял шийтгүүлсэн ялтан дараах үүрэгтэй:

61.1.1.шүүхээс хүлээлгэсэн үүргийг биелүүлэх;

61.1.2.эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч, техникийн ажилтны хууль ёсны шаардлагыг биелүүлэх;

61.1.3.шүүхээс тогтоосон зорчихыг хязгаарласан газарт зорчихгүй байх;

61.1.4.эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчид урьдчилан мэдэгдэхгүйгээр оршин суугаа газар, ажлын байраа өөрчлөхгүй байх;

61.1.5.эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчийн тогтоосон хугацаанд шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагад ирэх, ял эдлүүлэхтэй холбогдсон асуудлаар амаар, эсхүл бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр тайлбар гаргах;

61.1.6.тогтоосон журмын дагуу зөөврийн хяналтын төхөөрөмжийг биедээ байнга авч явах, бүрэн бүтэн байдлыг нь хангахад шаардлагатай бүх арга хэмжээг авах, хяналтын төхөөрөмжийн хэвийн ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэх;

61.1.7.хувийн бичиг баримтаа биедээ авч явах;

61.1.8.ял эдэлж дуусмагц хяналтын тоног төхөөрөмжийг эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчид бүрэн бүтэн хүлээлгэн өгөх.

62 дугаар зүйл.Хяналтын тоног төхөөрөмжийн зардлыг төлөх

62.1.Ялтан гар, хөл болон биеийн бусад хэсэгт зүүж ашиглах хяналтын тоног төхөөрөмжийн зардлыг хариуцан төлөх үүрэгтэй.

63 дугаар зүйл.Зорчих эрхийг хязгаарлах ял эдлэх журмыг зөрчих, зорчих эрхийг хязгаарлах ялыг хорих ялаар солих

63.1.Зорчих эрхийг хязгаарлах ял эдлүүлэх журмыг дараах тохиолдолд зөрчсөнд тооцно:

63.1.1.энэ хуулийн 61.1-д заасан үүргээ биелүүлээгүй;

63.1.2.техникийн хяналтын тоног төхөөрөмжийг устгасан, гэмтээсэн, эсхүл тэдгээрийн хэвийн ажиллагааг сарниулсан;

63.1.3.Зөрчлийн тухай хуульд заасан нийтийн хэв журам, аюулгүй байдлын эсрэг зөрчил үйлдэж, шийтгүүлсэн;

63.1.4.техникийн болон биечилсэн хяналтаас 24 цагаас илүүгүй хугацаагаар санаатайгаар зайлсхийсэн;

63.2.Дараах тохиолдолд зорчих эрхийг хязгаарлах ял эдлүүлэх журмыг ноцтой зөрчсөнд тооцно:

63.2.1.энэ хуулийн 61.1-д заасан үүргээ 3 сарын хугацаанд хоёр, түүнээс дээш удаа биелүүлээгүй;

63.2.2.гэмт хэрэг үйлдэж ял шийтгүүлсэн;

63.2.3.энэ хуулийн 63.1.2, 63.1.4-т заасан зөрчлийг давтан гаргасан;

63.2.4.эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчийн хууль ёсны шаардлагыг биелүүлэхээс татгалзсан, хүч хэрэглэн эсэргүүцсэн, эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчийн амь нас, эрүүл мэндэд хохирол учруулсан, хохирол учруулахаар заналхийлсэн;

63.2.5.техникийн, эсхүл биечилсэн хяналтаас 24 цагаас илүү хугацаагаар санаатайгаар зайлсхийсэн.

63.3.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч зорчих эрхийг хязгаарлах ял эдлүүлэх журмыг зөрчсөн ялтанд дахин зөрчил гаргасан тохиолдолд хүлээлгэх хариуцлагын талаар сануулж, зөрчлийг давтан гаргахаас урьдчилан сэргийлэх ярилцлага хийж, тэмдэглэл үйлдэнэ.

63.4.Ялтан зорчих эрхийг хязгаарлах ял эдлүүлэх журмыг ноцтой зөрчсөн тохиолдолд зорчих эрхийг хязгаарлах ялыг хорих ялаар солино.

64 дүгээр зүйл.Зорчих эрхийг хязгаарлах ял эдлүүлэх ажиллагаанд ашиглах тоног төхөөрөмжийг сонгох

64.1.Ахлах шийдвэр гүйцэтгэгч эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчийн саналыг үндэслэн зорчих эрхийг хязгаарлах ял шийтгүүлсэн шийдвэрийг гүйцэтгэх нөхцөл, тоног төхөөрөмжийг тогтооно.

64.2.Ахлах шийдвэр гүйцэтгэгчийн шийдвэрийг үндэслэн техник хяналт хариуцсан ажилтан суурин болон хөдөлгөөнт хяналтын тоног төхөөрөмжийг ялтны бие, орон байр, албан тасалгаа, тээврийн хэрэгсэл, шаардлагатай бусад газарт суурилуулж, хяналтын тоног төхөөрөмжийн үйл ажиллагаа болон ялтанд байнгын хяналт тавина.

65 дугаар зүйл.Зорчих эрхийг хязгаарлах ял шийтгүүлсэн ялтанд хяналт тавих

65.1.Техникийн хяналтын ажилтан нь мэдээллийн санд ирсэн зөрчлийн дохиог ирсэн даруйд хариуцсан эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчид мэдэгдэж, хяналтын сангаас зөрчлийн талаарх мэдээллийг хүргүүлнэ.

65.2.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч энэ хуулийн 65.1-д заасны дагуу ирүүлсэн зөрчлийг биечлэн шалгаж, шалтгаан, нөхцөлийг тогтооно.

65.3.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчийн ялтанд биечлэн хяналт тавих ажиллагааг энэ хуулийн 51.1-д заасан журмаар зохицуулна. Биечилсэн хяналтыг өдөр, шөнийн аль ч цагт явуулж болно.

65.4.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч ялтан биечлэн, эсхүл бусдаар дамжуулан шүүхээс тогтоосон хориглолт, хязгаарлалтыг зөрчсөн, эсхүл зөрчихийг завдсан талаар хүн, хуулийн этгээдээс мэдээлэл авч болно.

66 дугаар зүйл.Зорчих эрхийг хязгаарлах ял эдлүүлэх нөхцөл, журмыг түр өөрчлөх

66.1.Прокурорын зөвшөөрснөөр ахлах эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч ялтны зорчих эрхэд тогтоосон хориглолт, хязгаарлалтыг 30 хүртэл хоногийн хугацаанд дараах үндэслэлээр өөрчилж болно:

66.1.1.ялтны гэр бүлийн гишүүн хүндээр өвчилсөн, нас барсан, гамшиг, аюулт үзэгдэл, осол тохиолдсон;

66.1.2.эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах зайлшгүй шаардлагатай тохиолдолд шүүхээс тогтоосон бүсэд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах боломжгүй;

66.1.3.бусдын асрамжид байх шаардлагатай нь эмнэлгийн байгууллагын тодорхойлолт, лавлагаагаар тогтоогдсон ялтнаас өөр асрамжлан хамгаалах хүнгүй гэр бүлийн гишүүнийг асрамжлан хамгаалах шаардлагатай;

66.1.4.гамшиг, аюулт үзэгдлийн улмаас шүүхээс тогтоосон газар, байршилд байх боломжгүй болсон;

66.1.5.шүүхээс хориглоогүй тохиолдолд ажилд орох, сургуульд элсэн суралцах шалгалтад шүүхээс тогтоосон газар, байршлаас бусад газарт биечлэн оролцох зайлшгүй шаардлагатай;

66.1.6.хуулиар тогтоосон төрийн байгууллагаас үзүүлж байгаа үйлчилгээнд хамрагдах /тэтгэвэр, тэтгэмж тогтоолгох/;

66.1.7.хүндэтгэн үзэх бусад.

66.2.Энэ хуулийн 66.1-д заасан хугацаа дууссан даруйд ялтанд шүүхээс тогтоосон зорчих эрхэд тавьсан хориглолт, хязгаарлалтыг сэргээн тогтоож, ял эдлүүлэх ажиллагааг ердийн журмаар үргэлжлүүлэн гүйцэтгэнэ.

66.3.Ялтан шинээр очсон газарт 7 хоногоос дээш хугацаагаар оршин суух шаардлагатай тохиолдолд зорчих эрхийг хязгаарлах ялыг тухайн газарт нь үргэлжлүүлэн гүйцэтгэнэ.

67 дугаар зүйл.Зорчих эрхийг хязгаарлах ял эдлүүлэх нөхцөл, журмыг өөрчлөх

67.1.Прокурор ахлах эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчийн саналыг үндэслэн ялтны зорчих бүсийг дараах тохиолдолд өөрчилж болно:

67.1.1.ялтны гэр бүлийн байдалд өөрчлөлт орсны улмаас шүүхээс анхлан тогтоосон газарт ял эдлүүлэх боломжгүй болсон;

67.1.2.ялтны санхүүгийн чадавх, гамшиг, аюулт үзэгдлийн улмаас байнга оршин суугаа газраа өөрчлөх шаардлагатай болсон;

67.1.3.хүндэтгэн үзэх шалтгааны улмаас ялтан оршин суух газраа өөрчлөх зорилгоор орон сууц, хашаа байшин худалдан авсан;

67.1.4.ялтны ял шийтгүүлэх үеийн хөдөлмөрийн гэрээ дуусгавар болсон, эсхүл өөр байгууллага, хуулийн этгээдэд шилжин ажиллах, шилжин суралцах шаардлагатай болсон;

67.1.5.дээд болон мэргэжлийн боловсролын байгууллагад элсэн суралцах;

67.1.6.эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах зайлшгүй шаардлагатай тохиолдолд шүүхээс тогтоосон бүсэд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах боломжгүй болсон.

67.2.Ялтан ял эдлэх бүсээ өөрчлүүлэх тухай үндэслэл бүхий хүсэлтийг бичгээр гаргах бөгөөд ахлах эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч ялтны хүсэлт, эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчийн санал, холбогдох материалыг хянаж, 10 хоногийн дотор прокурорт хүргүүлэн шийдвэрлүүлнэ.

68 дугаар зүйл.Зорчих эрхийг хязгаарлах ял шийтгүүлсэн ялтныг урамшуулах

68.1.Ялтан ял эдлүүлэх журмыг зөрчөөгүй, өөрийн зан үйл, хувийн байдлаараа ял эдлүүлэх ажиллагаанд саад учруулаагүй бол түүнд 1 сард 5 хүртэл хоногийн шагналын хоног олгож болно.

68.2.Шагналын хоногийг энэ хуулийн 118 дугаар зүйлд заасан журмын дагуу олгоно.

69 дүгээр зүйл.Зорчих эрхийг хязгаарлах ял эдлүүлэхэд ашиглах тоног төхөөрөмжийг устгасан, гэмтээсэн тохиолдолд хүлээлгэх хариуцлага

69.1.Ялтан зорчих эрхийг хязгаарлах ял эдлүүлэхэд ашиглах тоног төхөөрөмжийг устгасан, гэмтээсэн, эсхүл хэвийн ажиллагааг нь сарниулсан тохиолдолд хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэж, гэм буруутай этгээдээр учирсан хохирлыг нөхөн төлүүлнэ.

70 дугаар зүйл.Хязгаарлалт тогтоох таслан сэргийлэх арга хэмжээний хэрэгжилтэд хяналт тавих

70.1.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч хязгаарлалт тогтоох таслан сэргийлэх арга хэмжээ авагдсан яллагдагчийн байнга оршин суугаа болон хөдөлмөр эрхэлж байгаа, эсхүл суралцаж байгаа газрын хаягаар шүүхээс тогтоосон хориглолт, хязгаарлалтыг биелүүлж байгаа эсэхэд техникийн болон биечлэн хяналт тавина.

70.2.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч яллагдагчид хязгаарлалт тогтоох таслан сэргийлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлэх нөхцөл, журам, хяналтын техник, хэрэгслийг ашиглах, арчлах заавар, журам, хязгаарлалт тогтоох таслан сэргийлэх арга хэмжээний нөхцөл, журмыг зөрчсөн тохиолдолд хүлээлгэх хариуцлага, авах арга хэмжээний талаар тайлбарлаж, тэмдэглэл үйлдэн гарын үсэг зуруулна.

70.3.Хязгаарлалт тогтоох таслан сэргийлэх арга хэмжээнд хяналтын тоног төхөөрөмж ашиглан хяналт тавих журмыг Улсын ерөнхий прокурор, хууль зүйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн хамтран батална.

ЗУРГАДУГААР БҮЛЭГ ЭРХ ХАСАХ ЯЛ ОНОГДУУЛСАН ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭРИЙГ ГҮЙЦЭТГЭХ

71 дүгээр зүйл.Эрх хасах ял оногдуулсан шүүхийн шийдвэрийг мэдэгдэх

71.1.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа үүсгэснээс хойш 5 хоногийн дотор ялтныг төрийн албанд томилсон, сонгосон, мэргэжлийн үйл ажиллагаа явуулах болон шүүхээс хориглолт, хязгаарлалт тогтоосон бусад эрх, зөвшөөрлийг олгосон байгууллага, албан тушаалтанд шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх тухай мэдэгдлийг хүргүүлнэ.

71.2.Төрийн болон төрийн бус байгууллага, албан тушаалтан өмчийн хэлбэр харгалзахгүйгээр эрх хасах ял оногдуулсан шүүхийн шийдвэр /цаашид "шүүхийн шийдвэр" гэх/-ийг биелүүлэх үүрэгтэй.

71.3.Хорих анги эрх хасах нэмэгдэл ялаар шийтгүүлсэн хоригдлыг ялын хугацаа дуусч суллагдахаас 7 хоногийн өмнө, бусад үндэслэлээр суллагдсан бол суллагдсанаас хойш 7 хоногийн дотор суллагдсан талаарх мэдэгдлийг шүүхийн шийдвэр, мэдэгдэх хуудсын хамт түүний оршин суух газрын шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэст хүргүүлнэ.

71.4.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэс нь шүүхийн шийдвэрийн биелэлтэд хяналт тавихдаа харьяа нутаг дэвсгэрийн цагдаагийн болон бусад байгууллагатай хамтран ажиллана.

72 дугаар зүйл.Эрх хасах ял шийтгүүлсэн ялтан, ялтныг сонгох, томилох, чөлөөлөх эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтны үүрэг

72.1.Эрх хасах ял шийтгүүлсэн ялтан дараах үүрэгтэй:

72.1.1.эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчийн хууль ёсны шаардлагыг биелүүлэх, түүний дуудсанаар шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэст ирэх, ял эдлүүлэхтэй холбогдсон асуудлаар амаар болон бичгээр тайлбар гаргах;

72.1.2.хяналт тавьж байгаа шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагад оршин суугаа хаяг, эрхэлж байгаа ажил, үйл ажиллагаа, түүний өөрчлөлтийн талаар тухай бүр мэдэгдэх.

72.2.Ялтныг сонгох, томилох, чөлөөлөх эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтан шүүхийн шийдвэрийг биелүүлэх талаар дараах үүрэгтэй:

72.2.1.ажил, албан тушаалд нэр дэвшигч, бараа, ажил, үйлчилгээ бэлтгэн нийлүүлэгч нь тухайн ажил, үйлчилгээг гүйцэтгэх эрхтэй холбоотой эрх хасах ял шийтгүүлсэн, албадлагын арга хэмжээ авагдсан эсэхийг нягтлах;

72.2.2.ажилтан, эсхүл ажил гүйцэтгэгч эрх хасах ял шийтгүүлсэн тохиолдолд шүүхээс хориглолт, хязгаарлалт тогтоосон эрхийг хэрэгжүүлэх ажилд томилох, цаашид хассан эрхийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой үүрэг гүйцэтгүүлэхээс татгалзах;

72.2.3.шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагаас эрх хасах ял шийтгүүлсэн мэдэгдлийг хүлээн авснаас хойш ажлын 3 өдрийн дотор ял шийтгүүлсэн ажилтныг ажлаас чөлөөлөх;

72.2.4.эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчийн шаардсанаар шүүхийн шийдвэрийг биелүүлсэн тухай лавлагаа, тодорхойлолт гаргаж хүргүүлэх;

72.2.5.ялтантай байгуулсан ажил, үйлчилгээ гүйцэтгүүлэх болон хөдөлмөрийн гэрээнд орсон өөрчлөлтийн талаар эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчид тухай бүр мэдэгдэх.

73 дугаар зүйл.Эрх, зөвшөөрөл олгосон байгууллага, албан тушаалтны үүрэг

73.1.Тодорхой ажил, үйлчилгээ гүйцэтгэх, үйл ажиллагаа явуулах эрх, зөвшөөрөл олгох чиг үүрэг бүхий байгууллага, албан тушаалтан шүүхийн шийдвэр, мэдэгдлийг хүлээн авснаас хойш ажлын 3 өдрийн дотор ялтанд олгосон эрх, зөвшөөрлийг хүчингүйд тооцох, энэ тухай ялтанд мэдэгдэх, мэргэжлийн үйл ажиллагаанд нь хяналт тавих үүрэгтэй.

74 дүгээр зүйл.Эрх хасах ял шийтгүүлсэн ялтанд хяналт тавих

74.1.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч улирал тутам ялтантай урьдчилан сэргийлэх ярилцлага хийж, шүүхийн шийдвэрийн биелэлтийн талаар тайлбар авч, шаардлагатай тохиолдолд ялтны ажлын байр, үйл ажиллагааг биечлэн хянаж, тэмдэглэл үйлдэнэ.

74.2.Эрх хасах ял эдэлсэн, албадлагын арга хэмжээ авагдсан хугацааг шийтгэх тогтоол хуулийн хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн тоолно.

74.3.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын харьяа нэгжгүй нутаг дэвсгэрт оршин суух ялтны ял эдлүүлэх ажиллагаанд харьяа нутаг дэвсгэрийн цагдаагийн байгууллага хяналт тавьж, ялын биелэлтийн талаар улирал тутам шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагад бичгээр, эсхүл энэ хуулийн 55.6-д заасан цахим хэлбэрээр мэдэгдэнэ.

75 дугаар зүйл.Эрх хасах ял оногдуулсан шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх арга, хэрэгсэл

75.1.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч шаардлагатай тохиолдолд эрх хасах ял оногдуулсан шүүхийн шийдвэрийг дараах арга, хэрэгслээр гүйцэтгэнэ:

75.1.1.хассан эрхийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай байр, барилга байгууламж, агуулах савыг битүүмжлэх;

75.1.2.эрх, зөвшөөрөл олгосныг нотлох баримт бичгийн эх хувийг хураах;

75.1.3.эрх, зөвшөөрөл олгох эрх бүхий байгууллагад олгосон эрх, зөвшөөрлийг түдгэлзүүлэх, хүчингүй болгох тухай мэдэгдэл хүргүүлэх, ялтны мэргэжлийн үйл ажиллагаанд хяналт тавихыг даалгах.

75.2.Эрх хасах ял оногдуулсан шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх арга, хэрэгсэл нь энэ хуулийн 75.1-д зааснаар хязгаарлагдахгүй.

75.3.Эрх хасах ялыг хорихоос бусад төрлийн ял дээр нэмж оногдуулсан тохиолдолд үндсэн болон нэмэгдэл ял эдлүүлэх ажиллагаанд тавих хяналтыг хамтад нь хэрэгжүүлнэ.

76 дугаар зүйл.Эрх хасах ял шийтгүүлсэн ялтанд байнгын хяналт тавих

76.1.Ялтан хүндэтгэн үзэх шалтгааны улмаас өөр орон нутагт 2 сар хүртэл хугацаагаар зорчих тохиолдолд эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч ялтны зорчих газрын хаяг, холбоо барих утас, хамт зорчих этгээдийн талаар дэлгэрэнгүй мэдээллийг бүртгэж, ялтны зорчих нутаг дэвсгэрийн эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчид шүүхийн шийдвэрийн биелэлтэд хяналт тавихыг даалгаж, прокурорт мэдэгдэнэ.

76.2.Ялтан энэ хуулийн 76.1-д зааснаас урт хугацаагаар өөр орон нутагт оршин суух тохиолдолд эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны хувийн хэргийг ялтны оршин суух газрын шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэст шилжүүлж, энэ тухай прокурорт мэдэгдэх бөгөөд ял эдлүүлэх ажиллагааг ялтны шилжин суурьшсан харьяаллын дагуу үргэлжлүүлэн гүйцэтгэнэ.

77 дугаар зүйл.Эрх хасах ял эдлэх хугацааг тоолох

77.1.Торгох ял дээр нэмж оногдуулсан эрх хасах ялыг эдлүүлэх ажиллагааны явцад шүүхээс торгох ялыг хорих ялаар сольсон тохиолдолд ялтныг хорих ял эдлэх хугацаанд эрхийг хасах ял эдэлсэн хугацааг тоолохыг зогсоон, хорих ял эдэлж дууссан үеэс үргэлжлүүлэн тоолж, хяналт тавина.

77.2.Ялтан шүүхээс тогтоосон хориглолт, хязгаарлалтыг зөрчсөн хугацааг ял эдэлсэн хугацаанд оруулан тоолохгүй.

78 дугаар зүйл.Эрх хасах ял оногдуулсан шүүхийн шийдвэрийг биелүүлэхээс зайлсхийсэн ялтан, хүн, хуулийн этгээдэд хүлээлгэх хариуцлага

78.1.Ялтан эрх хасах ялаас зайлсхийсэн, эсхүл шүүхээс тогтоосон хориглолт, хязгаарлалтыг зөрчсөн бол Зөрчлийн тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

78.2.Ялтанд эрх, зөвшөөрөл олгосон, ялтныг сонгох, томилох, чөлөөлөх эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтан эрх хасах тухай шүүхийн шийдвэрийг санаатайгаар биелүүлээгүй, эсхүл биелүүлэхэд саад учруулсан бол хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

ДОЛДУГААР БҮЛЭГ АЛБАДЛАГЫН АРГА ХЭМЖЭЭ АВСАН ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭРИЙГ ГҮЙЦЭТГЭХ

79 дүгээр зүйл.Албадлагын арга хэмжээ авсан шүүхийн шийтгэх тогтоолыг хүлээн авах

79.1.Ахлах шийдвэр гүйцэтгэгч албадлагын арга хэмжээ авсан шүүхийн шийдвэрийг албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээдийн хамт хүлээн авна. Холбогдох этгээд шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагад хүрэлцэн ирээгүй нь албадлагын арга хэмжээ авсан шүүхийн шийтгэх тогтоолыг хүлээн авахад саад болохгүй.

79.2.Ахлах шийдвэр гүйцэтгэгч энэ хуулийн 79.1-д заасан шийдвэрийг тоо бүртгэлд оруулан албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээдэд хяналтын хувийн хэрэг нээж, ажлын 3 өдрийн дотор тойрог хариуцсан эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчид хуваарилан, энэ тухай прокурорт мэдэгдэнэ.

80 дугаар зүйл.Шүүхийн шийтгэх тогтоолыг биелүүлэхийг хойшлуулсан болон хугацаанаас өмнө суллаж, хяналт тогтоосон шийдвэрийг биелүүлэх

80.1.Хорих ял оногдуулахгүйгээр тэнссэн, хорих ял оногдуулсан шүүхийн шийтгэх тогтоолыг биелүүлэхийг хойшлуулсан болон хугацаанаас өмнө суллаж,

хяналт тогтоосон /цаашид "тогтоолын биелэлтийг хойшлуулсан" гэх/ хүний бүртгэлийг түүний оршин сууж байгаа нутаг дэвсгэрийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх алба, нэгдсэн тоо бүртгэлийг хорихоос өөр төрлийн ял эдлүүлэх газар, хэлтэс хариуцан хөтөлнө.

80.2.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч тогтоолын биелэлтийг хойшлуулсан шийдвэрийг хүлээн авч дараах ажиллагааг гүйцэтгэнэ:

80.2.1.тогтоолын биелэлтийг хойшлуулсан этгээдэд хяналт тавих нөхцөл, журам, эрх, үүргийг нь тайлбарлаж, гарын үсэг зуруулах;

80.2.2.тогтоолын биелэлтийг хойшлуулсан этгээдийн хувийн бичиг баримт, онцлог содон тэмдэг, хүний хувийн байдлын талаарх бусад мэдээллийг хувийн хэрэгт тэмдэглэж, ял эдлэлтийн байдалтай холбоотой бусад баримт бичгийг хавсаргах;

80.2.3.тогтоолын биелэлтийг хойшлуулсан өсвөр насны хүн, түүний эцэг, эх, асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигч, түүнчлэн хүнийг хараа хяналтдаа байлгаж, хүмүүжүүлэхээр зөвшөөрсөн иргэнийг дуудан ирүүлж, тэдгээрийн эрх, үүрэг, тогтоолын биелэлтийг хойшлуулсан этгээдэд хууль, шүүхийн шийдвэрээр тогтоосон хязгаарлалт, даалгасан үүргийг танилцуулах;

80.2.4.тогтоолын биелэлтийг хойшлуулсан өсвөр насны хүн, түүний эцэг, эх, асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигч, хараа хяналтдаа байлгаж, хүмүүжүүлэхээр зөвшөөрсөн иргэн үүргээ биелүүлэх талаар шаардлага тавьж, биелэлтийг хангуулах;

80.2.5.тогтоолын биелэлтийг хойшлуулсан этгээдийн сахилга, засрал хүмүүжил, шүүхээс даалгасан үүргийн биелэлтийн талаар хяналтын хувийн хэрэгт улирал тутам тэмдэглэл хийх.

80.3.Хорих анги нь хоригдлыг хорих ялаас хугацаанаас өмнө суллаж, хяналт тогтоох тухай шүүгчийн захирамжийг хүлээн авснаас хойш 7 хоногийн дотор хоригдлын зан байдал, засрал хүмүүжлийн талаарх тодорхойлолтыг шүүгчийн захирамжийн хамт түүний оршин суух газрын шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэст хүргүүлнэ.

81 дүгээр зүйл.Тогтоолын биелэлтийг хойшлуулсан этгээдийн засрал хүмүүжлийн байдалд хяналт тавих

81.1.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч тогтоолын биелэлтийг хойшлуулсан этгээдийн засрал хүмүүжлийн байдалд дараах журмаар хяналт тавина:

81.1.1.гадаадад зорчих, цагаачлахыг хориглож, оршин суугаа засаг захиргааны нэгжийн нутаг дэвсгэрийг 7 хоногоос дээш хугацаагаар орхин явах тохиолдолд зөвшөөрөл авах, улирал тутам нэг удаа биечлэн ирж, бүртгүүлэхийг даалгах;

81.1.2.оршин суух газар болон эрхлэх ажил, албан тушаал өөрчлөгдсөн тохиолдолд тухай бүр мэдэгдэж байх тухай баталгаа гаргуулах;

81.1.3.тогтоолын биелэлтийг хойшлуулсан өсвөр насны хүнийг хараа хяналтдаа байлгаж, хүмүүжүүлэх үүрэг хүлээсэн этгээд болон сум, дүүргийн Засаг даргаас хуулиар хүлээсэн үүргээ биелүүлэх харилцан мэдээлэл солилцоход дэмжлэг үзүүлж, хамтран ажиллах, тогтоолын биелэлтийг хойшлуулсан насанд хүрсэн этгээдийг зохих ажлын байраар хангахад туслалцаа үзүүлэх;

81.1.4.тогтоолын биелэлтийг хойшлуулсан өсвөр насны хүн, түүний эцэх, эх, асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигч, хараа хяналтдаа байлгах хүсэлт гаргасан буюу хүмүүжүүлэхээр зөвшөөрсөн иргэний хүлээсэн үүргийн биелэлтийг хангуулах;

81.1.5.тогтоолын биелэлтийг хойшлуулсан этгээд шүүхээс тогтоосон хязгаарлалт, үүргийг биелүүлээгүй, эсхүл хяналтаас зайлсхийсэн тохиолдолд албадан ирүүлэх, эрэн сурвалжлах ажлыг зохион байгуулах;

81.1.6.тогтоолын биелэлтийг хойшлуулсан этгээдийн санал, хүсэлт, өргөдөл, гомдлыг хүлээн авч хянан шийдвэрлэх, эсхүл холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд уламжлах;

81.1.7.гэмт хэрэг, зөрчил гаргахгүй байх талаар тогтоолын биелэлтийг нь хойшлуулсан этгээдэд санамж, зөвлөгөө өгөх, ярилцлага зохион байгуулах;

81.1.8.хяналтад нь байгаа тогтоолын биелэлтийг хойшлуулсан этгээдийн зан байдал, үйл ажиллагааны талаар байгууллага, албан тушаалтнаас тодорхойлолт, лавлагаа авах;

81.1.9.тогтоолын биелэлтийг хойшлуулсан этгээд хүндэтгэх шалтгаанаар оршин суух газраа өөрчлөх бол түүний хяналтын хугацааг тооцож, хяналтын хувийн хэргийг шинээр оршин суух газрын шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэс, эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчид шилжүүлэх.

81.2.Тогтоолын биелэлтийг хойшлуулсан этгээд дараах үүрэгтэй:

81.2.1.байнга оршин суух газраа очсоноос хойш ажлын 3 өдрийн дотор нутаг дэвсгэрийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэст мэдэгдэх;

81.2.2.улирал тутамд шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэст, оршин суугаа нутаг дэвсгэрт нь шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын нэгжгүй бол харьяа нутаг дэвсгэрийн цагдаагийн байгууллагад бүртгүүлэх, шүүхээс хүлээлгэсэн үүргийн биелэлтийн талаар тайлбар гаргах;

81.2.3.байнга оршин суух хаягаа өөрчлөх тохиолдолд хяналт тавьж байгаа шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэст, оршин суугаа нутаг дэвсгэрт нь шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын нэгжгүй бол харьяа нутаг дэвсгэрийн цагдаагийн байгууллагад мэдэгдэх, шинээр суурьших нутаг дэвсгэрийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх албанд, эсхүл цагдаагийн байгууллагад мэдэгдэх;

81.2.4.байнга оршин суугаа газраасаа 7 хоногоос илүү хугацаагаар явах, гадаадад зорчих бол хяналт тавьж байгаа шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэст, оршин суугаа нутаг дэвсгэрт нь шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын нэгжгүй бол харьяа нутаг дэвсгэрийн цагдаагийн байгууллагад мэдэгдэх;

81.2.5.хяналт тавьж байгаа шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэс, цагдаагийн байгууллагын алба хаагч, эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчийн шаардлагыг биелүүлэх.

81.3.Тогтоолын биелэлтийг хойшлуулсан өсвөр насны хүн, түүний эцэг, эх, асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигч, түүнчлэн өсвөр насны хүнийг хараа хяналтдаа

байлгаж, хүмүүжүүлэхээр зөвшөөрсөн иргэн нь эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчийн дуудсан цагт хүрэлцэн ирэх, шүүхээс даалгасан үүрэг, эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчийн хууль ёсны шаардлагыг биелүүлэх үүрэгтэй.

82 дугаар зүйл.Тэнссэн, тогтоолын биелэлтийг хойшлуулсан шийдвэрийг хүчингүй болгох, ялаас чөлөөлөх тухай санал гаргах

82.1.Хорих ял оногдуулсан шүүхийн шийтгэх тогтоолыг биелүүлэхийг хойшлуулсан, тэнссэн хугацаанд хүн засарч хүмүүжсэнээ үлгэр жишээ зан төлөв, сурлага, хөдөлмөрт үнэнч, шударга хандлагаараа харуулсан, шүүхээс хүлээлгэсэн үүргийг биелүүлсэн, гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирлыг нөхөн төлсөн буюу гэм хорыг арилгасан ялтны хянан харгалзахаар тогтоосон хугацааны 50 хувиас багагүй хугацаа өнгөрсөн тохиолдолд эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч ялтныг ялаас чөлөөлүүлэх саналыг прокурорт гаргаж болно.

82.2.Прокурор хяналтын хувийн хэрэгтэй танилцаж, эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчийн саналыг үндэслэн шүүхийн шийтгэх тогтоол биелүүлэхийг хойшлуулсныг хүчингүй болгох, ялаас чөлөөлөх тухай дүгнэлтээ шүүхэд хүргүүлнэ.

82.3.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч энэ хуулийн 82.1-д заасан санал гаргаагүй, эсхүл прокурор гаргасан саналыг үндэслэлгүй гэж үзсэн бөгөөд шүүхийн тогтоолд заасан хянан харгалзах хугацаа дууссан боловч дараагийн шийдвэр гараагүй тохиолдолд уг хугацаа дуусмагц эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч цаашид авах арга хэмжээний тухай саналаа хяналтын хувийн хэргийн хамт прокурорт хүргүүлнэ.

82.4.Тэнссэн, тогтоол биелүүлэхийг хойшлуулсан хугацаанд шүүхээс хүлээлгэсэн үүргийг биелүүлээгүй, эсхүл шүүхээс тогтоосон хориглолт, хязгаарлалтыг 6 сарын хугацаанд хоёр, түүнээс дээш удаа зөрчсөн, эсхүл хориглолт, хязгаарлалтыг зөрчсөний улмаас хүн, хуулийн этгээдийн хуулиар хамгаалагдсан эрх, ашиг сонирхолд хохирол учирсан, эсхүл энэ хуулийн 73.2-т заасан үүргээ биелүүлээгүй бол эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч 5 хоногийн дотор тэнссэн, тогтоол биелүүлэхийг хойшлуулсан шийдвэрийг хүчингүй болгуулж, ял оногдуулах саналаа прокурорт хүргүүлнэ.

82.5.Прокурор эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчийн энэ хуулийн 82.4-т заасан саналыг хүлээн авч үндэслэлийг хянаж тэнссэн, тогтоол биелүүлэхийг хойшлуулсан шийдвэрийг хүчингүй болгуулах, ял оногдуулах эсэхийг шүүхэд шилжүүлэн шийдвэрлүүлнэ.

83 дугаар зүйл.Үүрэг хүлээлгэх, эрх хязгаарлах албадлагын арга хэмжээ авсан шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх

83.1.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч үүрэг хүлээлгэх, эрх хязгаарлах албадлагын арга хэмжээ авагдсан хүнд шүүхээс хүлээлгэсэн үүрэг, хязгаарлалтыг биелүүлэх хугацааг танилцуулж, энэ хуулийн Зургадугаар бүлэгт заасан журмын дагуу биелэлтэд нь хяналт тавина.

83.2.Зан үйлээ засах, сургалтад хамрагдах албадлагын арга хэмжээ авагдсан хүнд эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч энэ хуулийн 79.1-д зааснаас гадна зан үйлд нөлөөлөх сургалтын агуулга, хөтөлбөрийг танилцуулна.

83.3.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч үүрэг хүлээлгэх, эрх хязгаарлах албадлагын арга хэмжээ авагдсан хүний хувийн байдал, албадлагын арга хэмжээ авагдсан

хугацаанд хүлээлгэсэн үүргээ биелүүлсэн байдлын талаар шүүх, прокурорын байгууллагын хүсэлтийг үндэслэн тодорхойлолт гаргана.

83.4.Үүрэг хүлээлгэх, эрх хязгаарлах албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээд хүн дуудсан цагт хүрэлцэн ирэх, эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчээс тавьсан хууль ёсны шаардлагыг биелүүлэх, оршин суух газар, ажил, албан тушаал өөрчлөгдсөн тухай болон шаардлагатай бусад мэдээллийг тухай бүр танилцуулах үүрэг хүлээнэ.

83.5.Сум, дүүргийн Засаг дарга үүрэг хүлээлгэх, эрх хязгаарлах албадлагын арга хэмжээ авагдсан хүнд шүүхээс даалгасан үүрэг, хязгаарлалтыг биелүүлэх талаар зохих туслалцаа үзүүлж, хамтран ажиллана.

83.6.Цагдаагийн байгууллага үүрэг хүлээлгэх, эрх хязгаарлах албадлагын арга хэмжээ авагдсан хүний сахилга, шүүхээс даалгасан үүрэг, хязгаарлалтын биелэлт, засрал хүмүүжлийн байдалд хяналт тавих ажилд туслалцаа үзүүлж, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэстэй харилцан мэдээлэл солилцож хамтран ажиллана.

83.7.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээд гэмт хэргийн улмаас учруулсан хохирлоо бүрэн төлсөн, шүүхээс хүлээлгэсэн үүргийг биелүүлсэн, тогтоосон хязгаарлалтыг зөрчөөгүй тохиолдолд шүүхээс тогтоосон хугацааны 50 хувиас багагүй хугацаа өнгөрсний дараа хугацаанаас нь өмнө хүчингүй болгох саналыг прокурорт гаргаж болно.

83.8.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч үүрэг хүлээлгэх, эрх хязгаарлах албадлагын арга хэмжээ авагдсан хүн шүүхээс хүлээлгэсэн үүрэг, тогтоосон хязгаарлалтыг зөрчсөн талаар хуульд заасан аргаар мэдээлэл авч болно.

83.9.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч энэ хуулийн 83.1-д заасан хугацаа, ~~жуваарь~~, шүүхээс хүлээлгэсэн үүргийг зөрчсөн этгээдэд албадлагын арга хэмжээ авсан шүүхийн шийдвэрийг хүчингүй болгуулж, ял оногдуулах тухай саналыг прокурорт гаргана.

83.10.Үүрэг хүлээлгэх, эрх хязгаарлах албадлагын арга хэмжээ хэрэглэх тухай шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэхэд ~~энэ хуулийн 159 дүгээр зүйлд заасан журмын дагуу~~ техникийн болон биечилсэн хяналт тавьж болно.

83.11.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага зан үйлээ засах сургалтад хамрагдах албадлагын арга хэмжээ авагдсан хүний зан үйлд нөлөөлөх сургалт явуулах мэргэжлийн нэгж, сургалтын хөтөлбөртэй байна.

83.12.Сургалт явуулах журмыг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллагын дарга батална.

83.13.Албадлагын арга хэмжээ авагдсан хүний зан үйлд нөлөөлөх сургалтыг сургалтын эрх бүхий төрийн бус байгууллагаар гэрээний үндсэн дээр гүйцэтгүүлж болно.

84 дүгээр зүйл.Эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээ хэрэглэх тухай шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх

84.1.Гэмт хэрэг үйлдсэн хүнд эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээ хэрэглэхээр шийдвэрлэсэн бол шүүх албадлагын арга хэмжээг ямар төрлийн эмнэлэгт хэрэгжүүлэхийг тогтоолдоо заана.

84.2.Эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээ хэрэглэх тухай шүүхийн шийдвэр гармагц уг хүнийг албадан эмчлэх байгууллагад хүргэх үүргийг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага хүлээх бөгөөд шүүхийн шийдвэр, сэтгэцийн эмгэг судлалын шинжилгээний дүгнэлт, холбогдох бусад баримт бичгийг хамтад нь хүргүүлнэ.

84.3.Энэ хуулийн 84.1-д заасан хүний эмчилгээний зардлыг улсын төсвөөс санхүүжүүлнэ.

84.4.Албадан эмчлүүлж байгаа хүнийг гэмт хэрэг үйлдэхээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага, эмнэлэг, цагдаагийн байгууллага хамтран хэрэгжүүлнэ.

84.5.Эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээ хэрэгжүүлэх байгууллага дараах үүрэг хүлээнэ:

84.5.1.албадан эмчлүүлж байгаа хүнд зайлшгүй шаардлагатай шинжилгээ, эмчилгээг цаг тухайд нь хийх;

84.5.2.эмчилгээний явц, үр дүнг үнэн зөв, тодорхой тусгах;

84.5.3.эмчилгээний үр дүн, өвчний шинж байдлыг харгалзан эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээг сунгах, өөрчлөх, зогсоох эсэх талаар шинжээчийн дүгнэлт гаргуулах;

84.5.4.эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээг цаашид хэрэгжүүлэх шаардлагагүй, эсхүл хугацааг сунгах шаардлагатай тохиолдолд энэ тухай прокурорт, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагад даруй мэдэгдэх.

84.6.Гэмт хэрэг үйлдэх үедээ хэрэг хариуцах чадвартай байсан боловч хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцад хэрэг хариуцах чадваргүй болсны улмаас эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээ авагдсан хүний хэрэг хариуцах чадваргүй байдал арилсан, хугацаа дууссан бол албадлагын арга хэмжээг цаашид хэрэглэх шаардлагагүй тухай дүгнэлтийг эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгчид, эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч санал гарган 10 хоногийн дотор прокурорт хүргүүлнэ.

84.7.Прокурор дүгнэлт, холбогдох баримт бичгийг үндэслэн эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээг хүчингүй болгож урьд оногдуулсан ялыг үргэлжлүүлэн эдлүүлэх, эсхүл эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээг хүчингүй болгож, ял оногдуулах, эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээг зогсоох тухай дүгнэлт үйлдэж, шүүхэд хүргүүлнэ.

84.8.Прокурор энэ хуулийн 84.6-д заасан саналыг хянан үзэж эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээг хэвээр үлдээхээр шийдвэрлэсэн тохиолдолд уг албадлагын арга хэмжээг хэрэгжүүлэх байгууллагад шийдвэрийг хүргүүлнэ.

84.9.Албадан эмчлүүлж байгаа этгээдийн хууль ёсны төлөөлөгч, өмгөөлөгчийн хүсэлт, прокурорын саналаар албадан эмчлэх хугацаа дуусахаас өмнө энэ хуулийн 80.5.3-т заасан дүгнэлтийг гаргуулж болно.

84.10.Эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээ авагдсан хүний сэтгэцийн байдал засарсан, албадан эмчлэх хугацаа дууссан боловч, хүлээн авах ар гэр, төрөл

садны хүн байхгүй, эсхүл асран хамгаалалтад авахаас татгалзсан тохиолдолд тухайн хүнийг энэ хуулийн 84.5-д заасан байгууллагын бусад клиникт шилжүүлэх асуудлыг эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээ хэрэгжүүлэх байгууллагын саналыг үндэслэнэ.

84.11.Эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээ хэрэглэх тухай шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх, түүнд хяналт тавих журмыг хууль зүйн болон эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн хамтран батална.

85 дугаар зүйл.Хөрөнгө, орлогыг хураах албадлагын арга хэмжээ авсан шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх

85.1.Хөрөнгө, орлогыг хураах шийдвэрийг гүйцэтгэх ажиллагаа нь шүүхийн шийдвэрт заасан эд зүйл, хөрөнгийг хариу төлбөргүйгээр албадан хураан авах, улсын орлого болгох зорилгоор төрийн холбогдох байгууллагад шилжүүлэх, худалдан борлуулж олсон орлогыг улсын төсөвт оруулах арга хэмжээнээс бүрдэнэ.

85.2.Эд хөрөнгийг хураан авч, худалдан борлуулж, улсын орлого болгох тухай шүүхийн шийдвэрийн дагуу хураагдсан хөрөнгийг худалдан борлуулж, улсын орлого болгоно.

85.3.Эд хөрөнгийг хураан авч, улсын орлого болгох тухай шүүхийн шийдвэрийн дагуу хураагдсан хөрөнгийг худалдан борлуулахгүйгээр төрийн өмчид шилжүүлэхээр төрийн өмчийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагаас санал авч, шилжүүлнэ. Хэрэв төрийн өмчийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага худалдан борлуулахаар санал өгсөн бол төрийн өмчид шилжүүлэхгүйгээр худалдан борлуулж, улсын орлого болгоно.

85.4.Энэ хуулийн 85.1, 85.2-т заасны дагуу тухайн хөрөнгө борлогдоогүй бол шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа явагдаж байгаа нутаг дэвсгэрийг харьяалах нутгийн захиргааны байгууллагад шилжүүлнэ.

85.5.Орлогыг хураах албадлагын арга хэмжээг Иргэний болон захиргааны хэргийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуульд заасан журмын дагуу гүйцэтгэнэ.

85.6.Гэмт хэрэг үйлдэж олсон орлогыг улсын орлого болгох тухай шүүхийн шийдвэрт заасан мөнгөн хөрөнгийг эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч төрийн сангийн холбогдох дансанд шилжүүлнэ.

85.7.Хөрөнгө, орлогыг хураах албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээдийн гадаад улсад байгаа хөрөнгөөс төлбөр гаргуулах ажиллагааг Монгол Улсын олон улсын гэрээнд заасны дагуу гүйцэтгэнэ.

85.8.Галт зэвсэг, тэсэрч дэлбэрэх болон химийн хорт бодис зэрэг тусгай зөвшөөрлөөр олж авах эд зүйлийг шүүхийн шийдвэрийн дагуу холбогдох байгууллагад худалдаж, эсхүл шилжүүлнэ.

85.9.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч хураан авсан хөрөнгө, орлогоос хохирол нөхөн төлүүлэх ажиллагааг хуульд заасан журмын дагуу шийдвэрлэнэ.

85.10.Галт зэвсэг, тусгайлан бэлтгэсэн зэвсгийн чанартай зүйлийг хураан авч хадгалах, устгах, шилжүүлэх журмыг хууль зүйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн Улсын ерөнхий прокурортой хамтран батална.

86 дугаар зүйл.Хүмүүжлийн чанартай албадлагын арга хэмжээ авсан шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх

86.1.Өсвөр насны хүнд оногдуулсан хүмүүжлийн чанартай албадлагын арга хэмжээг Эрүүгийн хуульд заасны дагуу хүүхдийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага гүйцэтгэнэ.

86.2.Энэ хуулийн 86.1-д заасан ажиллагаанд прокурор хяналт тавьж, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангана.

86.3.Хүмүүжлийн чанартай албадлагын арга хэмжээг хэрэгжүүлэх журмыг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллагын дарга хүүхдийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагатай хамтран батална.

87 дугаар зүйл.Албадлагын арга хэмжээг дуусгавар болгох

87.1.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч дараах үндэслэлээр албадлагын арга хэмжээг дуусгавар болсонд тооцож, хяналтын хувийн хэргийг хаана:

87.1.1.албадлагын арга хэмжээ авсан шүүхийн шийдвэрийг хүчингүй болсонд тооцсон;

87.1.2.албадлагын арга хэмжээ авагдсан хугацаа дууссан;

87.1.3.өршөөл, уучлал үзүүлсэн;

87.1.4.албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээд нас барсан, сураггүй алга болсонд тооцогдсоноос хойш 2 жилийн хугацаа өнгөрсөн;

87.1.5.албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээд гэмт хэрэг үйлдэж, ял шийтгүүлсэн;

87.1.6.албадлагын арга хэмжээ авсан шийдвэрийг хүчингүй болсонд тооцож, ял шийтгэсэн;

87.1.7.шүүхийн шийдвэрт заасан албадлагын арга хэмжээг бүрэн биелүүлсэн;

87.1.18.хөрөнгө, орлого хураах албадлагын арга хэмжээг биелүүлэх гүйцэтгэх баримт бичигт шүүхийн шийдвэрт нэрлэн заасан хөрөнгө устаж үгүй болсон, үрэгдсэн нь шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны явцад тогтоогдсон.

87.2.Эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч албадлагын арга хэмжээг дуусгавар болгосон тухай шийдвэрийг ажлын 3 өдрийн дотор прокурор, цагдаагийн байгууллагад хүргүүлнэ.

88 дугаар зүйл.Хуулийн этгээдийг татан буулгах, эрх хасах албадлагын арга хэмжээ авсан шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх

88.1.Хуулийн этгээдийг татан буулгах албадлагын арга хэмжээ авсан шүүхийн шийдвэрийг тухайн хуулийн этгээдийг албадан татан буулгаж, улсын бүртгэлээс хассанаар биелэгдсэнд тооцно.

88.2.Татан буулгах ажлыг Иргэний хуулийн 32.2-т заасны дагуу татан буулгах комисс гүйцэтгэх бөгөөд татан буулгах комисс /цаашид "Комисс" гэх/-т татан буулгах албадлагын арга хэмжээ авагдсан хуулийн этгээдийн төлөөлөл, ахлах эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч, эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэгч, бүртгэлийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын төлөөллөөс бүрдсэн дөрвөөс доошгүй хүний бүрэлдэхүүнтэй байна.

88.3.Комисс нь татан буулгах албадлагын арга хэмжээ авагдсан хуулийн этгээдийг татан буулгах ажлыг Иргэний хуулийн 32 дугаар зүйлд заасны дагуу татан буулгах ажлыг зохион байгуулж, хуулийн этгээдийг улсын бүртгэлээс хасуулах мэдэгдлийг улсын бүртгэлийн асуудал хариуцсан байгууллагад, аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгох мэдэгдлийг уг зөвшөөрлийг олгосон этгээдэд хүргүүлнэ.

88.4.Улсын бүртгэлийн байгууллага хуулийн этгээдийг улсын бүртгэлээс хасах шийдвэрийг хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хууль тогтоомжид заасны дагуу гаргаж, нийтэд мэдээлнэ.

88.5.Татан буугдаж байгаа хуулийн этгээдээс шаардах эрхтэй этгээдийн өргөдлийг хүлээн авах хугацаа нь хуулийн этгээдийг татан буугдсан тухай нийтэд мэдээлснээс хойш 2 сараас багагүй, 6 сараас ихгүй байна.

88.6.Комисс татан буугдаж байгаа хуулийн этгээдэд холбогдох шаардлагыг дараах дарааллаар хангана:

- 88.6.1.гэмт хэргийн улмаас бусдад учруулсан хохирлыг нөхөн төлүүлэх;
- 88.6.2.шүүхийн шийдвэрийн дагуу гаргуулах төлбөр;
- 88.6.3.хөдөлмөрийн гэрээний дагуу ажилтанд төлөх хөдөлмөрийн хөлс;
- 88.6.4.хууль тогтоомжид заасны дагуу бусад этгээдтэй хийх тооцоо.

88.7.Хуулийн этгээдэд байгаа мөнгөн хөрөнгө нь энэ хуулийн 84.5-д заасан шаардлагыг хангахад хүрэлцэхгүй тохиолдолд Комисс түүний бусад эд хөрөнгийг энэ хуульд заасан журмын дагуу худалдан борлуулж, төлбөрийг барагдуулна.

88.8.Харилцагчдын шаардлагыг хангасны дараа үлдсэн эд хөрөнгийг шүүхийн шийдвэрт заасны дагуу шийдвэрлэнэ.

88.9.Хуулийн этгээдэд оногдуулсан эрх хасах албадлагын арга хэмжээг энэ хуулийн Зургадугаар бүлэгт заасан журмын дагуу гүйцэтгэнэ.

НАЙМДУГААР БҮЛЭГ

ХОРИХ ЯЛ ОНОГДУУЛСАН ШҮҮХИЙН ШИЙТГЭХ ТОГТООЛЫГ ГҮЙЦЭТГЭХ

89 дүгээр зүйл.Хорих байгууллага

89.1.Хорих байгууллага нь нээлттэй, хаалттай хорих анги, сургалт-хүмүүжлийн тусгай байгууллага, цагдан хорих төв, байр, нэгдсэн болон төрөлжсөн мэргэшлийн хорих эмнэлэг /цаашид "хорих анги" гэх/-ээс бүрдэнэ.

89.2.Хорих анги нь улсын онцгой объект бөгөөд төвлөрсөн бүтэцтэй байна.

89.3.Хорих ял эдэлж байгаа ялтанг хоригдол гэнэ.

89.4.Хорих ангийн дотоод журмыг Улсын ерөнхий прокурортой зөвшилцөн хууль зүйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

90 дүгээр зүйл.Хорих ангид нэвтрэх

90.1.Прокурор, Хүний эрхийн Үндэсний комиссын хүний эрхийн болон эрүү шүүлтээс урьдчилан сэргийлэх асуудал эрхэлсэн гишүүн хуульд заасан албаны чиг үүргээ хэрэгжүүлэхдээ прокурор хорих ангид саадгүй нэвтэрнэ.

90.2.Хуулиар эрх олгогдсон албан тушаалтан хорих ангийн даргад мэдэгдсэнээр, бусад иргэн, албан тушаалтан хорих ял эдлүүлэх албаны даргаас олгосон зөвшөөрлийн дагуу хорих ангид нэвтрэх болно.

90.3.Хорих ангийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээний байранд хоригдолд мэргэжлийн сургалт явуулах, дадлагажуулах заавар, зөвлөгөө өгөх үүрэг бүхий ангийн ажилтан хорих ангийн байршилд ажиллаж болно. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ажиллаж байгаа ангийн ажилтан нь тухайн үйлдвэрлэлд ажиллаж байгаа нийт хоригдлын дөрөвний нэгээс илүүгүй байна.

90.4.Олон нийтийн хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслийн ажилтан хорих ял эдлүүлэх албаны даргаас олгосон зөвшөөрлийн дагуу хорих ангид нэвтрэх бөгөөд дуу-дүрсний бичлэгийг хорих ангийн даргын, хоригдлоос ярилцлага авах, түүний дууны, дүрсний, дуу-дүрсний бичлэгийг хоригдлын бичгээр өгсөн зөвшөөрлөөр хийнэ.

91 дүгээр зүйл.Хорих анги шинээр байгуулах, өөрчлөн зохион байгуулах, татан буулгах, хорих ангийн үйлдвэрлэлийн чиглэл, байршлыг тогтоох

91.1.Хорих анги шинээр байгуулах, өөрчлөн зохион байгуулах, татан буулгах, байршлыг тогтоох, өөрчлөх асуудлыг хууль зүйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний саналыг үндэслэн Засгийн газар шийдвэрлэнэ.

91.2.Хорих ангийн үйлдвэрлэлийн чиглэлийг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллагын даргын саналыг үндэслэн хууль зүйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн шийдвэрлэнэ.

91.3.Хорих байгууллагын үйлдвэрлэлийг бүс нутгийн онцлогоос шалтгаалан бүсчилсэн хэлбэрээр зохион байгуулж болно.

91.4.Улс орны бүтээн байгуулалт, бүсчилсэн хөгжилд хоригдлыг ажиллуулах зорилгоор хорих ангийг нүүдлийн хэлбэрээр зохион байгуулж болно.

91.5.Нүүдлийн хорих анги нь хоригдлын аюулгүй байдлыг хангах, нийгэмшүүлэх, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх хэсэгтэй байна.

92 дугаар зүйл.Нээлттэй хорих анги

92.1.Шүүхээс нээлттэй хорих ангид хорих ял эдлэхээр шийтгүүлсэн, эсхүл хаалттай хорих ангиас хуульд заасан журмын дагуу нээлттэй хорих ангид үргэлжлүүлэн ял эдлүүлэхээр шилжүүлсэн хоригдлын ялыг эдлүүлнэ.

92.2.Хоригдол 7 хоногт нэг удаа түр, 30 хоногт нэг удаа удаан хугацааны уулзалт хийж, 7 хоногт нэг удаа илгээмж авч, нэг удаа утсаар ярьж болох бөгөөд захидал илгээх тоог хязгаарлахгүй.

93 дугаар зүйл.Хаалттай хорих анги

93.1.Хаалттай хорих анги нь энгийн, онцгой, тусгай гэсэн төрөлтэй байна.

93.2.Хаалттай хорих ангийн энгийн төрөлд шүүхээс хаалттай хорих ангид хорих ял эдлэхээр шийтгүүлсэн, эсхүл хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу нээлттэй хорих ангиас хаалттай хорих ангид үргэлжлүүлэн ял эдлүүлэхээр шийдвэрлэсэн хоригдлын ял эдлүүлнэ.

93.3.Хаалттай хорих ангийн онцгой төрөлд удаа дараа хорих ял шийтгүүлж байсан, энэ хуулийн хаалттай хорих ангийн төрөл хүндэрсэн үндэслэлээр үргэлжлүүлэн ял эдлүүлэхээр шийдвэрлэсэн хоригдлыг ял эдлүүлнэ.

93.4.Хаалттай хорих ангийн энгийн төрөлд ял эдэлж байгаа хоригдол нь 45 хоногт нэг удаа түр, 60 хоногт нэг удаа удаан хугацааны уулзалт хийж, 30 хоногт нэг удаа илгээмж авч, нэг удаа утсаар ярьж болно.

93.5.Хаалттай хорих ангийн онцгой төрөлд ял эдэлж байгаа, хаалттай хорих ангийн онцгой төрөлд ял эдэлж байгаа хоригдол 60 хоногт нэг удаа түр, 90 хоногт нэг удаа удаан хугацааны уулзалт хийж, 60 хоногт нэг удаа илгээмж авч, нэг удаа утсаар ярьж болно.

94 дүгээр зүйл.Хаалттай хорих ангийн тусгай төрөлд ял эдлүүлэх

94.1.Хоригдлыг тусгай тоноглогдсон газарт, зохих хяналт хамгаалалтад өдөрт 1 цагаас доошгүй хугацаагаар гадаалуулна.

94.2.Хоригдлыг зөвхөн хорих ангийн байранд хөдөлмөрлүүлж болно.

94.3.Хоригдол 90 хоногт нэг удаа түр уулзалт хийж, 30 хоногт нэг удаа захидал явуулж, 90 хоногт нэг удаа илгээмж авч, нэг удаа утсаар ярьж болно.

95 дугаар зүйл.Хорих ял шийтгүүлсэн өсвөр насны хүнд ял эдлүүлэх

95.1.Хорих ял шийтгүүлсэн өсвөр насны хүний ялыг сургалт-хүмүүжлийн тусгай байгууллагад эдлүүлнэ.

95.2.Сургалт-хүмүүжлийн тусгай байгууллага нь өсвөр насны эмэгтэй хүнд оногдуулсан хорих ялыг эдлүүлэхэд тусгаарлагдсан байдлаар зохион байгуулна.

95.3.Өсвөр насны хоригдол арван найман насанд хүрсэн тохиолдолд ялыг нь хорих ангид шилжүүлэн эдлүүлэх эсэх асуудлаар хүмүүжигчийг арван найман насанд хүрэхээс 3 сарын өмнө сургалт-хүмүүжлийн тусгай байгууллагын дарга прокурорт санал гаргах бөгөөд прокурорын дүгнэлтийг үндэслэн шүүх шийдвэрлэнэ.

95.4.Энэ хуулийн 95.3-т заасны дагуу шилжүүлсэн хүмүүжигчийн эдлээгүй үлдсэн ялыг эдлүүлэх хорих ангийн дэглэмийг прокурорын дүгнэлтийг үндэслэн шүүх шийдвэрлэнэ.

95.5.Шүүх энэ хуулийн 95.3-т заасан хүмүүжигчийн эдлээгүй үлдсэн ялын хугацаа 2 жилээс илүүгүй тохиолдолд түүний хувийн байдал, төлөвшлийг харгалзан сургалт-хүмүүжлийн тусгай байгууллагын даргын санал, прокурорын дүгнэлтийг үндэслэн хорих ялын хугацааг дуусах хүртэл сургалт-хүмүүжлийн тусгай байгууллагад үргэлжлүүлэн ял эдлүүлж болно.

95.6.Өсвөр насны хүмүүжигчийн илгээмж авах, түр уулзалт хийх, утсаар ярих тоог хязгаарлахгүй бөгөөд 15 хоногт нэг удаа удаан хугацааны уулзалт хийж болно.

95.7.Сургалт-хүмүүжлийн тусгай байгууллагын дэргэд өсвөр насны хүмүүжигчид ерөнхий боловсрол олгох ерөнхий боловсролын сургууль, амьдрах ухааны дадал олгох мэргэжлийн сургалтын төвтэй байна.

95.8.Сургалт-хүмүүжлийн тусгай байгууллагад ял эдлэхээр ирсэн өсвөр насны хүмүүжигчийг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулна.

95.9.Сургалт-хүмүүжлийн тусгай байгууллагын дэргэдэх ерөнхий боловсролын сургууль өсвөр насны хүмүүжигчийг Боловсролын ерөнхий хуульд заасан суралцагчийн нийгмийн баталгаа, Сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын тухай хуульд заасан суралцагчийн эрхээр хангагдах боломжийг бүрдүүлнэ.

95.10.Сургалт-хүмүүжлийн тусгай байгууллагын дотоод журмыг Улсын ерөнхий прокурортой зөвшилцөн хууль зүйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

96 дугаар зүйл.Өсвөр насны хүмүүжигчийн эрх зүйн байдал

96.1.Өсвөр насны хүмүүжигч Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 105, 106 дугаар зүйлд заасан эрхийг эдэлж, үүрэг хүлээхээс гадна дараах нэмэлт эрх зүйн баталгаагаар хангагдана.

96.1.1.сургалт, нийгэмшүүлэх ажлын үр дүнг дээшлүүлэх зорилго бүхий өөрсдийн хүсэл санаачилгаар дугуйлан, секц, клуб байгуулах, уралдаан, тэмцээн зохион байгуулах, оролцох;

96.1.2.байгууллагын захиргаанд ерөнхий боловсролын сургалтад шаардлагатай ном, сурах бичиг, сургалтын орчныг шаардах;

96.1.3.элсэлтийн ерөнхий шалгалтад бэлдэх, өгөх;

96.1.4.энэ хуулийн 134 дүгээр зүйлд заасны дагуу чөлөө авах.

96.2.Сургалт-хүмүүжлийн тусгай байгууллагын нийгмийн ажилтан шинээр ирсэн өсвөр насны хүмүүжигчид байгууллагын дотоод журам, цагийн хуваарь, нийгэмшүүлэх хөтөлбөр, түүний үр дагавар, эрх, үүргийн талаар мэдээлэл өгнө.

97 дугаар зүйл.Хорих ял шийтгүүлсэн эмэгтэй хүнд ял эдлүүлэх

97.1.Хорих ял шийтгүүлсэн арван найман насанд хүрсэн эмэгтэй хоригдлын ялыг эмэгтэйчүүдийн нээлттэй, хаалттай хорих ангид эдлүүлнэ.

97.2.Эмэгтэйчүүдийн нээлттэй хорих ангид анх удаа гэмт хэрэг үйлдэж 5 жил хүртэл хугацаагаар ял шийтгүүлсэн, эсхүл болгоомжгүй гэмт хэрэг үйлдэж 5 жил, түүнээс дээш хугацаагаар хорих ял шийтгүүлсэн эмэгтэй хоригдлыг ял эдлүүлнэ. Хоригдлын илгээмж авах тоог хязгаарлахгүй бөгөөд 7 хоногт нэг удаа түр, 30 хоногт нэг удаа удаан хугацааны уулзалт хийж, 7 хоногт нэг удаа утсаар ярьж болно. Илгээмж явуулахад хугацааны хязгаарлалтыг харгазлзахгүй.

97.3.Шүүхээс хаалттай хорих ангид ял эдлүүлэхээр шийтгүүлсэн эмэгтэй хоригдлын ялыг эмэгтэйчүүдийн хаалттай хорих ангид эдлүүлнэ. Хоригдол 30 хоногт нэг удаа түр, 60 хоногт нэг удаа удаан хугацааны уулзалт хийж, 30 хоногт нэг удаа илгээмж авч, 30 хоногт нэг удаа утсаар ярьж болно.

97.4.Эмэгтэйчүүдийн хаалттай хорих ангид ял эдэлж байх хугацаандаа хүүхэд төрүүлсэн хоригдлыг хүүхдийг нь хоёр нас хүртэл хамт байлгаж болно. Илгээмж явуулахад хугацааны хязгаарлалтыг харгазлзахгүй.

97.5.Хүүхэд нь хоёр нас хүрсэн боловч эмэгтэй хоригдлын ял эдлэх үлдэгдэл хугацаа 1 жилээс илүүгүй тохиолдолд хорих ял эдлэх хугацааг дуусах хүртэл хүүхдийг үргэлжлүүлэн хамт байлгаж болно.

97.6.Хорих анги нь эхийн хамт байгаа хоёр хүртэлх насны хүүхдийг эрүүл өсөж бойжих, аюулгүй орчинг бүрдүүлсэн тусгай байр, нөхцөлөөр хангана.

97.7.Эмэгтэй хүнд оногдуулсан бүх насаар хорих ялыг энэ хуулийн 94 дүгээр зүйлд заасны дагуу эдлүүлнэ.

98 дугаар зүйл.Нэгдсэн болон төрөлжсөн мэргэшлийн хорих эмнэлэг, түүний чиг үүрэг

98.1.Хорих ял эдлүүлэх алба нь нэгдсэн болон төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг, хорих анги нь хоригдолд эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх хэсэг, цагдан хорих төв нь эмнэлэгтэй байна.

98.2.Нэгдсэн эмнэлэг дараах үүрэгтэй:

98.2.1.хоригдлыг өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээтэй холбогдсон арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх;

98.2.2.хорих ангийн эмнэлгийн салбарыг мэргэжлийн удирдлагаар хангах;

98.2.3.хорих, зорчих эрхийг хязгаарлах ял шийтгүүлсэн этгээдийг өвчний учир ялаас чөлөөлүүлэх, хорих хугацаа дуусахаас нь өмнө тэнсэн суллах тухай тодорхойлолт, саналыг ял эдлүүлж байгаа хорих ангийн захиргаа, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэст гаргах;

98.2.4.хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь тогтоолгоход шаардлагатай тодорхойлолт, лавлагааг тухайн хоригдлын ял эдэлж байгаа хорих ангийн харьяалагдах аймаг, сум, нийслэл, дүүргийн Нийгмийн даатгалын хэлтсийн дэргэдэх эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлд гаргах.

98.3.Төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг дараах үүрэгтэй:

98.3.1.хоригдлын дунд бусдын эрүүл мэндэд аюул учруулж болзошгүй халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, илрүүлэх, оношлох, хяналт тавих, эмчлэх, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбогдсон бусад арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх;

98.3.2.хоригдлыг хорих ангийн дэглэм, төрөл харгалзахгүй өвчлөл, халдварын байдлаар ангилан тусад нь байрлуулж, ял эдлүүлэх;

98.3.3.ариутгал, халдваргүйтгэлийн ажлыг зохион байгуулах.

98.4.Төлбөрийн чадваргүй хоригдлын эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний зардал нь тухайн жилийн дээд хязгаараас хэтэрсэн бол зардлыг улсын төсвөөс гаргана.

98.5.Эрүүл мэндийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллага нь хорих эмнэлгийг мэргэжил, арга зүйн удирдлага, боловсон хүчнээр хангана.

98.6.Хоригдолд эрүүл мэндийн тухай хууль тогтоомжид заасан шаардлагыг хангасан нөхцөлд эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлнэ.

98.7.Нэгдсэн эмнэлэг, төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлгийн дэглэмийг хууль зүйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн Улсын ерөнхий прокурортой хамтран тогтооно.

98.8.Хоригдолд эмнэлгийн анхан шатны тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх хэсэг нь эмчлэх эрх бүхий эмнэлгийн мэргэжилтэнтэй байх ба эмнэлгийн үзлэг хийх, анхан шатны болон амь тэнссэн үеийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх зориулалтын тоног төхөөрөмж, өрөө тасалгаатай байна.

99 дүгээр зүйл.Хоригдолд хорих ангиас гадуур эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх

99.1.Хүнд өвчтэй хоригдолд харьяа орон нутгийн эрүүл мэндийн байгууллага дараахь эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлнэ:

99.1.1.хорих ангийн дуудлагаар яаралтай тусламжийн үйлчилгээ үзүүлэх;

99.1.2.хорих ангитай байгуулсан гэрээний дагуу төв, орон нутгийн эрүүл мэндийн байгууллага төрөлжсөн мэргэшлийн тусламж, үйлчилгээг үзүүлэх;

99.1.3.хоригдлын хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь тогтоох асуудлыг эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн үйл ажиллагааны зааврын дагуу шийдвэрлэх.

99.1.4.эрүүл мэндийн даатгал бүрэн төлөөгүй хоригдсон этгээдийг хорих ангид хуваарилахын өмнө халдварт өвчин илрүүлэх үзлэг, шинжилгээнд 6 сард тутамд хамруулахад шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэст дэмжлэг үзүүлж, хамтран ажиллах.

99.2.Хүнд өвчтэй хоригдлыг хорих ангиас гадуур эмнэлэгт шилжүүлэн эмчлүүлэх журмыг хууль зүйн болон эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүд хамтран батална.

100 дугаар зүйл.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллагын дэргэдэх зөвлөл

100.1.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллагын дэргэд шинээр хорих ял шийтгүүлсэн хоригдлыг ял эдлүүлэх хорих анги болон хорих ангийн төрлийг тогтоох чиг үүрэг бүхий зөвлөл /цаашид "Зөвлөл" гэх/ ажиллана.

100.2.Зөвлөлийн үйл ажиллагааны дүрэм, бүрэлдэхүүнийг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллагын дарга батална.

100.3.Зөвлөл нь энэ хуулийн 100.1-д заасан чиг үүргээ хэрэгжүүлэхдээ тогтоол гаргах бөгөөд уг тогтоолыг 10 хоногийн дотор прокурорт хянуулахаар хүргүүлнэ.

100.4.Зөвлөлийн гишүүдийн урамшуулал, үйл ажиллагааны зардлыг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллага хариуцна.

101 дүгээр зүйл.Хорих ял эдлүүлэх хорих ангийн дэглэм, төрлийг өөрчлөх

101.1.Хорих ял эдэлж байгаа хоригдлын ял эдлүүлэх хорих ангийн дэглэм, төрлийг хоригдлын үйлдсэн гэмт хэргийн шинж, хоригдлын хувийн байдал, засрал хүмүүжлийн байдлыг харгалзан энэ хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу өөрчилж болно.

101.2.Хорих ангийн дэглэмийг өөрчлөх асуудлыг энэ хуулийн 100.1-д заасан зөвлөл саналаа прокурорт гаргаж, прокурор үндэслэлтэй гэж үзвэл дүгнэлт үйлдэн шүүхэд хүргүүлэн шийдвэрлүүлнэ.

101.3.Хоригдлын ял эдлэх хорих ангийн дэглэм, төрлийг өөрчлөх болон хорих ангийг солих тухай санал гаргах журмыг хууль зүйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн Улсын ерөнхий прокурортой хамтран батална.

101.4.Хаалттай хорих ангийн онцгой төрөлд эдлэх ялын гуравны хоёр, энгийн төрөлд үлдсэн ялын хоёрны нэг хувийг эдэлсэн, сүүлийн 1 жилийн хугацаанд сахилгын зөрчил гаргаагүй бол хоригдлын ялыг эдлүүлэхэд хаалттай хорих ангийн төрлийг бууруулна.

101.5.хаалттай хорих ангийн энгийн, төрлөөс онцгой төрөлд, онцгой төрлөөс тусгай төрөлд төрөл хүндрүүлэн шилжүүлэх саналаа прокурорт гаргаж, прокурор 10 хоногийн дотор шийдвэрлэнэ.

101.6.Энэ хуулийн 101.3-т заасан журмын дагуу нээлттэй хорих ангийн шилжүүлсэн хоригдол мөн хэсэгт заасан зөрчлийг давтан гаргасан тохиолдолд энэ хуулийн 100.2-т заасны дагуу хаалттай хорих ангид шилжүүлэн ял эдлүүлэх саналыг прокурорт хүргүүлэх бөгөөд прокурор үндэслэлийг хянаж, шүүхэд хүргүүлэн шийдвэрлүүлнэ.

102 дугаар зүйл.Хоригдлыг хуяглан хүргэх, хүлээн авах

102.1.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллага нь хоригдлыг ял эдлүүлэх хорих ангид нь хүргэх хуяглан хүргэх чиг үүрэг бүхий нэгжтэй байна.

102.2.Хоригдлыг хуяглан хүргэхдээ эмэгтэй, халдварт өвчтэй, өсвөр насны хоригдлыг эрэгтэй хоригдлоос тусгаарлан тээвэрлэнэ.

102.3.Хуяглан хүргэх ажиллагаанд ашиглагдах автомашинд тавигдах ерөнхий шаардлага болон хуяглан хүргэх ажиллагааны зааврыг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллагын дарга батална.

102.4.Хоригдлыг хорих ангийн даргын томилсон бүрэлдэхүүн хүлээн авна.

102.5.Шинээр хүлээн авсан хоригдлыг 14 хүртэл хоног тусгаарлан байрлуулж, ангийн дотоод журамтай танилцуулан зохих сургалтад хамруулж, хорих ангийн нийгмийн ажилтан, сэтгэл зүйч түүнтэй биечлэн уулзалт хийж, зан байдлыг тодорхойлно.

102.6.Хоригдлыг тусгаарлах тасалгаанд байрлуулах хугацаанд дараахь арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ:

102.6.1.тухайн ангийн хориотой бүс, хоригдлын эрх, үүргийн талаар танилцуулах;

102.6.2.хоригдлын боловсролын түвшин, мэргэжил, хөдөлмөрийн дадлага, чадварыг тогтоох;

102.6.3.хоригдлыг байрлуулах, хөдөлмөрлөх хуваарь гаргах;

102.6.4.хоригдлыг нэг загварын гадуур хувцас, гутлаар хангах;

102.6.5.хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгөх;

102.6.6.хоригдол тухайн ангид ял эдлэхээр ирсэн талаар түүний ар гэрт нь мэдэгдэж, хорих ангийн байршил, хориглох эд зүйлсийг танилцуулах.

102.6.7.хорих ангийн дотоод журамтай танилцуулах, сургалтад хамруулах;

102.6.8.сэтгэл зүйн зан байдлыг тодорхойлох;

102.6.9.эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний талаарх зааварчилгаа өгөх.

102.7.Хоригдлын мөнгө, үнэт эдлэл, үнэт цаас зэргийг ар гэрт нь хүлээлгэн өгч тэмдэглэл үйлдэн хувийн хэрэгт хавсаргана.

102.8.Энэ хуулийн 102.5-д заасан арга хэмжээг авч хэрэгжүүлснээр хоригдлыг эрх бүхий алба хаагчийн саналыг үндэслэн ангийн даргын баталсан хуваарийн дагуу хорих өрөөнд байрлуулна.

102.9.Хоригдлыг хорих байгууллагад анх хүлээн авах, түр болон удаан хугацааны уулзалтад орсны дараа, бусад байгууллага, албан тушаалтанд хүлээлгэн өгөх, түүнээс хүлээн авахдаа бие болон эд зүйлд нь үзлэг хийнэ.

102.10.Хоригдлын биед шарх, сорви, гэмтэл бэртэл байгаа эсэх, хэрэв байгаа бол түүний хэлбэр, хүрээ, шинж байдлын талаар тэмдэглэлд тусгаж, гэрэл зураг, дүрс бичлэгийн хэрэгслийн тусламжтай бэхжүүлнэ. Хоригдлын биед үүссэн шарх, сорви, гэмтэл бэртэл нь аливаа хууль бус үйлдлийн улмаас үүссэн гэх үндэслэлтэй бол

шалтгаан, нөхцөлийг тогтоох зорилгоор эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтанд шилжүүлэн шалгуулна.

103 дугаар зүйл.Хоригдлыг тусад нь ял эдлүүлэх

103.1.Хорих ял шийтгүүлсэн өсвөр насны болон эмэгтэй, эрэгтэй хоригдлыг тусад нь ял эдлүүлнэ.

103.2.Бусдын эрүүл мэндэд аюул учруулж болзошгүй халдварт өвчтэй хоригдлыг бусад хоригдлоос тусгаарлан ял эдлүүлнэ.

103.3.Анх удаа ял эдэлж байгаа хоригдлыг дахин гэмт хэрэг үйлдсэн хоригдлоос, засарч хүмүүжиж байгаа хоригдлыг засарч, хүмүүжихгүй байгаа хоригдлоос, түүнчлэн эдийн засгийн гэмт хэрэг үйлдсэн болон зохион байгуулалттай гэмт бүлгийн гишүүнд тооцогдож ял шийтгүүлсэн хоригдлыг тусгаарлан ял эдлүүлнэ.

103.4.Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисыг хууль бусаар ашиглах гэмт хэрэг үйлдсэн хоригдлыг бусад төрлийн гэмт хэрэг үйлдсэн хоригдлоос тусад нь ял эдлүүлнэ.

104 дүгээр зүйл.Хорих өрөөнд тавигдах шаардлага

104.1.Хорих өрөө нь олон улсын стандартад нийцсэн байна.

104.2.Хорих байр, өрөө нь байгалийн гэрэл тусах нөхцөл боломжтой цонх, хаалга, цонх нь төмөр сараалжин хаалттай, агааржуулалт, гэрэлтүүлэгтэй, өрөөний дулаан 18 хэмээс багагүй байна.

104.3.Хорих байр, өрөө нь хүний наад захын хэрэгцээг хангахуйц эд хогшлоор тоноглогдсон байна.

105 дугаар зүйл.Хоригдлын эрх

105.1.Хоригдол дараах эрх эдэлнэ:

105.1.1.хорих ял эдлэх нөхцөл, журам, эрх, үүрэг, хязгаарлалтын талаар мэдээлэл авах;

105.1.2.хорих ангийн захиргаагаар дамжуулан өөрт холбогдох асуудлаар аль ч байгууллага, албан тушаалтанд өргөдөл, гомдол гаргах;

105.1.3.өмгөөллийн болон хууль зүйн туслалцаа авах;

105.1.4.холбогдох зардлаа өөрөө хариуцаж хорих байгууллагаас тогтоосон газарт шинжлэх ухаан, утга зохиол, урлагийн бүтээл туурвих;

105.1.5.эмнэлгийн тусламж авах;

105.1.6.энэ хуульд заасны дагуу гэр бүлийн гишүүнтэй удаан, бусад хүнтэй түр хугацаагаар уулзах, суурин утас, захидлаар харилцах, илгээмж авах, өөрийн нэрийн дансаар дамжуулж мөнгөн гуйвуулга авах, явуулах;

105.1.7.хоригдлын хөдөлмөрийн хөлсийг энэ хуулийн 110.3, 110.4, 110.5-д заасны дагуу суутгасан суутгал, зарцуулалтын талаар танилцах;

105.1.8.өөрийн зардлаар өдөр тутмын сонин, сэтгүүл захиалах, хорих анги дахь номын санг үнэ төлбөргүй ашиглах;

105.1.9.урьд тогтоолгосон тэтгэвэр, тэтгэмжээ үргэлжлүүлэн авах, хуульд заасан болзол шаардлагыг хангасан тохиолдолд хуулиар тогтоосон тэтгэвэр, тэтгэмж тогтоолгох;

105.1.10.хорих байгууллагын алба хаагч, эрх бүхий албан тушаалтны зүгээс хүнлэг харьцах, эсхүл хэрцгий, хүнлэг бус, нэр төрийг нь доромжилж харьцахгүй байхыг шаардах;

105.1.11.хувийн аюулгүй байдлаа хамгаалуулах;

105.1.12.өөрөө зөвшөөрсөн эсэхээс үл хамааран эрүүл мэндэд нь эрсдэл учруулж болзошгүй аливаа туршилтаас ангид байх;

105.1.13.энэ хуульд заасан журмын дагуу зөвшөөрөгдсөн тоо, хэмжээний хоол, хүнсний бүтээгдэхүүн, ахуйн болон нэн тэргүүний бусад зүйл худалдан авах;

105.1.14.шашны зан үйл үйлдэх;

105.1.15.өөрийн зардлаар их, дээд сургууль, коллежийн эчнээ сургалтад хамрагдах;

105.1.16.хуваарилагдан очсон хорих ангийн байршил, холбоо барих мэдээллийн талаар гэр бүлийн гишүүнд мэдэгдэх.

106 дугаар зүйл.Хоригдлын үүрэг

106.1.Хоригдол дараах үүрэг хүлээнэ:

106.1.1.хорих ангид мөрдөх хууль тогтоомж, тэдгээрт нийцүүлэн эрх бүхий албан тушаалтнаас баталсан дүрэм, журам, хорих байгууллага, алба хаагчийн тавьсан хууль ёсны шаардлагыг заавал биелүүлэх;

106.1.2.хорих байгууллагаас тогтоосон цагийн хуваарьт үйл ажиллагааг мөрдөх;

106.1.3.хорих байгууллагын алба хаагчаас даалгасан ажлыг заавал гүйцэтгэх, хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны журмыг чанд сахих;

106.1.4.тогтоосон журмын дагуу зохион байгуулж байгаа сургалтад хамрагдах;

106.1.5.эрүүл мэндээ хамгаалах, эмчийн зөвлөгөө, шаардлагыг биелүүлэх, хуурамчаар болон санаатайгаар өвчилсөн, эрүүл мэнд, бие эрхтэндээ гэмтэл учруулсан бол холбогдох зардлыг төлөх;

106.1.6.эзэмшиж байгаа эд хөрөнгө, хөдөлмөрийн багаж хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийг зориулалтын дагуу ашиглах, эвдэж гэмтээхгүй байх;

106.1.7.гэмт хэрэг, зөрчил үйлдэхэд уриалах, өдөөн хатгах, зохион байгуулах идэвхтэй үйлдэл, эс үйлдэл гаргахгүй байх;

106.1.8.хорих байгууллагын алба хаагч, эрх бүхий албан тушаалтан, бусад хоригдол болон хорих байгууллагад байгаа бусад хүнтэй хүндэтгэлтэй харьцах;

106.1.9.эрүүл ахуй, ариун цэврийн шаардлагыг сахих.

106.1.10.ажлын байрыг дур мэдэн орхихгүй байх;

106.1.11.харуул хамгаалалтын техник, тоног төхөөрөмжид зөвшөөрөлгүй хүрэх, эвдэж гэмтээхгүй байх.

106.2.Хорих ангид суулт хийх, өлсгөлөн зарлах, хоригдол хөдөлгөөнт утас ашиглах, хадгалах болон бэлэн мөнгө, валют, үнэт зүйл ашиглах, хадгалахыг хориглоно.

106.3.Хоригдол энэ хуульд заасан эрхээ эдлэхдээ энэ хууль, хорих ангийн дотоод журам болон бусад хоригдол, хорих ангийн алба хаагчийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг зөрчихгүй байх үүрэгтэй.

106.4.Хорих ял эдэлж байгаа гадаадын иргэн энэ зүйлд заасан эрх эдэлж, үүрэг хүлээхийн зэрэгцээ гадаад хэргийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагын консулын асуудал хариуцсан нэгжээр дамжуулан өөрийн улсын Дипломат төлөөлөгчийн газрын ажилтантай уулзах, харилцах эрхтэй.

107 дугаар зүйл.Хоригдлыг эрх бүхий байгууллагад шилжүүлэх

107.1.Хоригдол шүүхийн шийтгэх тогтоол гарахаас өмнө, эсхүл ял эдэлж байх хугацаандаа гэмт хэрэг үйлдсэн гэх хангалттай үндэслэл тогтоогдсон бол прокурорын зөвшөөрлийг үндэслэн хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах байгууллагад шилжүүлж болно.

107.2.Энэ хуулийн 107.1-д заасны дагуу шилжүүлэх тохиолдолд хоригдлыг яллагдагчид цагдан хорих таслан сэргийлэх арга хэмжээ авах тухай шүүгчийн захирамжийг үндэслэн шилжүүлэн авсан албан тушаалтан цагдан хорих төв, эсхүл цагдан хорих байранд хүргэх бөгөөд уг хугацааг ял эдэлсэн хугацаанд тооцно.

108 дугаар зүйл.Хоригдол бусадтай уулзах, харилцах

108.1.Хоригдол зохих хяналтад хувийн хэрэгт бүртгэгдсэн эхнэр, нөхөр, хүүхэд, төрсөн болон хадам эцэг, эх, төрсөн ах, эгч, дүү, өвөг эцэг, эмэг эх, нэг ам бүлд хамт амьдардаг ач, зээтэй удаан, бусад хүнтэй түр хугацааны уулзалт хийж болно.

108.2.Хорих ангийн дарга түр хугацааны уулзалтын үргэлжлэх хугацаа 3 цаг хүртэл, удаан хугацааны уулзалтын үргэлжлэх хугацаа 72 цаг хүртэл байхаар тогтоох бөгөөд холбогдох зардлыг хоригдол, эсхүл удаан хугацааны уулзалт хүссэн этгээд хариуцна.

108.3.Удаан хугацаагаар уулзах хүн түүний гэр бүлийн гишүүн мөн болохыг нотолсон хууль ёсны баримт бичигтэй байна.

108.4.Хорих байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтан хорих ангийн болон хоригдлын аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор хоригдлын захидал, илгээмжид үзлэг хийнэ.

108.5.Хоригдлын нэг удаа утсаар ярих хугацаа 5 минутаас илүүгүй байна.

108.6.Хорих ангийн алба хаагч хоригдол ямар дугаарын утсанд, ямар хугацаанд ярьсан тухай дэлгэрэнгүй тэмдэглэл үйлдэж, бүртгэл хөтөлнө.

108.7.Хоригдол захидал илгээх, утсаар ярих, удаан хугацааны уулзалт хийх зардлаа өөрөө хариуцна.

108.8.Түр хугацааны уулзалтыг цахим хэлбэрээр зохион байгуулж болно.

108.9.Хорих байгууллага нь хоригдлыг нийгэмшүүлэхэд чиглэгдсэн олон нийтийн арга хэмжээг энэ хуулийн 108.1-д заасан иргэдийг хамруулан жилд нэг удаа зохион байгуулсныг хоригдлын түр, удаан хугацааны уулзалтад тооцохгүй.

109 дүгээр зүйл.Хоригдлын хөдөлмөр, түүний нөхцөл

109.1.Хоригдлын хөдөлмөрийг холбогдох хууль тогтоомжид заасан хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлагад нийцүүлэн зохион байгуулна.

109.2.Хорих анги хоригдлыг хөдөлмөрлөх, тодорхой чиглэлээр мэргэжил эзэмшүүлэх, дадлага олгох тэгш нөхцөл, боломж бүрдүүлэх арга хэмжээ авч хэрэгжүүлнэ.

109.3.Хорих ангид ял эдэлж байгаа хоригдлын ажил, амралтын цагийг хөдөлмөрийн хууль тогтоомжийн дагуу зохицуулна.

109.4.Хоригдлоор ажил хийлгэхдээ түүний мэргэжил, хөдөлмөрийн чадварыг харгалзах бөгөөд мэргэжлийн ажил байхгүй нь түүнийг хөдөлмөрөөс чөлөөлөх үндэслэл болохгүй.

109.5.Нээлттэй хорих ангид ял эдэлж байгаа хоригдлыг хорих байгууллага өөрийн болон өөрийн хувь нийлүүлсэн, хамтарсан хуулийн этгээдэд, эсхүл бусад хуулийн этгээдтэй гэрээ байгуулан зохих хяналттайгаар хөдөлмөрлүүлж болно.

109.6.Хаалттай хорих ангид ял эдэлж байгаа хоригдлыг зөвхөн хорих байгууллагын үйлдвэрлэлд хөдөлмөрлүүлнэ.

109.7.Хоригдлыг хорих байгууллагын аж ахуйн үйлчилгээнд хөдөлмөрлүүлж болоход хоригдлын хөдөлмөрийн үнэлгээ нь хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээтэй тэнцүү байна.

109.8.Хуульд өөрөөр заагаагүй бол хоригдлыг төрийн нууц, цэрэг стратегийн холбогдолтой болон тусгай дэглэм бүхий онцгой объектод хөдөлмөрлүүлэхийг хориглоно.

109.9.Хоригдолд хөдөлмөрийн хууль тогтоомжид заасны дагуу хөдөлмөр хамгааллын тусгай зориулалтын хувцас, хамгаалах хэрэгсэл, шаардлагатай тохиолдолд хүнсний нэмэлт бүтээгдэхүүнийг үнэ төлбөргүй олгоно.

109.10.Хоригдлын хүсэлтийг үндэслэн хөгжлийн бэрхшээлтэй, 60-аас дээш насны эрэгтэй, 55-аас дээш насны эмэгтэй хоригдлыг бие, эрүүл мэндийн нөхцөлд нь таарсан ажил гүйцэтгүүлж болно.

110 дугаар зүйл.Хоригдлын хөдөлмөрийн хөлс

110.1.Хоригдлыг хорих байгууллагын хөдөлмөрийн дадал олгох, мэргэжил эзэмшүүлэх сургалтад хамруулах зорилгоор хөдөлмөрт хамруулснааас бусад тохиолдолд хийсэн хөдөлмөрт нь тохирсон цалин хөлс олгох бөгөөд хоригдлын хөдөлмөрийн нормыг ажлын цагаар, эсхүл ажлын гүйцэтгэлээр тооцно.

110.2.Гэрээний үндсэн дээр хоригдлыг хөдөлмөрлүүлсэн ажил олгогч хоригдлын хөдөлмөрийн хөлсийг хорих ангийн дансанд шилжүүлнэ.

110.3.Хоригдлын хөдөлмөрийн хөлснөөс дараах байдлаар хоригдолд олгоно:

110.3.1.1,000,000 хүртэлх цалин хөлсний орлогоос 70 хувь;

110.3.2.2,000,000 хүртэлх цалин хөлсний орлогоос 65 хувь.

110.4.Энэ хуулийн 110.3-т заасны дагуу хоригдолд оногдох цалин хөлснөөс 70 хувийг шүүхийн шийдвэрээр тогтоосон төлбөр, хоригдлын буруутай үйлдлээс хорих ангид учирсан хохирлыг суутгаж, үлдэх хэсгийг хоригдлын нэрийн дансанд төвлөрүүлнэ.

110.5.Хоригдол өөрөө хүсэлт гаргавал энэ хуулийн 110.3-т заасны дагуу оногдсон цалин хөлсийг бүхэлд нь шүүхийн шийдвэрээр тогтоосон төлбөр, хоригдлын буруутай үйлдлээс хорих ангид учирсан хохирлыг төлүүлж болно.

110.6.Хоригдлын хөдөлмөрийн хөлснөөс энэ хуулийн 110.3-т заасны дагуу хуваарилснаас үлдэх хувийг дараах байдлаар зарцуулна:

110.6.1.улсын төсөвт 70 хувь;

110.6.2.харуул, хамгаалалтыг сайжруулах үйл ажиллагаанд 10 хувь;

110.6.3.үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмжид 20 хувь.

110.7.Хоригдлын хөдөлмөрийн хөлсийг энэ хуулийн 110.3, 110.4, 110.5-д заасны дагуу суутгасан суутгал, зарцуулалтын талаар хоригдолд өөрт нь тухай бүр танилцуулна.

110.8.Хоригдол энэ хуулийн 110.4-т заасны дагуу зөвхөн өөрийн нэрийн дансаар дамжуулан нэн тэргүүний хэрэгцээт хүнсний болон ахуйн барааг сар бүр авах бөгөөд үлдсэнийг суллагдах үед өөрт нь олгоно.

110.9.Хоригдлын хөдөлмөрийн үнэлгээ нь хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс багагүй байх бөгөөд тухайн ажлын байрны зах зээлийн ханштай тэнцэхүйц байна.

110.10.Хоригдлын нарийн мэргэшил, мэдлэг, мэргэжил шаардагдах болон онцгой нөхцөлтэй хөдөлмөрийн үнэлгээг зах зээлийн доод үнэлгээнээс багагүй байна.

110.11.Хоригдлын хөдөлмөрийн хөлснөөс хорих ял эдлэхээс өмнөх эрүүл мэндийн даатгалын дутуу хэсгийг нөхөн төлүүлнэ.

111 дүгээр зүйл.Хоригдлыг хөдөлмөрт гаргахыг хориглох

111.1.Дараах нөхцөлд хоригдлыг хөдөлмөрт гаргахыг хориглоно:

111.1.1.харуул хамгаалалтын зохих шаардлага хангагдаагүй;

111.1.2.хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны шаардлага хангаагүй, эсхүл энэ талаар зааварчилга өгөгдөөгүй;

111.1.3.эмч болон сэтгэл зүйч хоригдлын биеийн эрүүл мэндийн байдал дордсон, сэтгэл санаа тогтворгүй байгаа тухай тодорхойлолт гаргасан.

112 дугаар зүйл.Хоригдлыг хорих ангийн гадна хөдөлмөрлүүлэх

112.1.Нээлттэй хорих ангид ял эдэлж байгаа хорих ялын 50-иас дээш хувийг эдэлсэн хоригдлыг харуул хамгаалалтгүй, нээлттэй, хаалттай хорих ангийн энгийн, онцгой төрөлд ял эдэлж байгаа хоригдлыг хорих ангийн хориотой бүсээс гадна гэрээний үндсэн дээр харуул хамгаалалттай ажиллуулах шийдвэрийг хорих ангийн дарга гаргана.

112.2.Энэ хуулийн 109.5, 109.6, 109.1-д зааснаас бусад тохиолдолд хоригдлыг хорих ангийн гадна хөдөлмөрлүүлэхийг хориглоно.

113 дугаар зүйл.Сургалт, нийгмийн ажил, сэтгэл зүйн үйлчилгээ

113.1.Хорих байгууллага, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэс дараах сургалт, нийгэм, сэтгэл зүйн үйлчилгээг явуулна:

113.1.1.хоригдолд явуулах сургалт, нийгэм, сэтгэл зүйн үйлчилгээ;

113.1.2.хорихоос өөр төрлийн ял шийтгүүлсэн ялтан, тэнсэх, албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээдэд явуулах сургалт, нөлөөллийн ажил;

113.2.Хорих байгууллага шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэс нь хоригдол, ялтан, этгээд, баривчлагдсан хүнийг дахин гэмт хэрэг, зөрчил үйлдэхгүй байхад чиглэгдсэн сургалт, нийгэмшүүлэх, сэтгэл зүйн үйлчилгээ үзүүлэх мэргэшсэн нэгжтэй байна.

113.3.Сургалт, нийгэм, сэтгэл зүйн үйлчилгээг төрийн болон төрийн бус байгууллага, олон улсын байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлж байгаа төсөл, хөтөлбөр, хөрөнгө оруулалтаас санхүүжүүлж болно.

113.4.Хоригдлын үйлдсэн гэмт хэрэг, хувийн онцлогт тохирсон сургалт, нийгэмшүүлэх, сэтгэл зүйн ажлын хөтөлбөрийг Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллагын дарга батална.

113.5.Хоригдлын үйлдсэн гэмт хэрэг, хувийн онцлогт тохирсон сургалт, нийгэмшүүлэх, сэтгэл зүйн ажлын хөтөлбөрийг Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллагын дарга батална.

113.5.1.хоригдолд явуулах сургалт, нийгэм, сэтгэл зүйн үйлчилгээ;

113.5.2.хорихоос өөр төрлийн ял шийтгүүлсэн ялтан, тэнсэх, албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээдэд явуулах сургалт, нөлөөллийн ажил;

113.5.3.баривчлагдсан этгээдэд явуулах албадан сургалт.

114 дүгээр зүйл.Хорих байгууллагад явуулах сургалт, нийгэм, сэтгэл зүйн үйлчилгээ, хэлбэр, зохион байгуулалт

114.1.Хорих байгууллагад явуулах сургалт, нийгэм, сэтгэл зүйн үйлчилгээний хүрээнд хоригдол хорих ангид ял эдлэх бүхий л хугацааг хамарсан, хоригдолд нийгмийн харилцаанд ухамсартайгаар бие даан оролцоход дэмжлэг үзүүлэх, чадавхжуулах, хөгжүүлэх, хууль дээдлэх төлөвшлийг бий болгоход чиглэсэн мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлнэ.

114.2.Нийгэмшүүлэх ажилд хорих ангийн алба хаагчаас гадна бусад байгууллага, иргэнийг оролцуулж болно.

114.3.Хорих ангид нийгэмшүүлэх ажлыг хоригдлыг хүлээн авах үеийн, ял эдлэх үеийн, суллахад бэлтгэх үеийн гэсэн үе шатаар зохион байгуулна.

114.4.Хоригдлыг нийгэмшүүлэх ажлыг ял эдлүүлэх ажиллагааг хөдөлмөр, сургалттай хослуулах, хоригдлын бүтээлч ажиллагаа, үр ашигтай санаачилгыг дэмжих, ёс зүй, сэтгэл зүйн нөлөөллийг хорих ангийн дэглэм, төрлийн онцлогийг харгалзан зохион байгуулна.

114.5.Энэ хуулийн 114.4-т заасан үйлчилгээг соёл, урлагаар дамжуулан зохион байгуулж болно.

115 дугаар зүйл.Хорих анги дахь сургалт

115.1.Өсвөр насны хоригдлыг ерөнхий боловсролын сургалтад бүрэн хамруулж, бусад хоригдолд бие даан мэргэжил, мэдлэгээ дээшлүүлэхэд нь хорих анги туслалцаа үзүүлнэ.

115.2.Ерөнхий боловсролын сургалтыг хорих ангийн байранд танхимаар болон цахимаар зохион байгуулна.

116 дугаар зүйл.Хорих анги дахь сургалтын хэлбэр

116.1.Хорих анги өөрийн эрхэлж байгаа үйлдвэрлэлийн чиглэлээр хоригдолд хөдөлмөрийн дадлага олгох, мэргэжил эзэмшүүлэх сургалт зохион байгуулж болно.

116.2.Хөдөлмөрийн дадлага олгох сургалтад хоригдлыг сайн дурын үндсэн дээр хамруулна.

117 дугаар зүйл.Хорих анги дахь албадан сургалт

117.1.Хорих анги нь монгол хэлээр уншиж, бичиж чадахгүй Монгол Улсын иргэн хоригдолд монгол хэл, бичиг үсэг эзэмшүүлэх, гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх гэмт

хэрэгт ял шийтгүүлсэн болон мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодис, согтууруулах ундаа хэрэглэх зуршилтай хоригдлын зан үйлд нөлөөлөх сургалтыг зохион байгуулна.

118 дугаар зүйл.Хоригдол сургалтад хамрагдах

118.1.Хорих ангид ял эдэлж байгаа хоригдол хорих ялын 20-иас доошгүй хувийг эдэлсэн, сүүлийн 1 жилийн хугацаанд сахилгын зөрчил гаргаагүй бөгөөд их, дээд сургууль, Мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын тухай хуулийн 9.3-т заасан мэргэжлийн боловсролын сургуулиас зохион байгуулах сургалтад суралцах тухай хүсэлтийг үндэслэн хорих ангийн даргын саналыг үндэслэн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллагын дарга шийдвэрлэнэ.

118.2.Сургалтыг хорих ангийн байранд танхимаар болон цахимаар явуулна.

119 дүгээр зүйл.Хоригдлыг урамшуулах

119.1.Хорих ангийн дэг журмыг чанд сахиж, хөдөлмөрлөх үүргээ амжилттай биелүүлсэн хоригдлыг хорих ангийн даргын шийдвэрээр дараахь хэлбэрээр урамшуулна:

119.1.1.энэ хуульд заасан түр, удаан хугацааны уулзалтын тоог 45 хоногт тус бүр нэгээр нэмэгдүүлэх;

119.1.2.хуульд заасан журмын дагуу шагналын хоног олгох;

119.1.3.хорих ангийн дотоод журмын дагуу хориглоогүй үнэ бүхий эд зүйлээр урамшуулах.

120 дугаар зүйл.Хоригдолд шагналын хоног олгох

120.1.Хоригдол хууль тогтоомж, хорих ангийн дотоод журмыг мөрдөж, хорих ял эдлэх хугацаанд сүүлийн 1 жилийн хугацаанд сахилгын зөрчил гаргаагүй, нийгэмшүүлэх болон сэтгэл зүйн хөтөлбөр болон хөдөлмөрт хамрагдаж, өөрийн зан үйл, хувийн байдлаараа хорих ангийн алба хаагчаас эерэг үнэлгээ авсан тохиолдолд түүнд шагналын хоног олгоно.

120.2.Хорих анги, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтсийн дэргэд хоригдол, зорчих эрхийг хязгаарлах ял шийтгүүлсэн ялтанд шагналын хоног олгох, энэ хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу хоригдлыг ял эдлүүлэх хорих ангийн дэглэм, төрлийг өөрчлөх болон хорих ялаас хугацаанаас өмнө суллаж, хяналт тогтоох тухай санал гаргах чиг үүрэг бүхий зөвлөл ажиллах бөгөөд зөвлөлийн дүрэм, ажиллах журмыг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллагын дарга батална.

120.3.Хоригдол энэ хуулийн 120.1-д заасан шаардлагыг хангасан, хөдөлмөрт хамрагдсан, тухайн сард ажилласан хугацаа, ажлын бүтээмж, чанарыг үндэслэн 1 сард 10 хүртэл хоногийн шагналын хоног олгоно. Хоригдлын 16 цаг ажилласныг шагналын 1 хоногт тооцно.

120.4.Шагналын хоног олгохдоо хоригдлын илүү цагаар, шөнийн болон амралтын цагаар, нийтээр тэмдэглэх баярын өдөр ажилласан цагийг 1.5 дахин нэмэгдүүлж тооцно.

120.5.Хоригдолд олгох шагналын хоног нь нэг улиралд 30 хоногоос илүүгүй байна.

121 дүгээр зүйл.Хорих ялаас хугацаанаас өмнө суллаж, хяналт тогтоох тухай санал гаргах

121.1.Хорих анги нь Эрүүгийн хуульд заасан үндэслэлээр хорих ялаас хугацаанаас өмнө суллаж, хяналт тогтоох хурлыг 60 хоног тутамд зохион байгуулна.

121.2.Энэ хуулийн 121.1-д заасан хурлаар хоригдол хуульд заасан шаардлагыг хангасан гэж шийдвэрлэсэн тохиолдолд хорих анги, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтсийн дарга хорих ялаас хугацаанаас өмнө суллуулах, хяналт тогтоох саналаа хурлын тэмдэглэл, шаардлагатай бусад мэдээлэл, баримт бичгийн хамт ажлын 5 өдрийн дотор прокурорт хүргүүлж, прокурор үндэслэлтэй гэж үзвэл 10 хоногийн дотор дүгнэлт үйлдэн шүүхэд хүргүүлэх ба шүүх 21 хоногийн дотор шийдвэрлэнэ.

117.3.Хоригдлыг хорих ялаас хугацаанаас өмнө суллаж, хяналт тогтоолгох тухай прокурорын дүгнэлтийг шүүх хангаагүй бол уг асуудлыг 6 сарын дотор дахин авч хэлэлцэхгүй.

122 дугаар зүйл.Нээлттэй хорих ангид шилжүүлэх санал гаргах

122.1.Сахилгын зөрчил гаргаагүй, хөдөлмөрлөх үүргээ биелүүлж урамшуулал авч, хорих анги дахь сургалт, нийгэмшүүлэх ажилд идэвхтэй оролцож байсан хоригдол Эрүүгийн хуулийн 6.12 дугаар зүйлд заасан хугацаанаас 1 жилийн өмнө нээлттэй хорих ангид ял эдлүүлэх саналыг энэ хуулийн 100.2-т заасан зөвлөлөөр хэлэлцэж, саналаа прокурорт, прокурор үндэслэлтэй гэж үзвэл шүүхэд хүргүүлэн шийдвэрлүүлнэ.

123 дугаар зүйл.Хоригдолд хүлээлгэх сахилгын шийтгэл

123.1.Хоригдол хууль тогтоомж, хорих ангид тогтоосон дэглэм, журам, хуулиар хүлээлгэсэн үүргийг зөрчсөн бол түүнд хорих ангийн даргын шийдвэрээр дараахь сахилгын шийтгэл оногдуулна:

123.1.1.хоног, сар, улирал, жилд авах түр, удаан хугацааны уулзалт, эсхүл утсаар ярих эрхийг 3 сар хүртэл хугацаагаар хасах;

123.1.2.сахилгын байранд хорих;

123.1.3.тухайн сар, улирал, жилд олгосон шагналын хоногийг хасах.

123.2.Хоригдлын хорих ангийн дотоод журмыг зөрчсөн үйлдэл, эс үйлдэхүй нь гэмт хэргийн шинжтэй гэх хангалттай үндэслэл байгаа тохиолдолд хорих ангийн дарга прокурорт мэдэгдэж, нутаг дэвсгэр хариуцсан цагдаагийн байгууллагад шилжүүлэн шалгуулна.

123.3.Сахилгын нэг зөрчил гаргасан хоригдолд энэ хуулийн 123.1-д заасан шийтгэлийг давхардуулан оногдуулахыг хориглоно.

123.4.Хоригдолд сахилгын шийтгэл хүлээлгэсэн тухай мэдээллийг 14 хоног тутамд нэгтгэж, сахилгын зөрчлийг шалгасан материалын хуулбарын хамт прокурорт хүргүүлнэ.

123.5.Өсвөр насны хүмүүжигчид энэ хуулийн 123.1.3-т заасан сахилгын шийтгэлийг ногдуулна.

123.6.Хоригдол сахилгын шийтгэл оногдуулсан өдрөөс хойш 1 жилийн дотор дахин зөрчил гаргаагүй бол түүнийг сахилгын шийтгэлгүйд тооцно.

124 дүгээр зүйл.Хоригдлыг сахилгын байранд хорих

124.1.Арван найман насанд хүрсэн эрэгтэй хоригдлыг 30 хүртэл хоног, эмэгтэй хоригдлыг 15 хүртэл хоног, онцгой тохиолдолд эрэгтэй хоригдлыг 60 хүртэл хоног, эмэгтэй хоригдлыг 30 хүртэл хоног сахилгын байранд ганцаарчлан хорино.

124.2.Хорих ангийн дотоод журмыг ноцтой зөрчсөн дараах тохиолдолд сахилгын байранд хорих сахилгын шийтгэл оногдуулна:

124.2.1.хорих ангийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих эрх бүхий байгууллагын болон хорих ангийн алба хаагчийн тавьсан хууль ёсны шаардлагыг биелүүлээгүй, эсэргүүцсэн, доромжилсон, эсхүл хорих ангийн алба хаагч, түүний гэр бүлийн гишүүнд хүч хэрэглэхээр заналхийлсэн, айлган сүрдүүлсэн;

124.2.2.хоригдол санаатайгаар өөртөө гэмтэл учруулсан;

124.2.3.бусад хоригдолд хүч хэрэглэсэн, нэр төрийг нь гутаан доромжилсон, заналхийлсэн;

124.2.4.согтууруулах ундаа, мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодис олж авсан, хадгалсан, хэрэглэсэн;

124.2.5.ашиг хонжоо олох зорилгоор мөрийтэй тоглоом тоглуулсан, тоглосон, хөдөлгөөнт утас олж авсан, ашигласан, хадгалсан;

124.2.6.гурван сарын хугацаанд хоёр, эсхүл түүнээс дээш удаа сахилгын зөрчил гаргасан.

124.3.Хорих ангийн дарга хоригдлыг сахилгын байранд хорих тухай шийдвэрийг хоригдлын зөрчлийн тодорхойлолт, зөрчлийг шалган тогтоосон материалтай танилцаж, хорих ангийн эрх бүхий алба хаагчийн саналыг үндэслэн гаргана.

124.4.Хоригдлыг сахилгын байранд шилжүүлэхийн өмнө түүний эрүүл мэндийн байдалд үзлэг хийнэ.

124.5.Хоригдлыг сахилгын байранд хорьсон тухай бүр прокурорт мэдэгдэнэ.

124.6.Сахилгын байр, тусгаарлах тасалгааны нөхцөл, журмыг хууль зүйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн Улсын ерөнхий прокурортой хамтран батална.

124.7.Сахилгын байранд хоригдсон хоригдлын уулзалт хийх, утсаар ярих илгээмж авах, хоол, хүнсний бүтээгдэхүүн авах эрхийг сахилгын байранд хоригдох хугацаанд түдгэлзүүлнэ.

124.8.Энэ хуулийн 97.5-д заасны дагуу хүүхэдтэйгээ байгаа болон жирэмсэн хоригдолд сахилгын байранд хорих шийтгэл оногдуулахгүй.

124.9.Хоригдлын сахилгын зөрчлийг шалгах хугацаанд түүнийг тусгаарлах тасалгаанд байлгасан хугацааг сахилгын байранд хорьсон хугацаанд оруулан тооцно.

125 дугаар зүйл.Сахилгын байрнаас гаргах

125.1.Хоригдлыг дараах үндэслэлээр сахилгын байрнаас гаргана:

125.1.1.сахилгын байранд хорих хугацаа дууссан;

125.1.2.хоригдлыг сахилгын байранд үндэслэлгүйгээр хорьсон тухай прокурорын шийдвэр гарсан;

125.1.3.хорих ангид онцгой байдал зарласан, эсхүл хоригдол эрүүл мэндийн хойшлуулшгүй туслалцаа авах шаардлагатай болсон.

125.2.Энэ хуулийн 125.1.3-т заасан үндэслэл арилсан бол сахилгын байранд хорих сахилгын шийтгэлийг нөхөн эдлүүлэх эсэхийг хорих ангийн дарга шийдвэрлэнэ.

126 дугаар зүйл.Хоригдлын аюулгүй байдлыг хангах, хоригдлыг тусгаарлах тасалгаанд шилжүүлэх

126.1.Хорих анги, хорих ангийн алба хаагч хоригдлын амь нас, эрүүл мэндэд аюул учирч болзошгүй гэх хангалттай үндэслэл байгаа бол даруй урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авах үүрэгтэй.

126.2.Хоригдлын амь нас, эрүүл мэндэд бусад хоригдлын хууль бус үйлдлийн улмаас хохирол, хор уршиг учрах хангалттай үндэслэл байгаа бол хорих ангийн ерөнхий жижүүрийн шийдвэрээр хоригдлыг 72 цаг хүртэл хугацаанд тусгаарлах тасалгаанд шилжүүлнэ. Шаардлагатай тохиолдолд хорих ангийн даргын шийдвэрээр уг хугацааг дахин 72 цагаар сунгаж болно.

126.3.Бусдын амь нас, эрүүл мэндэд хохирол учруулж болзошгүй хоригдолд сахилгын шийтгэл хүлээлгэх үндэслэлтэй бол сахилгын байранд хуульд заасан хугацаагаар, сахилгын шийтгэл оногдуулах хангалттай үндэслэлгүй тохиолдолд тусгаарлах тасалгаанд шилжүүлнэ.

126.4.Энэ хуулийн 126.2, 126.3-т заасан хугацаанд хоригдлын амь нас, эрүүл мэндэд учирч болзошгүй аюул, эрсдэл арилаагүй бол хорих ангийн даргын саналыг үндэслэн хорих ангийн дэглэм, төрлийг өөрчлөхгүйгээр өөр хорих ангид шилжүүлэх асуудлыг хорих ял эдлүүлэх албаны дарга шийдвэрлэнэ.

126.5.Хорих анги, хорих ангийн алба хаагч Гэрч, хохирогчийг хамгаалах тухай хуульд заасан журмын дагуу хамгаалалтад авсан хоригдлыг хамгаалах ажиллагаанд бүх талын туслалцаа үзүүлэх үүрэгтэй.

126.6.Хорих ангийн хамгаалалтын бүсээс гадна ажиллаж байгаа хоригдлын амь нас, эрүүл мэндэд халдаж болзошгүй тухай мэдээллийг хорих ангийн алба хаагч олж мэдсэн, эсхүл цагдаагийн байгууллагын болон бусад байгууллага, иргэдийн мэдээлэл ирсэн бол харуул хамгаалалтын байнгын хяналтад авах, хөдөлмөрийн нөхцөлийг өөрчлөх зэрэг шаардлагатай арга хэмжээг зохион байгуулна.

127 дугаар зүйл.Хоригдлын ахуйн нөхцөл

127.1.Хоригдлыг эрүүл ахуй, ариун цэврийн шаардлага хангасан байр, ахуйн нөхцөл, энэ хуулийн 127.6-д заасан хэмжээний илчлэгтэй хоол, хүнсний бүтээгдэхүүнээр хангана.

127.2.Хорих анги нь хоригдлын ор, хөнжил, гудас, цагаан хэрэглэл болон хүйтэн, дулааны улирлын зориулалттай нэг загварын гадуур хувцсаар хангах ба хоригдол өөрийн зардлаар дотуур хувцас, цамц, бээлий өмсөхийг зөвшөөрнө.

127.3.Хоригдлын хоолны илчлэгийн хэмжээг хорих ангийн нөхцөл, хоригдлын ажлын нөхцөлийг харгалзан ялгамжтай тогтооно.

127.4.Эмнэлгийн комиссын дүгнэлтийг харгалзан жирэмсэн болон өвчтэй хоригдлын нөхцөлийг нь сайжруулж, хоолны илчлэгийн хэмжээг нэмэгдүүлнэ.

127.5.Хортой, хүнд нөхцөлд ажиллаж байгаа хоригдолд хөдөлмөрийн хууль тогтоомжид заасан ажлын тусгай хувцас, хамгаалах хэрэгсэл, хүнсний нэмэлт бүтээгдэхүүн олгоно.

127.6.Хоригдолд олгох хоолны илчлэгийн доод хэмжээ, орц, норм, хувцасны загвар, төрөл, тоо, эдэлгээний хугацааг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллагын саналыг үндэслэн хууль зүйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн тогтооно.

127.7.Хорих ял эдэлж байхдаа нас барсан хоригдлын тухай гэр бүлд нь мэдэгдсэнээс хойш 7 хоногийн дотор хариу ирээгүй бол хорих анги өөрийн зардлаар оршуулах бөгөөд нас барсан шалтгаан, нөхцөлийн талаархи материалыг хувийн хэрэгт хавсаргана.

127.8.Хоригдол өвчтэй нь хорих байгууллагын эмнэлгийн байгууллагаар тогтоогдсон бол энэ хуульд зааснаас гадна эмчийн заавар, зөвлөгөөний дагуу шаардлагатай эм, тариа бүхий илгээмжийг тоо харгалзахгүй авч болно.

127.9.Хорих анги хөгжлийн бэрхшээлтэй хоригдлын онцлог байдлыг хүндэтгэсэн, тэдгээрийн эрхийг саадгүй, хүртээмжтэй хангах орчин, нөхцөлийг бүрдүүлсэн байна.

128 дугаар зүйл.Хоригдлын бие, эд зүйл, хорих өрөөнд үзлэг, нэгжлэг хийх

128.1.Хоригдлын бие, байр, түүний ойр орчинд алба хаагч ямар ч үед үзлэг, нэгжлэг хийж болно.

128.2.Хоригдлын биед хийх үзлэг, нэгжлэгийг хоригдолтой ижил хүйсийн алба хаагч гүйцэтгэнэ.

129 дүгээр зүйл.Түр ба удаан хугацааны уулзалт

129.1.Уулзалтыг хорих ангийн даргын зөвшөөрлөөр ерөнхий жижүүр, эсхүл ээлжийн дарга зохион байгуулна.

129.2.Түр болон удаа хугацааны уулзалтын үед хууль, хорих ангийн дотоод журмыг биелүүлэх талаар хорих ангийн алба хаагчийн хууль ёсны шаардлагыг биелүүлээгүй болон дотоод журам зөрчсөн тохиолдолд уулзалтыг зогсоож, энэ тухай

зөвшөөрөл өгсөн албан тушаалтанд мэдэгдэж, уулзалтыг үргэлжлүүлэх эсэхийг шийдвэрлүүлнэ.

129.3.Хорих ангийн алба хаагч уулзалтад хяналт тавьж, хоригдолд өгч байгаа хүнсний болон бусад эд зүйлд үзлэг, шалгалт хийх бөгөөд хоригдолд өгөхийг хориглосон эд зүйлс үзлэг, шалгалтаар илэрсэн тохиолдолд тэдгээрийг түр хурааж, уулзалт дууссаны дараа уулзалтаар ирсэн этгээдэд буцаан өгч, тэмдэглэл үйлдэн хоригдлын хувийн хэрэгт хавсаргана.

129.4.Хоригдлын хувийн хэрэгт албан ёсоор бүртгэгдээгүй, төрөл, садны хүн болохыг нотолсон хууль ёсны баримт бичиг, эсхүл сум, дүүргийн Засаг даргын тодорхойлолтгүй этгээдтэй удаан хугацааны уулзалт хийлгэхийг хориглоно.

130 дугаар зүйл.Уулзалтын өрөө

130.1.Хорих анги нь хоригдол энэ хуульд заасан журмын дагуу түр хугацаагаар уулзалт хийхэд дүрс-бичлэгийн болон биечилсэн хяналт тавих, удаан хугацаагаар уулзалт хийхэд биечилсэн хяналт тавих боломж бүхий зориулалтын уулзалтын өрөөтэй байна.

130.2.Уулзалтын өрөө нь хоригдол болон уулзаж байгаа этгээдийн аюулгүй байдлыг бүрэн хангасан байна.

131 дүгээр зүйл.Захидал, илгээмж илгээх, мөнгөн гуйвуулга хийх

131.1.Хорих ангийн тоо бүртгэлийн нэгж нь хоригдлыг байлцуулан захидал, илгээмжийг задлан үзлэг хийж, хүлээн авсан тухай өөрөөр нь гарын үсэг зуруулах бөгөөд хориглосон зүйл илэрсэн тохиолдолд устгаж, эсхүл хураан авч суллагдах үед нь буцаан олгоно.

131.2.Дараах утга, агуулгатай захидал, илгээмжийг хоригдолд шилжүүлэхгүй:

- 131.2.1.оргох болон бусад гэмт хэрэгт уриалан дуудсан;
- 131.2.2.бусдыг гутаан доромжилсон, айлган сүрдүүлсэн;
- 131.2.3.хоригдлын сэтгэл зүйд цочрол үзүүлэх зорилготой;
- 131.2.4.нууц тэмдэг, үл ойлгогдох хэл дохиогоор бичигдсэн;
- 131.2.5.бусад хоригдол, хоригдсон этгээдээс бичигдсэн.

131.3.Хоригдолд шилжүүлж болохгүй утга, агуулгатай захидал, илгээмжийг хорих ангийн даргад танилцуулан тэмдэглэл үйлдэж, хоригдлын хувийн хэрэгт хавсаргаж хадгална.

131.4.Хорих ангийн алба хаагч хоригдлын захидал харилцаа, хувийн бусад нууцыг задруулахгүй байх үүрэгтэй.

131.5.Хорих анги, алба хаагчийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтанд хаягласан захидлын агуулга, тоо хэмжээнд хяналт тавихгүй бөгөөд хорих ангийн захиргаа уг захидлыг хүлээн авснаас хойш ажлын 3 өдрийн дотор илгээнэ.

131.6.Хоригдлын нэр дээр ирсэн мөнгөн гуйвуулгыг банк, санхүүгийн байгууллага дахь түүний нэрийн дансанд хадгалах бөгөөд хоригдол ямар зорилго, хэмжээгээр зарцуулах тухай баримт гаргуулж, гарын үсэг зуруулна.

131.7.Энэ хуулийн 131.6-д заасан мөнгөн гуйвуулгын зарцуулалтад хорих ангийн санхүүгийн нэгж хяналт тавина.

132 дугаар зүйл.Хоригдол өргөдөл, гомдол, хүсэлт гаргах

132.1.Хоригдлын өргөдөл, гомдол, хүсэлтийг хорих ангийн алба хаагч хүлээн авч, бүртгэсний дараа хорих ангийн даргад танилцуулж харьяаллын дагуу шилжүүлнэ.

132.2.Өргөдөл, гомдол, хүсэлтийн хариуг хорих ангийн тоо бүртгэлийн нэгж тухай бүр хоригдолд танилцуулж, гарын үсэг зуруулан хувийн хэрэгт хавсаргана.

133 дугаар зүйл.Хувийн чөлөөт цаг

133.1.Хорих ангийн дотоод журмын дагуу хоригдол хөдөлмөрлөх, амрах, хооллох болон нийгэмшүүлэх хөтөлбөрийн дагуу явагдаж байгаа сургалт хүмүүжлийн арга хэмжээнд оролцохоос бусад хугацааг чөлөөт цагт тооцно.

133.2.Чөлөөт цагт хоригдол шашны зан үйл үйлдэх, хорих ангийн боломж нөхцөл, харуул хамгаалалтын нөхцөл, шаардлага, төрөлд тохирсон спортын сонирхсон төрлөөр хичээллэх, ном, сонин унших, суралцах, хорих ангийн номын санг ашиглах боломжоор хорих анги хангана.

134 дүгээр зүйл.Хоригдолд чөлөө олгох

134.1.Нээлттэй хорих ангид ял эдэлж байгаа хоригдлын энэ хуулийн 108.1-д заасан төрөл, садангийн хүн хүндээр өвчилсөн, эсхүл нас барсан, гамшиг, аюулт үзэгдэл, осол тохиолдсоны улмаас ар гэрт нь үлэмж хор хөнөөл учирсан бол тухайн хоригдлын зан байдал, засрал хүмүүжлийг харгалзан хорих ангийн дарга зам хоногийг оролцуулан 7 хүртэл хоногийн чөлөө олгоно.

134.2.Чөлөө хүсэгч хоригдол, түүнийг батлан даагч энэ хуулийн 134.1-д заасан нөхцөл байдал бий болсныг нотолсон сум, баг, дүүрэг, хорооны Засаг дарга, эмнэлгийн байгууллагын магадлагааг бүрдүүлэн хорих ангийн даргад чөлөө хүссэн өргөдлийн хамт өгч шийдвэрлүүлнэ.

134.3.Чөлөө авах хоригдлыг түүний төрөл, садангийн хоёроос доошгүй хүний батлан даалтад өгөх бөгөөд хоригдол оргон зайлсан тохиолдолд түүнийг эрэн сурвалжлахтай холбогдон гарсан зардлыг батлан даагч бүрэн хариуцна.

134.4.Батлан даагч нь хоригдлыг гэмт хэрэг, зөрчил үйлдэхээс урьдчилан сэргийлэх, чөлөөний хугацаа дуусмагц өөрийн биеэр хоригдлыг буцаан авчрах үүрэг хүлээнэ.

134.5.Чөлөөгөөр явах хоригдол, түүний батлан даагч чөлөөгөөр зорчиж байгаа орон нутгийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэст, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын харьяа нэгж байхгүй тохиолдолд нутаг дэвсгэр хариуцсан цагдаагийн байгууллагад ажлын цагаар өдөрт нэг удаа бүртгүүлэх үүрэгтэй.

134.6.Чөлөөний хугацаандаа бүртгүүлээгүй, чөлөөгөөр зорчихоор бүртгүүлсэн газарт очоогүй, зөрчил үйлдэж шийтгүүлсэн, эсхүл мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодис, согтууруулах ундааны зүйл хэрэглэсэн бол чөлөөг даруй зогсоож, хоригдолд энэ хуульд заасан сахилгын шийтгэл оногдуулна.

134.7.Хоригдол эрүүгийн хэрэгт шалгагдаж байгаа, эсхүл ял эдэлж байхдаа дахин гэмт хэрэг үйлдэж шийтгүүлсэн, эсхүл оргохыг завдсан, зөрчил гаргаж сахилгын шийтгэл хүлээсэн, түүнчлэн эмнэлгийн магадлагаа, сум, баг, дүүрэг, хорооны Засаг даргын тодорхойлолт, тамга, тэмдэг, батлан даагчийн иргэний үнэмлэх зөрчилтэй бол хоригдолд чөлөө олгохыг хориглоно.

135 дугаар зүйл.Хорих ангиас хоригдолд үзүүлэх төлбөрт үйлчилгээ

135.1.Хорих анги ашиг, орлого олох зорилгогүйгээр эрүүл ахуйн шаардлага хангасан нөхцөлд хорих ангийн дотоод журмаар хориглогдоогүй нэр төрөл, тоо хэмжээгээр хоол, хүнсний бүтээгдэхүүн, ариун цэвэр, ахуйн хэрэглээний нэн тэргүүний хэрэгцээт зүйлс, ном, сонин, сэтгүүл хоригдолд худалдаалж болно.

135.2.Энэ хуулийн 135.1-д заасан үйлчилгээний төлбөрийг бэлэн бусаар гүйцэтгэнэ.

ЕСДҮГЭЭР БҮЛЭГ ХОРИХ БАЙГУУЛЛАГЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ

136 дугаар зүйл.Хорих ангийн аюулгүй байдлыг хангах

136.1.Хорих ангийн аюулгүй байдлыг хангах ажиллагаа нь дараах төрөл, бүрэлдэхүүн хэсэгтэй байна:

- 136.1.1.аюулгүй байдлын удирдлага, зохион байгуулалт;
- 136.1.2.техникийн хяналт, хамгаалалт;
- 136.1.3.биечилсэн хяналт, хамгаалалт;
- 136.1.4.аюулгүй байдлын түвшин, эрсдэлийг үнэлэх;
- 136.1.5.гүйцэтгэх ажил.

136.2.Хорих ангийн харуул хамгаалалтын журмыг хууль зүйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

136.3.Хорих байгууллагын алба хаагчийн аюулгүй байдлыг хангах аюулгүйн тойрог тогтоох журмыг хууль зүйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн Улсын ерөнхий прокурортой хамтран батална.

137 дугаар зүйл.Аюулгүй байдлын удирдлага, зохион байгуулалт

137.1.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллага нь хорих анги, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэс, алба хаагчийн аюулгүй байдлыг хангах, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, таслан зогсоох үүрэг бүхий тусгай ажиллагааны нэгжтэй байна.

137.2.Хорих анги, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэс, хорих ял эдлүүлэх газар, хэлтэс нь хууль сахиулах, аюулгүй байдлыг хангах чиг үүрэг бүхий байгууллагатай дараахь чиглэлээр хамтран ажиллана:

137.2.1.хорих анги, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтсийн аюулгүй байдалд нөлөөлөх аюул, эрсдэлийн мэдээлэл солилцох;

137.2.2.хорих ангид онцгой нөхцөл үүссэн үеийн харилцан ажиллагаа;

137.2.3.тусгай техник, хэрэгсэл, мэргэжлийн дэмжлэг авах;

137.2.4.оргосон хоригдол, хоригдсон этгээдийг эрэн сурвалжлах, алба хаагчийн аюулгүй байдлыг хангахад туслалцаа авах;

137.2.5.хоригдол, хоригдсон этгээдийг нүүлгэн шилжүүлэх, хуяглан хүргэх ажиллагаанд дэмжлэг авах.

137.3.Хорих ангийн аюулгүй байдлын техник, тусгай хэрэгсэл, ажиллагааны зардлыг тооцон жил бүр улсын төсөвт тусган санхүүжүүлнэ.

138 дугаар зүйл.Хорих ангийн техникийн хяналт, хамгаалалт

138.1.Хорих анги нь хамгаалалтын дараахь бүстэй байна:

138.1.1.гадна хориотой бүс;

138.1.2.хамгаалалтын хашаа;

138.1.3.дулаан, хөдөлгөөн мэдрэх дохиолол, цахилгаан хүчдэлийн шугам, дүрс бичлэгийн хяналт бүхий зурвас;

138.1.4.нэвтрэх хэсгийн дуу-дүрсний бичлэгийн хяналт бүхий бүс.

138.2.Хорих ангийн гадна хориотой бүс нь хоригдлын амьдралын бүсээс хот суурин газарт 500 метр, хөдөө орон нутагт 1000 метр байна.

138.3.Хоригдол, хорих ангийн алба хаагчийн аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор хорих өрөө, хорих анги дотор хоригдол зорчих бусад хэсгийг хамарсан дуу-дүрсний бичлэгийн хяналтыг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага зохион байгуулна.

138.4.Хаалттай хорих анги нь хамгаалалтын хашааны гадна талд дүрсний бичлэгийн төхөөрөмжөөр тоноглогдсон хяналтын цамхагтай байна.

138.5.Энэ зүйлийн 138.1.4-т заасан хамгаалалтын бүсэд дуу-дүрсний бичлэгийн техник хэрэгсэл ашиглан хяналт тавих бөгөөд хорих байгууллага, байр, өрөөнд нэвтрэх хэсэгт хамгаалалтын хаалттай байна. Дуу-дүрсний бичлэгийн техник хэрэгсэл нь хиймэл оюун ухаанд суурилсан хяналтын систем байж болно.

138.6.Хорих ангийн аюулгүй байдлыг хангахад албаны нохой ашиглаж болно.

138.7.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын дэргэд албаны нохой сургалтын төвтэй байж болно.

138.8.Хорих ангийн хамгаалалтын бүсээс гарч ажиллаж байгаа хоригдолд хяналт тавихад нисгэгчгүй нисэх төхөрөөмж, цахим хяналтын төхөөрөмжийг ашиглаж болно.

139 дүгээр зүйл.Үүрэн холбооны хэрэгсэл ашиглахыг хориглох

139.1.Хорих ангийн аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор хорих анги, түүний ойр орчимд үүрэн холбооны хэрэгслийн сүлжээ сарниулах тоног төхөөрөмж ашиглана.

139.2.Энэ хуулийн 139.1-д заасан тоног төхөөрөмжийг суурилуулах, ашиглах журмыг хууль зүйн болон харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн хамтран батална.

140 дүгээр зүйл.Хорих ангийн биечилсэн хяналт, хамгаалалт

140.1.Биечилсэн хяналт, хамгаалалт, нээлттэй болон хаалттай хорих ангийн дохиолол, гадна хамгаалалтыг хорих ангийн алба хаагчдын хүчээр зохион байгуулна.

140.2.Хорих ангийн алба хаагч биечилсэн хамгаалалт, жижүүрийн үүргийг дөрвөн ээлжээр гүйцэтгэнэ.

140.3.Хамгаалалтын ажилтан нь хоригдол, хорих байгууллагад нэвтэрч байгаа хүний бие, эд зүйл, техник хэрэгсэлд өдөр, шөнийн аль ч цагт үзлэг, нэгжлэг хийнэ.

141 дүгээр зүйл.Биеийн хүч, тусгай хэрэгсэл, галт зэвсэг хэрэглэх

141.1.Хорих ангийн алба хаагч онцгой нөхцөл үүссэн үед ашиглагдах нэг бүрийн хамгаалах тусгай хэрэгслээр хангагдана.

141.2.Хорих ангийн алба хаагч үүргээ гүйцэтгэх үедээ биеийн хүч, тусгай хэрэгсэл, галт зэвсгийг энэ хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу хэрэглэнэ.

142 дугаар зүйл.Аюулгүй байдлын түвшин, эрсдэлийг үнэлэх

142.1.Хорих ангийн аюулгүй байдал, эрсдэлийн үнэлгээ хийх аргачлалыг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллагын дарга батална.

143 дугаар зүйл.Хорих анги дахь гүйцэтгэх ажил

143.1.Эрх бүхий алба хаагч гүйцэтгэх ажлын тухай хууль тогтоомжид заасан үндэслэл, журмын дагуу хорих ангид гүйцэтгэх ажил явуулна.

143.2.Хорих ангид гүйцэтгэх ажил явуулах журам, зааврыг гүйцэтгэх ажлын тухай хууль тогтоомжид нийцүүлэн тагнуулын төв байгууллагын дарга шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллагын даргатай зөвшилцөн батална.

143.3.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын гүйцэтгэх ажил хариуцсан нэгж нь дараах үйл ажиллагааг явуулж мэргэжлийн удирдлагаар хангана.

143.3.1.хорих ангийн алба хаагч, иргэн, хоригдол, хоригдсон этгээд, хорихоос өөр төрлийн ял эдлэж буй ялтны аюулгүй байдлыг хангах;

143.3.2.хорих байгууллагад гэмт хэрэг үйлдэгдэхээс урьдчилан сэргийлэх, таслан зогсоох;

143.3.3.хоригдол, хоригдсон этгээд, ялтны дундаас урьд үйлдсэн нуугдмал гэмт хэргийг илрүүлэх;

143.3.4.хорих ангиас оргосон хоригдол, хоригдсон этгээд болон хорихоос өөр төрлийн ял эдлэхээс зайлсхийсэн ялтанг эрэн сурвалжлах;

143.3.5.хорих ангиас оргосон хоригдол, хоригдсон этгээд болон хорихоос өөр төрлийн ял эдлэхээс зайлсхийсэн ялтанг эрэн сурвалжлах явцад түүний хамаарал бүхий этгээдийг олж тогтоох, үйлдэгдэж болзошгүй гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор хууль, журам, зааварт заасан гүйцэтгэх ажлын ажиллагаа, арга хэмжээг бие даан хэрэгжүүлэх;

143.3.6.нуугдмал эд хөрөнгийг олж тогтоох.

144 дүгээр зүйл.Хорих ангид онцгой дэглэм тогтоох

144.1.Хорих ангид дараах тохиолдолд шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллагын дарга 30 хүртэл хоногийн хугацаагаар онцгой дэглэм тогтоож болно:

144.1.1.гамшиг, аюулт үзэгдэл, осол тохиолдсон;

144.1.2.тахал, гоц халдварт болон олон улсын хөл хориот өвчин гарсан;

144.1.3.нийтийг хамарсан эмх замбараагүй байдал бий болсон;

144.1.4.хорих байгууллагад зэвсэглэн халдсан.

144.2.Хорих ангид тогтоосон онцгой дэглэмийг түүнийг тогтоосон албан тушаалтан цуцлах бөгөөд энэ хуулийн 144.1-д заасан үндэслэл арилаагүй тохиолдолд 30 хүртэл хоногоор сунгаж болно.

144.3.Хорих ангид онцгой дэглэм тогтоосон үед хоригдлын оролцоотой зохион байгуулагддаг бүх ажиллагааг зогсоох бөгөөд хорих ангийн өндөржүүлсэн бэлэн байдлын зэргийг нэмэгдүүлж, эргэлт, уулзалт, захидал харилцааг хориглох, хорих ангийн өдрийн цагийн хуваарийг өөрчилж болно.

144.4.Энэ хуулийн 144.1-д заасан шийдвэрийг Улсын ерөнхий прокурорт даруй мэдэгдэнэ.

145 дугаар зүйл.Эрэн сурвалжлах ажиллагааг зохион байгуулах

145.1.Хоригдол, хоригдсон этгээд, хорихоос өөр төрлийн ял шийтгүүлсэн, тэнсэх, албадлагын арга хэмжээ авагдсан хүнийг эрэн сурвалжлах, мөрдөн хөөх, баривчлах ажиллагааг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага цагдаагийн байгууллагатай хамтран зохион байгуулна.

145.2.Хоригдол, хоригдсон этгээд, хорихоос өөр төрлийн ял эдлэхээс зайлсхийсэн, тэнсэх, албадлагын арга хэмжээ авагдсан хүнийг эрэн сурвалжлах, мөрдөн хөөх, баривчлах ажиллагаанд бусад байгууллагаас хүч хэрэгсэл, техник, тоног төхөөрөмж татан оролцуулж болно.

145.3.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэс нь хорихоос өөр төрлийн ял шийтгүүлсэн, тэнсэх, албадлагын арга хэмжээ авагдсан хүнийг эрэн сурвалжлах нэгж /алба хаагч/-тай байна.

145.4.Хоригдол, хоригдсон этгээд, хорихоос өөр төрлийн ял шийтгүүлсэн, тэнсэх, албадлагын арга хэмжээ авагдсан хүнийг эрэн сурвалжлах ажлын зааврыг хууль зүйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

145.5.Оргосон хоригдол, хоригдсон этгээд, хорихоос өөр төрлийн ял эдлэхээс зайлсхийсэн, тэнсэх, албадлагын арга хэмжээ авагдсан хүнээс эрэн сурвалжлах ажиллагаанд гарсан зардлыг нөхөн төлүүлнэ.

145.6.Эрэн сурвалжлах ажилтан нь эрэн сурвалжлах ажиллагааны явцад хууль тогтоомжийн хүрээнд галт зэвсэг, тусгай хэрэгсэл, биеийн хүч хэрэглэх, гүйцэтгэх ажил явуулах эрхтэй байна.

145.4.Хорихоос өөр төрлийн ял шийтгүүлсэн, албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээдийг эрэн сурвалжилж олж тогтоосон тохиолдолд прокурорын зөвшөөрлөөр 48 цаг саатуулна.

146 дугаар зүйл.Хорих анги, хорих ангийн алба хаагчид хориглох үйл ажиллагаа

146.1.Хорих анги, хорих ангийн алба хаагчид дараах үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно:

146.1.1.хорих ангид зохих зөвшөөрөлгүйгээр гадны хүн нэвтрүүлэх;

146.1.2.хоригдолтой хувийн харилцаа тогтоох, зохих зөвшөөрөл, хяналтгүйгээр хоол хүнс, хувцас, илгээмж болон бусад зүйл дамжуулах, хоригдолтой худалдаа, наймаа хийх;

146.1.3.галт зэвсэг, тусгай хэрэгсэл, хорих өрөөний түлхүүрийг зохих зөвшөөрөлгүйгээр бусдад шилжүүлэх;

146.1.4.хоригдолд хууль бус уулзалт зохион байгуулах, хуульд зааснаас бусад этгээдэд хоригдол, хорих ангийн талаар мэдээлэл, лавлагаа өгөх;

146.1.5.хоригдолтой хүнлэг бус, хэрцгий, нэр төрийг нь гутаан доромжилж харьцах.

АРАВДУГААР БҮЛЭГ ХОРИГДЛЫГ СУЛЛАХ

147 дугаар зүйл.Хоригдлыг суллах үндэслэл

147.1.Хоригдлыг дараах үндэслэлээр суллана:

147.1.1.шүүхийн шийтгэх тогтоолоор оногдуулсан ялын хугацаа дууссан, эсхүл хорих ялыг өөр төрлийн ялаар сольсон, эсхүл хорих ялаас өвчний учир чөлөөлсөн;

147.1.2.өршөөл, уучлал үзүүлсэн;

147.1.3.хорих ялаас хугацаанаас өмнө сулласан;

147.1.4.шүүхээс хэргийг хэрэгсэхгүй болгосон, эсхүл цагаатгасан.

148 дугаар зүйл.Бүх насаар хорих ял шийтгүүлсэн хоригдлыг суллах тухай санал гаргах

148.1.Бүх насаар хорих ял шийтгүүлсэн хоригдол Эрүүгийн хуулийн 5.6 дугаар зүйлийн 6 дахь хэсэгт заасан хугацаа өнгөрсний дараа суллуулах тухай хүсэлтээ шүүхэд гаргана.

148.2.Хорих анги нь бүх насаар хорих ял шийтгүүлсэн хоригдлын хувийн байдлыг тодорхойлж, энэ хуулийн 148.1-д заасан хүсэлтийн хамт хүсэлт гаргаснаас хойш ажлын 3 өдрийн дотор прокурорт хүргүүлнэ.

148.3.Хорих ангийн тодорхойлолт, прокурорын дүгнэлтийг үндэслэн шүүх Эрүүгийн хуулийн 5.6 дугаар зүйлийн 6 дахь хэсэгт заасны дагуу бүх насаар хорих ял шийтгүүлсэн хоригдлыг суллах эсэх асуудлыг шийдвэрлэнэ.

149 дүгээр зүйл.Хоригдлыг суллах журам

149.1.Хоригдлыг ялын хугацаа дууссан бол тухайн өдөрт, ялын хугацаа нь амралт, баяр ёслолын өдөр бол өмнөх өдөр нь, бусад үндэслэлээр уг хоригдлыг суллах тухай шийдвэрийг хүлээн авсан өдөрт нь, хэрэв ажлын цаг дууссаны дараа хүлээн авсан бол дараагийн өдөрт нь суллана.

149.2.Суллагдсан хүнд хувийн бичиг баримт, эд зүйл, хоригдын банк, санхүүгийн байгууллага дахь нэрийн дансны үлдэгдлийг шилжүүлж, суллагдсан тухай тодорхойлолт олгож, хоригдлын хувийн хэрэгт зохих тэмдэглэл хийнэ.

149.3.Шаардлагатай бол суллагдаж байгаа хоригдолд тухайн улирлын хувцас, байнга оршин суух газартаа очих уналга, хоолны зардлыг хорих ангиас олгож болох ба уналгын зардлыг автомашин, төмөр замын тухайн үед мөрдөж байгаа үнэлгээгээр тооцно.

149.4.Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодис, түүнчлэн бусдын эрүүл мэндэд аюул учруулж болзошгүй халдварт өвчтэй хоригдол суллагдвал энэ тухай эрүүл мэндийн байгууллагад мэдэгдэж, холбогдох баримт бичгийг хүргүүлнэ.

150 дугаар зүйл.Өвчний учир ялаас чөлөөлөх

150.1.Хүнд өвчтэй хоригдолд эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх журам, хорих ял, баривчлах шийтгэлээс чөлөөлөх өвчний жагсаалтыг хууль зүйн болон эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн хамтран батална.

150.2.Хоригдлын ялаас чөлөөлөх өвчнийг баталгаажуулах шинжилгээ, оношилгоо хийлгэхэд шаардагдах төлбөртэй тусламж, үйлчилгээний төлбөрийг хоригдол өөрөө, төлбөрийн чадваргүй хоригдлын төлбөрийг хорих анги хариуцна.

150.3.Өвчний учир хугацаанаас өмнө ял эдлэхээс чөлөөлөх журам нь эрүүл мэнд, бие эрхтэндээ санаатайгаар гэмтэл учруулсан хоригдолд хамаарахгүй.

151 дүгээр зүйл.Хорих ялаас хугацаанаас өмнө суллаж, хяналт тогтоох

151.1.Хоригдол хорих ялаас хугацаанаас өмнө суллагдах хуульд заасан шаардлагыг хангасан бол уг шаардлагыг хангаснаас хойш 5 хоногийн дотор хоригдолд энэ тухай мэдэгдэнэ.

151.2.Хорих ялаас хугацаанаас өмнө суллагдах тухай хүсэлтийг хэлэлцэхэд шаардлагатай мэдээллийг хорих анги, алба хаагч нь хоригдол хүсэлт гаргаснаас хойш ажлын 3 өдрийн дотор бэлтгэж, энэ хуулийн 100.1-д заасан зөвлөлөөр хэлэлцүүлнэ.

151.3.Хоригдол суллагдах нөхцөл, шаардлагыг хангасан тухай шийдвэр гаргасан бол ажлын 3 өдрийн дотор прокурорт хүргүүлнэ. Хоригдлыг суллагдах тухай хүсэлт гаргахаас өмнө эдэлсэн хорих ялын хугацааг тоолохдоо хамгийн сүүлд авсан шагналын хоногийг оруулан тоолно.

151.4.Прокурор материалыг хүлээн авч үндэслэлтэй гэж үзвэл 10 хоногийн дотор дүгнэлтийн хамт шүүхэд хүргүүлж шийдвэрлүүлнэ.

АРВАННЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ БИЕИЙН ХҮЧ, ТУСГАЙ ХЭРЭГСЭЛ, ГАЛТ ЗЭВСЭГ ХЭРЭГЛЭХ ҮНДЭСЛЭЛ, ЖУРАМ

152 дугаар зүйл.Биеийн хүч, тусгай хэрэгсэл, галт зэвсэг хэрэглэх нийтлэг үндэслэл

152.1.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын алба хаагч энэ хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу биеийн хүч, нэг бүрийн болон олон хүнд нөлөөлөх тусгай хэрэгсэл, техник, галт зэвсэг хэрэглэж болно.

152.2.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын алба хаагчийн хэрэглэх тусгай техник, хэрэгсэл, галт зэвсэг, сумны жагсаалт, тэдгээрийг бүртгэх, олгох, буцаан авах, хадгалах журмыг хууль зүйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

152.3.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын алба хаагч биеийн хүч, тусгай хэрэгсэл, галт зэвсэг хэрэглэх журмыг хууль зүйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн Улсын ерөнхий прокурортой хамтран батална.

152.4.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын алба хаагч биеийн хүч, тусгай хэрэгсэл, галт зэвсэг хэрэглэхдээ дараах нийтлэг шаардлагыг баримтална:

152.4.1.зөвхөн хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу хэрэглэх;

152.4.2.нэн тэргүүнд хэрэглэхгүй байх;

152.4.3.тухайн нөхцөл байдалд тохируулан хэрэглэх, хамгийн бага хохирол учруулахыг эрмэлзэх.

152.5.Биеийн хүч, тусгай хэрэгсэл, галт зэвсгийг бусдыг гутаан доромжлох, цээрлүүлэх, шийтгэх зорилгоор хэрэглэхийг хориглоно.

152.6.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага, алба хаагч хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу биеийн хүч, тусгай хэрэгсэл, галт зэвсэг хэрэглэснээс үүссэн үр дагаврын төлөө хариуцлага хүлээхгүй.

152.7.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын алба хаагчийн биеийн хүч, тусгай хэрэгсэл, галт зэвсэг хэрэглэх явцад хүний амь нас, эрүүл мэндэд хохирол учирсан тохиолдолд цагдаа, эмнэлгийн байгууллагад даруй мэдэгдэн, эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үзүүлж, шууд захирах даргад, шууд захирах дарга нь прокурорт мэдэгдэнэ.

153 дугаар зүйл.Биеийн хүч хэрэглэх

153.1.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын алба хаагч биеийн хүчийг дараах тохиолдолд хэрэглэнэ:

153.1.1.алба хаагчийн хууль ёсны шаардлагыг эсэргүүцсэн;

153.1.2.цагдаа, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагад албадан хүргэх үед эсэргүүцэл үзүүлсэн;

153.1.3.нэг бүрийн тусгай хэрэгсэл, галт зэвсэг хэрэглэхээр энэ хуульд заасан тохиолдолд.

153.2.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын алба хаагчийн амь нас, эрүүл мэндэд хохирол учруулж болзошгүй байдлаар довтолсноос бусад тохиолдолд хүүхэд, жирэмсэн, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд биеийн хүч хэрэглэхийг хориглоно.

154 дүгээр зүйл.Тусгай хэрэгслийн төрөл

154.1.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын алба хаагч дараахь тусгай хэрэгсэл хэрэглэнэ:

154.1.1.нэг бүрийн;

154.1.2.олон хүнд нөлөөлөх;

154.1.3.бусад.

154.2.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын алба хаагч албан үүргээ гүйцэтгэхдээ хамгаалах тусгай хэрэгслээр хангагдана.

155 дугаар зүйл.Хүн нэг бүрийн тусгай хэрэгсэл болон галт зэвсэгтэй адилтгах хэрэгсэл

155.1.Нэг бүрийн тусгай хэрэгсэлд дараах хэрэгсэл хамаарна:

155.1.1.гар, хөл, хурууны гав;

155.1.2.хүлэг, ороох цамц, хөдөлгөөн хязгаарлах бусад хэрэгсэл;

155.1.3.резин, төмөр сунадаг бороохой;

155.1.4.цахилгаан гүйдлээр цохигч, буу;

155.1.5.нулимс асгаруулагч, амьсгал боогдуулагчаар цэнэглэсэн буу, шүршүүр;

155.1.6.резин болон хуванцар сумтай буу;

155.1.7.хөл тушигч буу;

155.1.8.холбооны станц, дуу-дүрс бичлэгийн хэрэгсэл;

155.1.9.нэг бүрийн бусад тусгай хэрэгсэл.

156 дугаар зүйл.Нэг бүрийн тусгай хэрэгсэл хэрэглэх

156.1.Нэг бүрийн тусгай хэрэгслийг дараах тохиолдолд хэрэглэнэ:

156.1.1.өөрийн, бусдын амь нас, эрүүл мэндэд учирч болзошгүй аюулыг таслан зогсоох;

156.1.2.зэвсэглэсэн болон зэвсэг хэрэглэн эсэргүүцэж болзошгүй ялтан, хоригдлыг баривчлах;

156.1.3.хоригдол хорих ангийн алба хаагчийн тавьсан шаардлагыг хүч хэрэглэн эсэргүүцсэн;

156.1.4.алба хаагчийн аюулгүйн тойрогт зөвшөөрөлгүй нэвтэрсэн;

156.1.5.хоригдлыг хуяглан хүргэх;

156.1.6.хяналтад байгаа хоригдол амиа хорлох, өөрийн бие махбодид гэмтэл учруулах, оргон зайлж болзошгүй бол тэдгээрээс урьдчилан сэргийлэх;

156.1.7.хорих байгууллага дотор гарсан эмх замбараагүй байдлыг таслан зогсоох, хяналтдаа авах, хорих байгууллага доторхи аливаа хууль бус үйлдлийг таслан зогсоох, хорих байгууллагыг бүслэн хаасныг чөлөөлөх;

156.1.8.бүх насаар хорих ял шийтгүүлсэн, сэтгэцийн эмгэг, сэтгэл санаа хүчтэй цочрон давчидсаны улмаас өөрийгөө удирдах чадваргүй, түүнчлэн согтууруулах ундаа, мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодис хэрэглэсэн, эсхүл догшин хэрцгий авирлаж, бусдын амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгөд хохиро учруулахаар бол;

156.1.9.энэ хуульд галт зэвсэг хэрэглэхээр заасан бусад.

156.2.Хүүхэд, жирэмсэн эмэгтэй, хөгжлийн бэрхшээлтэй, өндөр настан, бэртэл гэмтэлтэй болох нь илэрхий мэдэгдэж байгаа, амь тэмцсэн хүнд нэг бүрийн тусгай хэрэгсэл хэрэглэхийг хориглоно.

157 дугаар зүйл.Олон хүнд нөлөөлөх тусгай хэрэгсэл

157.1.Олон хүнд нөлөөлөх тусгай хэрэгсэлд дараахь хэрэгсэл хамаарна:

157.1.1.олон хүнд нөлөөлөх нулимс асгаруулагч, амьсгал боогдуулагч;

157.1.2.усан хөөрөг;

157.1.3.утаан хөшиг үүсгэгч;

157.1.4.олон хүнд нөлөөлөх бусад тусгай хэрэгсэл.

158 дугаар зүйл.Олон хүнд нөлөөлөх тусгай хэрэгсэл хэрэглэх

158.1.Олон хүнд нөлөөлөх тусгай хэрэгсэл хэрэглэх тухай шийдвэрийг хорих ангийн дарга, түүний эрх олгосноор тухайн ажиллагааг удирдаж байгаа албан тушаалтан гаргана.

158.2.Олон хүнд нөлөөлөх тусгай хэрэгслийг дараахь тохиолдолд хэрэглэнэ:

158.2.1.хорих ангид бүлэглэн халдсан;

158.2.2.хорих ангийн дотоод журмыг бүлэглэн зөрчсөн, эсхүл хорих ангид гарсан эмх замбараагүй байдлыг таслан зогсоох.

158.3.Олон хүнд нөлөөлөх тусгай хэрэгслийг хэрэглэхийн өмнө дараахь арга хэмжээг авна:

158.3.1.боломжтой тохиолдолд прокурорт мэдэгдэх;

158.3.2.тусгай хэрэгсэл хэрэглэх тухай анхааруулж, хууль бус үйлдлээ зогсоохыг шаардах.

158.4.Энэ хуулийн 158.3.2-т заасан шаардлагыг биелүүлээгүй, эсхүл хүний амь нас, эрүүл мэндэд хохирол учрах бодит аюул үүссэн тохиолдолд олон хүнд нөлөөлөх тусгай хэрэгслийг шууд хэрэглэж болно.

159 дүгээр зүйл. Галт зэвсэг хэрэглэх үндэслэл

159.1.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын алба хаагч дараах тохиолдолд галт зэвсэг хэрэглэж болно:

159.1.1.хоригдол оргон зугтсан, оргохыг завдсан;

159.1.2.оргосон хоригдол, хоригдсон этгээд, ялтан нь өөрийн болон өөрийн, бусад хүний амь нас, эрүүл мэндэд хохирол учруулж болзошгүй байдлаар довтолсон;

159.1.3.хорих ангид зэвсэглэн, эсхүл бүлэглэн халдсан, эсхүл хорих ангийн алба хаагчийн галт зэвсгийг булаахаар довтолсон;

159.1.4.галт зэвсэг, эсхүл хүний амь нас, эрүүл мэндэд ноцтой хохирол учруулж болох бусад зүйлээр зэвсэглэсэн хоригдол зэвсгээ хураалгах шаардлагыг үл биелүүлсэн;

159.1.5.хуяглан хүргэж байгаа хоригдлыг суллахаар зэвсэглэн, эсхүл бүлэглэн довтолсон;

159.1.6.хорих ангид эмх замбараагүй байдал үүсч, хүний амь нас, эд хөрөнгөд ноцтой хохирол учрах нөхцөл байдал бий болсон;

159.1.7.зэвсэглэсэн, зэвсэг хэрэглэн эсэргүүцэж болзошгүй хоригдлыг баривчлах.

159.1.8.нийтийг хамарсан нүүлгэн шилжүүлэх ажиллагаа болон хуяглан хүргэх ажиллагааны явцад гаднаас хүч хэрэглэн халдан довтолсон;

159.1.9.онцгой учралын үед объектын болон биечилсэн хамгаалалт зохион байгуулах явцад зэвсэглэн халдан довтолсон тохиолдолд;

159.1.10.эрх бүхий байгууллагын олгосон зөвшөөрлийн дагуу терроризмтэй тэмцэх, террорист үйлдлийн сөрөг тусгай ажиллагаанд оролцох, эрэн сурвалжлах, хойшлуулашгүй ажиллагаанд хуулийн хүрээнд дэмжлэг үзүүлэх, олон нийтийг хамарсан эмх замбараагүй байдал үүссэн тохиолдолд төрийн цэргийн болон хууль сахиулах байгууллагад хүч нэмэгдүүлэн дэмжлэг үзүүлэх явцад өөрийн болон хамтрагч бусад энгийн ард иргэдийг амь нас эрүүл мэндэд ноцтой хохирол учруулж болзошгүй тохиолдолд.

160 дугаар зүйл. Галт зэвсэг хэрэглэх нийтлэг журам

160.1.Галт зэвсэг хэрэглэх сургалтад хамрагдан, галт зэвсэг хэрэглэх эрх олгогдсон хорих ангийн алба хаагч энэ хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу галт зэвсэг хадгалах, биедээ авч явах, хэрэглэх эрхтэй.

160.2.Боломжтой бүх тохиолдолд галт зэвсэг хэрэглэхийн өмнө урьдчилан сануулна. Сануулга өгөх нь цаг алдаж хүний амь нас, эрүүл мэндэд ноцтой хохирол учруулж болзошгүй бодит эрсдэл үүссэн нөхцөлд галт зэвсгийг шууд хэрэглэж болно.

160.3.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын алба хаагч галт зэвсэг хэрэглэхийн өмнө дараах арга хэмжээг шат дараалан авах үүрэгтэй:

160.3.1.энэ хуулийн 159.1-д заасан тохиолдол бий болсон үед галт зэвсгээ бэлэн байдалд авах;

160.3.2.галт зэвсэг хэрэглэх тухай сануулах, тодорхой зай, байр тогтоох, хууль бус үйлдлээ зогсоохыг шаардах, эсхүл идэвхтэй үйлдэл хийхийг хориглох;

160.3.3.энэ хуулийн 160.3.2-т заасны дагуу сануулсны дараа тухайн хүн үйлдлээ үргэлжлүүлсэн тохиолдолд галт зэвсэг хэрэглэх.

160.4.Хуяглан хүргэж яваа хоригдол хорих ангийн алба хаагчийн галт зэвсгийг булаахаар довтолсон тохиолдолд галт зэвсэг шууд хэрэглэж болно.

160.5.Галт зэвсэг хэрэглэсний улмаас хүн гэмтсэн тохиолдолд эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үзүүлж, эрүүл мэндийн байгууллагад хүргэнэ. Галт зэвсэг хэрэглэсэн тохиолдол бүрд прокурор, цагдаагийн байгууллагад мэдэгдэнэ.

160.6.Галт зэвсэг хэрэглэсэн тухай илтгэх, мэдээлэх журмыг хууль зүйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн Улсын ерөнхий прокурортой хамтран батална.

АРВАНХОЁРДУГААР БҮЛЭГ БУСАД

161 дүгээр зүйл.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын үйл ажиллагаанд тавих хяналт

161.1.Зөрчлийн хэргийн талаарх шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх, хорих, хорихоос өөр төрлийн ял эдлүүлэх болон албадлагын арга хэмжээг хэрэгжүүлэх ажиллагаа хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу явагдаж байгаа эсэхэд прокурорын байгууллага хяналт тавина.

162 дугаар зүйл.Хууль зөрчигчдөд хүлээлгэх хариуцлага

162.1.Энэ хуулийг зөрчсөн албан тушаалтны үйлдэл нь гэмт хэргийн шинжгүй бол Төрийн албаны тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

162.2.Энэ хуульд өөрөөр заагаагүй бол энэ хуулийг зөрчсөн хүн, хуулийн этгээдэд Эрүүгийн хууль, эсхүл Зөрчлийн тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

163 дугаар зүйл.Хууль хүчин төгөлдөр болох

163.1.Энэ хуулийг 2026 оны ... дугаар сарын ...-ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг